

375.154

พ 1๑๕๓

ย. 2

ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน
ของครูผู้สอนสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1

ปริญญาโท

ของ

พนาลัย อยู่สำราญ

1 3 00 00 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มีนาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

180142

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานินพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(อาจารย์งามตา วณิชานนท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.คุษฎี โยเหลา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์งามตา วณิชานนท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.คุษฎี โยเหลา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.ไพฑูริช ประจวบปัจฉิม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานินพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ .๑๕. เดือน .สิงหาคม. พ.ศ. ๒๕๕๕..

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงจากท่านอาจารย์งามตา วนิตานนท์ อาจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันมีค่ายิ่งตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจวบจันทน์ ที่กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ และให้คำแนะนำช่วยเหลือ จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จทางการศึกษา

ขอขอบคุณอาจารย์เกียรติ ทองลัม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม ที่ได้สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ลาศึกษาต่อเป็นเวลา 2 ปี ขอขอบคุณอาจารย์พูนศักดิ์ อินทนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล ที่ได้กรุณาอย่างสูงในการช่วยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำให้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบคุณคุณวันชัย ดันยตโมณฑุ คุณอภิรัตน์ อยู่สำราญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนครุหัตถศึกษาจารย์ โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิลทุกท่านที่ช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนแทนผู้วิจัย

ขอขอบคุณสำนักงานสามัญศึกษาธิการ คณะอาจารย์หมวดสังคมศึกษาลังกัตกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้านการให้ข้อมูลในการวิจัยนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุด บุญรอดที่เคารพยิ่งที่ช่วยกรุณาดูแลบุตรทั้งสองคนและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และกราบขอบพระคุณคุณแม่อัมพร อยู่สำราญ อย่างสูงที่ช่วยสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้วิจัยจนทำให้การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

พนาลัย อยู่สำราญ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากท่านอาจารย์งามตา วนินทานนท์ อาจารย์ ดร.ศุภวิ โยเหลา ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันมีค่ายิ่งตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบจันทึก ที่กรุณาเรียบเรียงกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ และให้คำแนะนำช่วยเหลือ จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จทางการศึกษา

ขอขอบคุณอาจารย์เกียรติ ทองลิ่ม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม ที่ได้สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ลาศึกษาต่อเป็นเวลา 2 ปี ขอขอบคุณอาจารย์พยุหศักดิ์ อินทนิล ผู้อำนวยการโรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล ที่ได้กรุณาอย่างสูงในการช่วยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำให้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบคุณคุณวันชัย ดนัยตโมนุกุ คุณอภิรัตน์ อยู่สำราญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนครูหมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิลทุกท่านที่ช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนแทนผู้วิจัย

ขอขอบคุณสำนักงานสามัญศึกษาธิการ คณะอาจารย์หมวดสังคมศึกษาลังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้านการให้ข้อมูลในการวิจัยนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุด บุญรอดที่เคารพยิ่งที่ช่วยกรุณาดูแลบุตรทั้งสองคนและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และกราบขอบพระคุณคุณแม่อัมพร อยู่สำราญ อย่างสูงที่ช่วยสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้วิจัยจนทำให้การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

พนาลัย อยู่สำราญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การยอมรับนวัตกรรม	7
นวัตกรรมทางการศึกษา	13
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	15
การเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน	17
รูปแบบการสอนสังคมศึกษา	19
ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการเรียน	20
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียน	22
การวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้น นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน	22
ตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู	26
เพศ กับ การยอมรับนวัตกรรม	26
ระยะเวลาที่ทำการสอน กับ การยอมรับนวัตกรรม	26
อายุ กับ การยอมรับนวัตกรรม	27

ขนาดของโรงเรียน กับ การยอมรับนวัตกรรม	28
ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม กับ การยอมรับนวัตกรรม	28
ตัวแปรด้านจิตลักษณะกับการยอมรับนวัตกรรม	29
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล	29
ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม กับ การยอมรับนวัตกรรม	31
การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม กับ การยอมรับนวัตกรรม	35
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ การยอมรับนวัตกรรม	36
ความเชื่ออำนาจภายในตน กับ การยอมรับนวัตกรรม	38
การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม กับ การยอมรับนวัตกรรม	41
สรุปกรอบความคิดของการวิจัย	44
นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	45
สมมติฐานในการวิจัย	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากร	52
กลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปร	53
การหาคุณภาพของแบบวัด	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	67
ลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู	68

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ อายุ และ ขนาดโรงเรียนต่างกัน	69
การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ ระยะเวลา ที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนต่างกัน	77
การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ อายุ และ ระยะเวลาที่ทำการสอนต่างกัน	83
ความสัมพันธ์ของปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ	89
จิตลักษณะที่สำคัญของครูกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ	91
ปริมาณการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อใช้ทัศนคติต่อ พฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้ บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนาย	91
ปริมาณการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อใช้จิตลักษณะ 5 ด้าน ร่วมกันทำนาย	95
5 การสรุปและอภิปรายผล	100
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน	101
สรุปจิตลักษณะที่สำคัญกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน แบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน	107
ลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครูที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน แบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนต่ำ	109
ข้อจำกัดของการวิจัย	110
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	111

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก	127
ภาคผนวก ข	153
ภาคผนวก ค	174
ประวัติผู้วิจัย	179

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแยกตามเพศ และ ขนาดโรงเรียน	54
2 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทางของคะแนนความตั้งใจที่จะ กระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม	70
3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางการสอน โดยพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม	73
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนความตั้งใจ ที่จะทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ ระยะเวลา ที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม	78
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยพิจารณาตามเพศ ระยะเวลา ที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม	80
6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนความตั้งใจ ที่จะทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม	84
7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ในกลุ่มรวม	90

8	<p>แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ทัศนคติ ต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐาน ของกลุ่มร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู</p>	92
9	<p>แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ทัศนคติต่อ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐาน ของกลุ่มร่วมกันทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู</p>	93
10	<p>แสดงค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี เน้นนักเรียนฯ กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มรวม</p>	94
11	<p>แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ตัวแปร ด้านจิตลักษณะ 5 ด้านร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน ทั้ง 2 ระดับในกลุ่มรวม</p>	96
12	<p>แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้นเมื่อใช้ตัวแปรด้านจิตลักษณะ 5 ด้าน และตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลัง ร่วมกันทำนายการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับในกลุ่มรวม</p>	97
13	<p>แสดงจำนวนครูสายปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งตามเพศ และขนาดโรงเรียน</p>	154
14	<p>แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามเพศกับระดับตัวแปรด้าน ชีวสังคม-ภูมิหลังอื่น ๆ ของครู</p>	155
15	<p>แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามอายุกับขนาดโรงเรียน และอายุกับปริมาณความรู้ที่เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู</p>	157

16	แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแยกตามระยะเวลาที่ทำการสอนกับ ขนาดโรงเรียน และระยะเวลาที่ทำการสอนกับปริมาณความรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมทางการสอนของครู	158
17	แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแยกตามขนาดโรงเรียนกับปริมาณ ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนของครู	159
18	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการ สอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาด โรงเรียนในกลุ่มรวม	160
19	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำ การสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และอายุ ในกลุ่มรวม	161
20	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาด โรงเรียนในกลุ่มรวม	162
21	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และอายุ ในกลุ่มรวม	163
22	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม	164
23	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำ การสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ ระยะเวลา ที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม	165

24 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ
 วัตกรรมการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ ระยะเวลา
 ที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม 166

25 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ
 วัตกรรมการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และระยะเวลา
 ที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม 167

26 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะ
 กระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามอายุ
 ระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม 167

27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจ
 ที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตาม
 เพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
 เมื่อแบ่งตามขนาดโรงเรียนและปริมาณความรู้เกี่ยวกับ
 วัตกรรมการสอนฯ 168

28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรม
 การยอมรับวัตกรรมการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ
 อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
 เมื่อแบ่งตามขนาดโรงเรียนและปริมาณความรู้เกี่ยวกับ
 วัตกรรมการสอนฯ 169

29 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะ
 กระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตาม
 อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มครูที่มีปริมาณ
 ความรู้เกี่ยวกับวัตกรรมการสอนฯ มาก 170

30	แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และอายุ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก	171
31	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน และ ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการยอมรับนวัตกรรม ทั้ง 2 ระดับในกลุ่มรวม	172

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกระบวนการตัดสินใจ เกี่ยวกับนวัตกรรมของโรเจอร์ (Rogers. 1983:165)	11
2 แสดงการแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมตามลำดับความไวในการยอมรับนวัตกรรม	23
3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของไอเซนและฟิชเบิน (Ajson and Fishbein. 1980 : 6)	32
4 แสดงกรอบความคิดของการวิจัย	44
5 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุที่มีผลต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ ในกลุ่มรวม	71
6 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มรวม	74
7 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับขนาดโรงเรียนที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูในกลุ่มรวม	76
8 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระยะเวลาที่ทำการสอนที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มรวม	81
9 แสดงการสรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด	99
10 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอนที่มีผลต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ ในกลุ่มรวม	175
11 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระยะเวลาที่ทำการสอนของครูที่มีผลต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีนี้นักเรียนฯ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก	176

- 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับอายุของครูที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรม
การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้
เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก 177
- 13 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับระยะเวลาที่ทำการสอนที่มีผลต่อคะแนน
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มที่มีปริมาณความรู้
เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก 178

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคล สังคม และ ประเทศชาติ ประเทศใดประชากรมีการศึกษาดี การพัฒนาประเทศจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว แต่ประเทศที่ประชากรขาดการศึกษาหรือได้รับการศึกษาในระดับต่ำ การพัฒนาประเทศก็จะเป็นไปอย่างเชื่องช้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2503:14) รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ทั่วประเทศ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หลายด้านตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจนความจำเป็นอื่น ๆ อีกหลายประการ เพื่อจะช่วยให้เยาวชนของชาติปรับตัวได้ดีและมีความสุขในสังคม (สวัสดี สุวรรณอักษร. 2521:13-16) หลักสูตรมัธยมศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักเรียนมีบทบาทอย่างสำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเรียกว่าเป็นการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน มีวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาพัฒนามนิยม (Progressivism) เน้นความรู้หรือความจริงสูงสุดคือประสบการณ์ โดยพยายามจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รู้ประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเอง โดยมีครู-อาจารย์ ผู้สอนเป็นผู้วางแผนให้นักเรียนได้เรียนด้วยกิจกรรม ความรู้จะเกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้คิด ได้สรุป ทำให้เป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ นักเรียนจะเป็นบุคคลที่มีความเจริญงอกงามได้รับการพัฒนาทุกด้าน เป็นการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคนที่สังคมต้องการ (กนก จันทรชจร. 2529: 14-21) โดยครูจะต้องนำนวัตกรรมซึ่งอาจอยู่ในรูปของความคิด การกระทำ หรือสิ่งประดิษฐ์เข้ามาในระบบการเรียนการสอน เพื่อมุ่งหวังที่จะปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2530:5) เป็นการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนทั้งใน

ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการสอน หรือการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนและการประเมินผล ซึ่งระบบการเรียนการสอนแบบนี้ นอกจากจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากเรียนมากขึ้นแล้วยังสามารถสอดแทรกเนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้รอบตัวหลายด้านอีกด้วย (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2529:19) อย่างไรก็ตาม การศึกษามีคุณภาพดีหรือจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น นอกจากจะมีหลักสูตรที่ดีสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้แล้ว ยังต้องอาศัยครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ เอาใจใส่ต่อการสอน สอนได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ครูจึงนับเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการเรียนรู้ของเด็ก (โกวิท ประวาลพุกฤษ์. 2530:122)

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรดังกล่าวนี้ สิ่งที่ถูกคนเป็นห่วงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรว่าจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตร เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือการบริหาร แต่อย่างใด เพราะว่าสิ่งเหล่านี้ไม่เกินความสามารถของผู้บริหาร และครูที่จะศึกษาทำความเข้าใจ แต่ทุกคนเป็นห่วงว่าถ้าครูยังคงใช้การสอนแบบเดิมผลที่ได้รับจากหลักสูตรใหม่ก็ไม่ต่างไปจากหลักสูตรเดิม (มานิชย์ บุญยานวัตร. 2521:11-12)

จากรายงานการล้มเลิกหลักสูตรของกลุ่มประเทศในเอเชีย ซึ่งประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย อิหร่าน ศรีลังกา และปากีสถาน ณ. ประเทศปากีสถาน ได้กล่าวถึงปัญหาการไม่ยอมรับและไม่เปลี่ยนแปลงบทาการสอนของครูตามแนวหลักสูตรใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนหลักสูตรทุกฝ่ายตั้งความหวังว่าครูต้องเปลี่ยนแปลงบทาของตนเองในการสอนเพื่อให้เป็นไปตามแนวหลักสูตรใหม่ แต่ครูส่วนใหญ่หากทำเช่นนั้นไม่ ทุก ๆ ประเทศประสบปัญหาในเรื่องที่ครูไม่เปลี่ยนแปลงบทาของตน (UNESCO. 1976:28-34) และจากการที่กองการวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2528) ได้ทำการประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา (ศีลธรรม พุทธศาสนา จริยธรรม และประวัติศาสตร์ไทย) ของกลุ่มครูมัธยมศึกษาจากโรงเรียนแถบชานเมืองของกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน พบผลการนำหลักสูตรไปใช้เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่ยังไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กล่าวคือ ครูร้อยละ 90 ใช้การสอนแบบบรรยายอย่างเดียว นอกจากนี้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2530) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2529 ทั่วประเทศ จำนวน 1,450 คน จาก 96 โรงเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรม

การสอนไม่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตร คือยังคงสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ (77.9%) ลักษณะการสอนเป็นแบบครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน 54.1% แบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน 15.7% นอกนั้นเป็นลักษณะการสอนแบบอื่น ๆ 30.2% และจากการศึกษาของกองการวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2530) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา พบปัญหาในด้านพฤติกรรมการสอนของครูว่ายังไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของหลักสูตร ยังคงสอนแบบเน้นครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ซึ่งตามเป้าหมายของหลักสูตร ในวิชาสังคมศึกษานั้นควรเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งก็คือการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เช่นการนำเอาปัญหาทางสังคมมาอภิปรายในชั้นเรียน การทำงานเป็นกลุ่ม การใช้กระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะพัฒนาตนเองให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไปในอนาคต (ประนอม เดชชัย, 2531:26) แต่พฤติกรรมการสอนของครูดังกล่าวนี้ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายังมีครูที่ไม่ยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนซึ่งจะมีผลต่อนักเรียน ดังเช่นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการมัธยม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ซึ่งได้ทำการศึกษากับกลุ่มครูมัธยมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 255 โรงเรียน จาก 39 จังหวัด จำนวนครูทั้งหมด 14,065 คน พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเห็นได้ว่าครูซึ่งมีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลนั้นยังขาดความกระตือรือร้นในการรับนวัตกรรมทางการสอนมาใช้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในหลักสูตรปัจจุบัน กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เป็นผู้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเองได้ โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำ ปรึกษา ไม่ใช่การเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้กระทำเองทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้รับ ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน แม้กระทรวงศึกษาธิการจะพยายามแก้ไข โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมชี้แจงแก่ครูในเรื่องการใช้หลักสูตร ตลอดจนได้เขียนเอกสาร คู่มือครู และได้พิมพ์แจกจ่ายให้แก่ครูได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติก็ตาม แต่เป็นเพียงการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกของครูเท่านั้น ถ้าครูยังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงอันได้แก่ลักษณะพฤติกรรมภายในของครู ในไม่ช้าครูก็จะกลับไปกระทำตามพฤติกรรม

แบบที่ครูเคยยึดถือแบบเดิม ซึ่งเป็นผลเสียต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการที่ครูไม่ยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้ จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องในเชิงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนนั้น พบว่าส่วนใหญ่จะศึกษาตัวแปรทางด้านภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน เป็นต้น สำหรับตัวแปรทางด้านองค์ประกอบทางจิตใจนั้นเท่าที่ประมวลเอกสาร พบว่ามีผู้ที่ทำการศึกษาในเรื่องที่สอดคล้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น น้อมศรี แดงหาญ (2521) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาและทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรจะยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาด้วย นอกจากนี้ ลิทธิ วงศ์สวัสดิ์ (2527) และ ศันสนีย์ ชำเกิด (2530) พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมจะเป็นผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาเช่นกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบทางจิตใจของครูเป็นหลัก เนื่องจากองค์ประกอบทางจิตใจมีความสำคัญในการก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2530) ซึ่งพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมก็จัดเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาประเภทหนึ่งเช่นกัน สำหรับตัวแปรด้านลักษณะทางจิตใจนี้ นอกจากทัศนคติดังกล่าวแล้วยังมีตัวแปรที่สำคัญอื่น ๆ อีก เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ซึ่งมีผู้วิจัยที่แสดงให้เห็นความสำคัญของตัวแปรดังกล่าวนี้ไว้ เช่น โรเจอร์ (Rogers. 1983 : 258-259) ได้ศึกษาวิจัยและสรุปว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั่ว ๆ ไป จะมีความไวต่อการเกิดการยอมรับนวัตกรรมในชั้นต่าง ๆ ได้สูง นอกจากนี้ สักดิ์ชัย นิรัญทวี (2530) ยังพบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงมีการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมสูงจะเป็นครูที่มีพฤติกรรมในการทำงานดี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คาดได้ว่าตัวแปรที่ศึกษา อันได้แก่ ทัศนคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้ด้วย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษาตอนต้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษาตอนต้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ขอบเขตสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการสอนของครูให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับพหุภพที่นำมาศึกษา และเป็นแนวทางในการส่งเสริมทัศนคติกับบุคคลเพื่อมุ่งให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูที่ทำการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปทุมธานี จำนวน 200 คน

2. ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- ระยะเวลาที่ทำการสอน
- ขนาดของโรงเรียน
- ปริมาณความรู้ของครูเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

2.1.2 ตัวแปรด้านลักษณะทางจิตใจ ได้แก่

- ทักษะติดต่อพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
- การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ความเชื่ออำนาจภายในตน
- การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น

- ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
- พฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ในการเรียน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรที่สำคัญทางด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูมัธยมศึกษาที่สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี ซึ่งในการเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ จะแยกกล่าวเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการวัดการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ตลอดจนตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การยอมรับนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึงความคิด วิธีการปฏิบัติ หรือสิ่งของซึ่งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเห็นว่า เป็นของใหม่ นำมาใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม หรือนำมาเพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม นวัตกรรมหนึ่งอาจเคยใช้ในสังคมหนึ่ง ได้ผลดีมาแล้วก็ตาม แต่ถ้านำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอีกแห่งหนึ่งก็ยังคงจัดว่าเป็นนวัตกรรม ดังนั้นความเป็นนวัตกรรมจะถูกจำกัดด้วยเวลา สถานที่ และมีจุดเริ่มต้นที่ความพยายามในการแก้ปัญหา นั้น ๆ

(Roger. 1983:11)

จากความหมายของนวัตกรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่านวัตกรรมเกิดขึ้นในสังคมจากความพยายามของมนุษย์ที่จะแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการยอมรับนวัตกรรมจึงหมายถึงการที่บุคคลได้นำเอาความรู้ ความคิด วิธีการปฏิบัติ หรือสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น เป็นกระบวนการทางจิตใจอย่างหนึ่ง บุคคลอาจตอบสนองต่อนวัตกรรมในระยะแรกซึ่ง เป็นระดับจิต โดยบุคคลจะพัฒนาทัศนคติที่จะชอบหรือไม่ชอบ จะ

ยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น จนท้ายที่สุดก็อาจจะพัฒนาไปจนถึงการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้นในขั้นปฏิบัติหรือในระดับพฤติกรรม ซึ่งโรเจอร์ (Roger, 1972:76-120) ได้เคยเสนอกระบวนการยอมรับนวัตกรรมว่าเป็นกระบวนการที่เกิดเป็นขั้นได้ 5 ขั้น คือ (1) ขั้นตระหนัก (2) ขั้นสนใจ (3) ขั้นประเมิน (4) ขั้นทดลอง และ (5) ขั้นยอมรับ ดังมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตระหนัก (Awareness Stage) เป็นขั้นที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม แต่ยังไม่ขาดข้อมูลที่สมบูรณ์ การตระหนักมีความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการยอมรับเพราะสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม หรือกล่าวได้ว่าการตระหนักจะนำไปสู่ขั้นต่อไปของกระบวนการยอมรับนวัตกรรม บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั่ว ๆ ไป จะมีความไวต่อการเกิดการยอมรับนวัตกรรมในขั้นตระหนักสูง (Roger, 1983: 258-259)

ขั้นสนใจ (Interest Stage) บุคคลจะพัฒนาความสนใจในนวัตกรรมและพยายามค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ จนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน ขั้นนี้ยังไม่มี การประเมินนวัตกรรมเข้ากับสถานการณ์ที่แท้จริงของแต่ละบุคคล เพียงแต่ต้องการความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่สำคัญในขั้นนี้ได้แก่ การรู้คิด (Cognitive or Knowing) เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น การแสวงหาข้อมูล ในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนมากกว่าในขั้นแรก ความสนใจศึกษาความรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับจิตลักษณะบางประการของบุคคล เป็นต้นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติ และบรรทัดฐานของระบบสังคมที่ทันสมัย สิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นการแสวงหาความรู้ในขั้นนี้เป็นอย่างดี

ขั้นประเมิน (Evaluation Stage) บุคคลจะใช้ความสามารถทางสมองเพื่อที่จะประเมินนวัตกรรมเข้ากับสถานการณ์ของตน ขั้นนี้เป็นขั้นทดลองในระดับความคิด (mental trial) เป็นการคาดการณ์หรือทำนายผลที่จะเกิดขึ้นกับตน ถ้าบุคคลรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นมีคุณค่าและมีประโยชน์ก็จะลงมือทดลองปฏิบัติในขั้นต่อไป ความสำคัญของขั้นนี้ คือเป็นการสร้างความรู้สึก (affective) ที่ดีต่อนวัตกรรม ฉะนั้นความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ในขั้นความรู้สึกจะเป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้ขั้นนี้ประสบความสำเร็จและต่อเนื่อง ไปยังกระบวนการในขั้นทดลองต่อไป ในขั้นนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลมาก เพราะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นผู้ประเมินนวัตกรรมไปในทางที่ก้าวหน้ามากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ขั้นทดลอง (Trial Stage) บุคคลจะลงมือทดลองปฏิบัติเพียงบางส่วนในสถานการณ์จริงของเขาเอง เป็นการย้ำความแน่ใจว่าผลจะดีดังที่เขาคิดไว้ในขั้นประเมินหรือไม่ ซึ่งถ้าเกิดประโยชน์ตามที่ประเมินไว้แล้ว ผลนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจที่จะทำให้เขายอมรับในโอกาสต่อมา ซึ่งเมื่อผ่านขั้นนี้ไปแล้ว บุคคลจะมีทัศนคติที่แน่นอนต่อการยอมรับนวัตกรรมนั้นยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยอมรับอย่างถาวรในขั้นต่อไป

ขั้นการยอมรับ (Adoption Stage) เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการยอมรับนวัตกรรม บุคคลจะรับนวัตกรรมไปใช้อย่างเต็มที่ ไม่ใช่เพียงบางส่วนเหมือนในขั้นทดลอง ขั้นนี้เป็นขั้นของการปฏิบัติในระดับพฤติกรรมซึ่งบุคคลควรจะต้องผ่านตั้งแต่ ขั้นตระหนัก ขั้นสนใจ ขั้นประเมิน ขั้นทดลอง และถึงขั้นการยอมรับเป็นขั้นสุดท้าย แต่ในบุคคลบางกลุ่มเช่นพวกกลุ่มล้าหลัง อาจจะข้ามขั้นจากขั้นตระหนักมาถึงขั้นการยอมรับเลย ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความเครียดของตนเอง

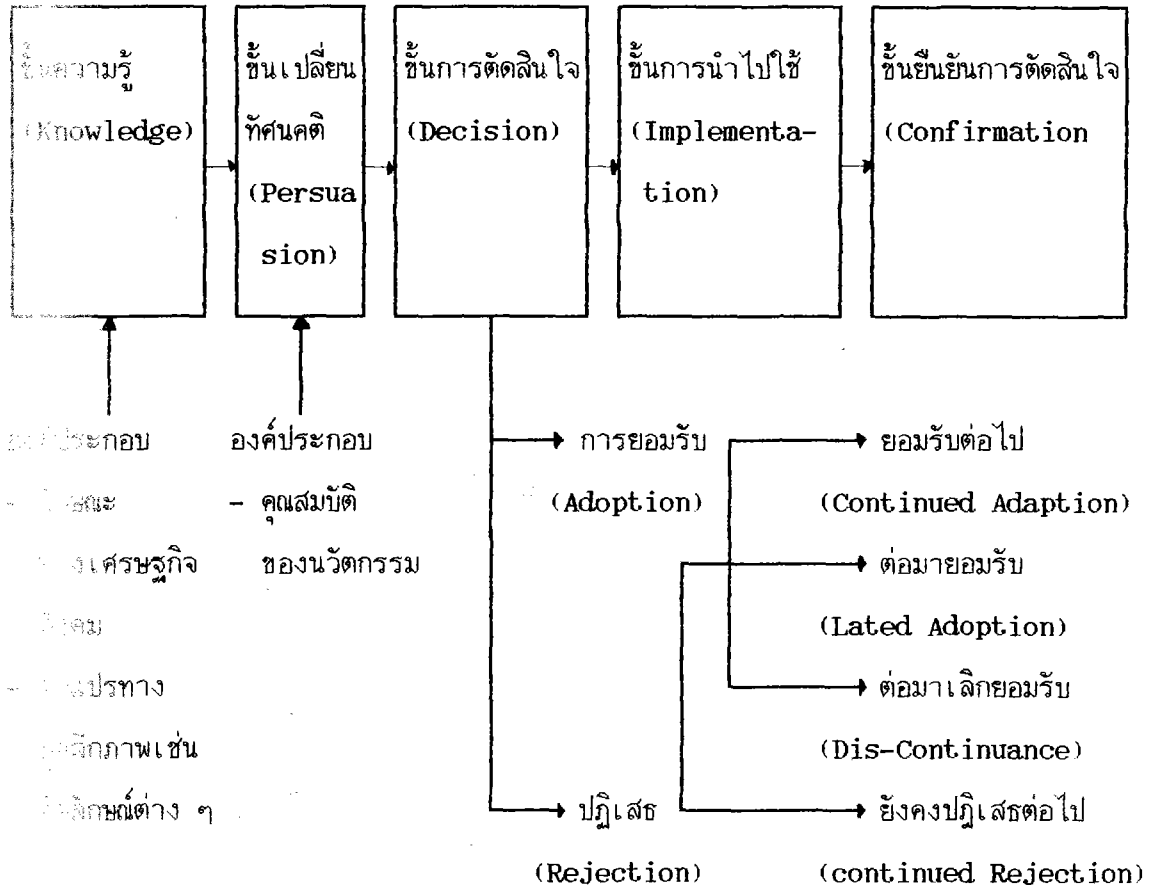
แนวความคิดเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมของ โรเจอร์ส เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในหมู่นักวิจัยระยะหนึ่ง แต่ต่อมาได้มีผู้พบข้อบกพร่องหลายประการคือ ประการแรก รูปแบบของกระบวนการยอมรับจบลงด้วยการตัดสินใจยอมรับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจปฏิเสธหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมก็ได้ ฉะนั้นกระบวนการยอมรับจึงควรเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อให้มีความหมายคลุม โอกาสที่มีการไม่ยอมรับเกิดขึ้นด้วย ด้วยเหตุนี้กระบวนการยอมรับนวัตกรรมของ โรเจอร์ (Rogers, 1983: 165) จึงเปลี่ยนชื่อเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (The Innovation decision process) ประการที่สอง ขั้นต่าง ๆ ในกระบวนการยอมรับอาจไม่เรียงลำดับ และบางครั้งอาจข้ามขั้นไปบ้าง โดยเฉพาะขั้นทดลองมีนวัตกรรมหลายอย่างที่มีการยอมรับโดยไม่ได้ทดลอง นอกจากนี้ การประเมินตามความเป็นจริงมีอยู่ทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการมากกว่าจะมีเฉพาะในขั้นที่สามเท่านั้น โรเจอร์จึงตัดขั้นนี้โดยถือว่าการประเมินตลอดกระบวนการ และเสี่ยงไปใช้ส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนทัศนคติแทน (Persuasion function) ประการสุดท้ายโดยปกติกระบวนการนี้ไม่จำเป็นต้องสิ้นสุดลงด้วยการยอมรับเสมอไป โอกาสที่จะไม่ยอมรับก็มีได้พอ ๆ กัน ดังนั้น โรเจอร์ จึงเปลี่ยนคำว่ายอมรับมาเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ยิ่งกว่านั้นกระบวนการนั้นน้อยนักที่จะสิ้นสุดอยู่เพียงการยอมรับหรือการไม่ยอมรับ เพราะบุคคลมักจะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความถูกต้องในการตัดสินใจ ซึ่งการกระทำดังนี้อาจมีผลทำให้เปลี่ยนจากยอมรับมาเป็นเลิกรับ (Discontinuance) หรือจากการไม่ยอมรับมาเป็นยอมรับในเวลาต่อมาได้ ดังนั้น

โรเจอร์จึงเพิ่มส่วนที่เกี่ยวกับการยืนยันผลการตัดสินใจ (Confirmation function) ขึ้นมาในแผนผังใหม่ดังภาพประกอบ 1

จากรูปแบบใหม่ โรเจอร์ได้แบ่งชั้นต่าง ๆ ของกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมไว้ทั้งหมด 5 ชั้น ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชั้นความรู้ (Knowledge Stage) เป็นขั้นแรกของกระบวนการตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรม บุคคลได้รู้จักนวัตกรรมเป็นครั้งแรกและได้แสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ บางคนกล่าวว่าการรับรู้เกิดขึ้นได้โดยบังเอิญโดยที่บุคคลนั้น ๆ ไม่ได้ตั้งใจจะแสวงหาหรือต้องการจะรับรู้แต่ประการใด แต่บางคนเช่น แฮสซิงเกอร์ (ล้าลี ทองธวิ. 2526:135 อ้างอิงจาก Hassinger. 1959) กลับโต้แย้งว่าการรับรู้แบบนี้คือการเลือกรับรู้ (Selective exposure) อย่างไรก็ตามโรเจอร์ได้กล่าวว่าจะไม่สามารถสรุปได้ว่าอะไรมาก่อน อะไรหลัง (Rogers. 1983:167) ความรู้ในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่การตระหนักว่ามีนวัตกรรม (Awareness Knowledge) เป็นการรับรู้ว่ามีนวัตกรรมและรับรู้ถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ความรู้ในระดับนี้ยังไม่ลึกซึ้งนัก ระดับที่สองเป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม (How-to-knowledge) รู้ว่าจะใช้นวัตกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม ถูกต้อง ต้องรู้วิธีการปฏิบัติแต่ละขั้นอย่างละเอียดพอที่จะดำเนินการได้ ฉะนั้นขั้นนี้นวัตกรรมมีความซับซ้อนมากเท่าใดก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมากขึ้นเท่านั้น ระดับที่สาม เป็นความรู้เกี่ยวกับหลักการ (Principle Knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ หรือทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังการปฏิบัติ เช่น ความรู้เกี่ยวกับจุลินทรีย์ซึ่งอยู่เบื้องหลังการใช้วัคซีน ทฤษฎีการเพิ่มผลเมืองซึ่งอยู่เบื้องหลังการวางแผนครอบครัว ความรู้ในลักษณะนี้จะช่วยให้บุคคลเข้าใจนวัตกรรมและวิธีใช้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมอย่างมีเหตุผลมากขึ้น

ชั้นเปลี่ยนทัศนคติ (Persuasion Stage) บุคคลจะเริ่มสร้างความรู้สึกรับชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรมซึ่งเป็นผลหลังจากที่เขามีความรู้ในเรื่องนวัตกรรมพอสมควรแล้วจากขั้นแรก กล่าวคือเขาจะต้องการที่จะมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ เพิ่มขึ้น ในขั้นนี้รายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมในแง่ของผลประโยชน์ที่ได้รับ ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ความยากง่ายของการนำไปใช้ตลอดจนความผสมผสานกลมกลืนของนวัตกรรมในชุมชนนั้น ๆ มีผลมากในขั้นนี้ กล่าวคือมีผล

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมของโรเจอร์ (Rogers. 1983:165)

ต่อการเกิดทัศนคติที่จะชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรมนั้น ๆ ซึ่งจะมีผลไปถึงการตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมในขั้นต่อไป

ขั้นการตัดสินใจ (Decision) ในการตัดสินใจว่าจะยอมรับนวัตกรรมหรือไม่นั้นความจริงมีตั้งแต่ขั้นแรกเป็นต้นมาเช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ บุคคลต้องตัดสินใจเลือกรับรู้นวัตกรรมเพียงบางอย่างไม่สามารถรับรู้นวัตกรรมทั้งหมดที่ผ่านมาได้หรือในส่วนของความรู้สึกในขั้นการเปลี่ยนทัศนคติ บุคคลจะต้องรับรู้บางอย่างที่จำเป็นสำหรับประเมิน จะตัดทิ้งหรือไม่สนใจความรู้บางอย่างอื่น การตัดสินใจนี้เป็นการตัดสินใจว่าจะลองใช้นวัตกรรมหรือไม่ด้วย ถ้านวัตกรรมนั้นสามารถ

ทดลอง ได้บุคคลส่วนมากมักไม่ยอมรับนวัตกรรมก่อนที่จะทำการทดลองดูเสียก่อน

อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นต่อจากการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมแล้วก็คือการกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมอีกต่อไป (Discontinuance) ถ้าหากนวัตกรรมที่ยอมรับเป็นผลอันเกิดจากการล้มเลิกแนวทางการปฏิบัติเดิมก่อนที่จะใช้นวัตกรรมนั้น การกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมแสดงให้เห็นว่าการพยายามล้มเลิกแนวปฏิบัติเดิมไม่เกิดผลเต็มที่ ทำให้บุคคลหันกลับไปใช้ของเดิมอีกครั้ง ชูเมคเกอร์ (ลาลี ทองธวัช. 2526:40-41 อ้างจาก Shoemaker. 1971) กล่าวว่า การกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมนี้เกิดได้ 2 แบบ แบบแรกเรียกว่าการกลับใจเพราะมีนวัตกรรมอื่นที่ดีกว่ามาแทนที่ (Replacement discontinuance) และอีกแบบหนึ่งคือการกลับใจ เพราะผลจากการใช้นวัตกรรมไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ปฏิบัติ (disenchantment discontinuance) ซึ่งความไม่พอใจเกิดขึ้นเพราะนวัตกรรมที่ใช้ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของผู้ใช้ หรือผลจากการใช้นวัตกรรมไม่ได้ดีไปจากก่อนใช้แต่อย่างใด ความไม่พอใจนี้อาจเกิดจากการใช้นวัตกรรมนั้นไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่เต็มที่ ซึ่งลักษณะนี้จะเกิดมากในหมู่ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมช้ากว่าคนอื่น ๆ (Late adopters) พวกเขายอมรับนวัตกรรมช้ากว่าคนอื่นนั้นส่วนใหญ่เป็นพวกที่มีการศึกษาดำหรือไร้การศึกษา เป็นพวกหัวโบราณไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงอะไรง่าย ๆ ในการทำงานบุคคลพวกนี้ยอมรับนวัตกรรมในตอนแรกก็เพราะได้รับการชักจูงแข็งบังคับจากผู้มีอำนาจ เมื่ออำนาจบังคับหรือการโน้มน้าวลดอิทธิพลลง การยอมรับก็พลอยหมดไปด้วย

ขั้นการนำไปใช้ (Implementation Stage) บุคคลเมื่อตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมนั้น ๆ แล้ว บุคคลก็จะนำนวัตกรรมไปใช้ซึ่งในบางครั้งการนำนวัตกรรมไปใช้จะกินเวลานานมากขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้นวัตกรรมนั้น ๆ รวมทั้งการยอมรับที่จะใช้นวัตกรรม และการใช้งานอย่างสม่ำเสมอด้วยจึงมักมีการเตรียมจัดหาข้อมูลสำหรับขั้นการนำไปใช้นี้มาก เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถเริ่มปฏิบัติการใช้นวัตกรรมนั้น ๆ ได้

ขั้นยืนยันการตัดสินใจ (Confirmation Stage) ในขั้นนี้บุคคลจะต้องได้รับแรงเสริมแรงกระตุ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจของเขา ถ้าพบว่าสาระหรือสิ่งที่ได้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นขัดแย้งกัน บุคคลก็จะพยายามหลีกเลี่ยงภาระการขัดแย้งกันนั้นเพื่อยืนยันการตัดสินใจ กล่าวคือเมื่อบุคคลได้รับข้อมูลเพิ่มเติมอาจเป็นการเน้นให้เขาได้ตัดสินใจ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างข้อมูลเดิมกับสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่อาจช่วยกระตุ้นให้มีการยอมรับนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องถาวร

หรืออาจทำให้ลดลงก็เป็นได้

โดยสรุปแล้ว กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมซึ่งเป็นแนวทฤษฎีใหม่ล่าสุดของ โรเจอร์นั้นประกอบด้วยชั้นต่าง ๆ 5 ชั้น คือ ชั้นความรู้ ชั้นการเปลี่ยนทัศนคติ ชั้นการตัดสินใจ ชั้นการนำไปใช้ และชั้นยืนยันการตัดสินใจ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรมตามขั้นตอน แต่ละชั้นตามที่คลองเจียนและคอนเวิร์ต (Klongian and Conward. 1970:73-83) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นขั้นตอนของกระบวนการยอมรับสำคัญมาก และมักเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันซึ่งสามารถแบ่ง กระบวนการยอมรับออกเป็นสองส่วนคือการยอมรับในระดับจิตใจ (Symbolic Adoption) ได้แก่ การที่บุคคลเกิดการยอมรับและมุ่งที่จะทำความเข้าใจโดยการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของ นวัตกรรมนั้น ๆ โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำความรู้ ความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ นั้นมาเป็น ปัจจัยเบื้องต้นที่จะประยุกต์ใช้ อีกส่วนหนึ่งก็คือการยอมรับในระดับพฤติกรรมคือการนำนวัตกรรม ไปใช้ปฏิบัติจริง (Use of Innovation) จากแนวความคิดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบ ความคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยศึกษาถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ทางจิตสังคมของผู้ที่ยอมรับนวัตกรรม ทั้งกลุ่มบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจ และระดับพฤติกรรม ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจและการยอมรับนวัตกรรมในระดับพฤติกรรมด้วย

นวัตกรรมทางการศึกษา

นวัตกรรมทางการศึกษาหมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปความคิด หลัก ปฏิบัติ กระบวนการ หรือการกระทำรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเพื่อมุ่งหวังที่จะ เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยวิธีการต่าง ๆ เช่นการจัดระบบทำการวิจัย เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพของระบบการศึกษานั้น ๆ เป็นต้น (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2530:5 และ อุบลพงษ์ วัฒนเสรี. 2527:9-10) การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีอยู่ใน ปัจจุบันนั้นสามารถจัดเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้ (สำลี ทองธิว. 2526:21-23)

1. การเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายทางสังคมที่โรงเรียนมีหน้าที่จะต้องตอบสนอง ซึ่งการสนองตอบของ โรงเรียนนั้นทำ โดยการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทั้ง ในแง่จุดมุ่งหมายของการผลิตนักเรียน และในแง่เนื้อหาที่จะบรรจุลงในหลักสูตร ซึ่งจุดมุ่งหมายที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นนิยมเปลี่ยนไปตามการ

เปลี่ยนแปลงของสังคมตามลักษณะบุคลิกของประชากรที่เป็นที่คาดหวังของสังคมนั่นเอง

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงด้านนี้ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนวัตกรรม และลักษณะทางสังคมของครูกับการยอมรับหลักสูตรใหม่ (Lawlor. 1978:5887-A) การศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร (น้อมศรี แสงหาญ. 2521) การเปรียบเทียบวิธีการให้ความรู้สองแบบที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมที่เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ของครูมัธยมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียน (พรณี บุญประกอบ. 2520) การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา (สุวรรณา เอี่ยมสุขวัฒน์. 2522) และความคิดเห็นของผู้บริหาร การศึกษาครูประจำการและนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (บุญเกียรติ ไวสู้ศึก. 2522) เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการค้นพบทฤษฎีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นต้นว่า ธรรมชาติของการเรียนรู้ของคน และทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในบุคคล เมื่อครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมากขึ้นก็จะใช้ความรู้ที่ได้มาทดลองใช้กับการเรียนการสอนของตน เป็นผลให้กระบวนการเรียนการสอนที่เคยใช้อยู่เปลี่ยนแปลงได้

ในส่วนนี้ ได้มีผู้ที่เห็นความสำคัญและทำการศึกษาวิจัยในส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนการสอน เช่น ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาตอนต้น (คันสนีย์ ขำเกิด. 2530) องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มนครหลวง (ภารดี ศิริบุรี. 2525) การศึกษาเจตคติและความมั่นใจในความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนของครูประจำการ (วชิรชุกติติกุล. 2525) การยอมรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอนของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา (รุ่งฟ้า รักวิเชียร. 2525) และการศึกษาการวัดและการประเมินผลการศึกษา (ธีรวัลย์ ศิลรัตน์. 2522)

3. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพหลายประการในโรงเรียน เช่น การจัดห้องเรียน รูปแบบแผนผังของตึกเรียน การบริหารงานโรงเรียน ตลอดจนการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนเพื่อทำให้สภาพการเรียนรู้

ของนักเรียนเป็นไปได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนนี้มีผู้ศึกษาไว้น้อย เช่น ศึกษาวัตรกรรมด้านการบริหารโรงเรียน (สุวิชา แก้วเกษ. 2517 และพรศรี ทองสมจิตร. 2518)

4. การใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้ถูกนำเข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เทคโนโลยีเหล่านี้ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ทำให้ระบบทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งหมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ทั้งครูผู้สอนและนักเรียน

ผู้ที่ศึกษาวิจัยในด้านของการใช้เทคโนโลยีได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาปีการศึกษา 2520 (เพิ่มเกียรติ ช่มวัฒนา. 2521) การศึกษาสมรรถภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ โสทัศน์อุปกรณ์ของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองฯ จ. เชียงใหม่ (บุญทัศน์ ทนคำ. 2517)

อย่างไรก็ตาม จากนวัตรกรรมทางการศึกษาในแต่ละด้านที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า นวัตรกรรมด้านกระบวนการเรียนการสอนนั้นสำคัญมาก เนื่องจากนวัตรกรรมทางการศึกษาจะไม่มี ความหมายใด ๆ ถ้าขาดกระบวนการเรียนการสอนและบุคคลที่สำคัญก็คือครูผู้ใช้นวัตรกรรมทางการ เรียนการสอน ถ้าครูไม่ยอมรับนวัตรกรรมทางการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตรกรรมทาง การเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่หลักสูตร ได้ตั้ง เป้าหมายไว้แล้ว นั้น หลักสูตรนั้น ๆ ถึงแม้จะเปลี่ยนแปลงสักกี่ครั้งตามกระบวนการวิจัยอย่างดีพร้อมสักเพียงใดก็ไม่ สามารถบรรลุเป้าหมายได้เลย ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมการยอมรับนวัตรกรรม ทางการเรียนการสอนของครู ซึ่งนวัตรกรรมทางการเรียนการสอนของครูหมายถึง เทคนิควิธีการที่ ครูใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตร มีธยมศึกษาตอนต้นกำหนดไว้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีหลักการและ จุดมุ่งหมายดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533)

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพ หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ ในฐานะที่เป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงาน ตนเอง และสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับข้อจำกัด

ต่าง ๆ

4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน

5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน

6. มีทัศนคติต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

7. มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ มีความสามารถในการจัดการและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

ในการจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายของหลักสูตร พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) นั้นใช้ปรัชญาแนวก้าวหน้า "พิพัฒนานิยม" (Progressivism) คือการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม (Social Progressive) ให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคน เน้นการปฏิบัติ เน้นการเรียนการสอนด้วยกิจกรรม จัดการศึกษาโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (Child Centered) เรียนด้วยการกระทำ (Learning by doing) เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทุกด้าน (กนก จันทรชจร. 2529:18-19)

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรปัจจุบันเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองที่ต่างจากหลักสูตรเดิมที่มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้รับเพื่อจดจำเนื้อหาจากครูผู้สอนซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ฉะนั้นการเรียนการสอนแบบเดิมจึงจัดเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน ฉะนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดให้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้นเน้นบทบาทของนักเรียนในการทำกิจกรรมมาก และถือว่าเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532:185) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงและสามารถแสวงหาวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ เน้นบทบาทของนักเรียนในการประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน นักเรียนเป็นผู้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง ความรู้เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (กนก จันทรชจร. 2529:14-15)

ในการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน แม้ขั้นตอนของการสอนจะมี 4 ชั้น เช่นเดียวกับการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน แต่บทบาทของครูและนักเรียนในแต่ละชั้นจะแตกต่างกัน กล่าวคือ

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูมีได้เ้าเพื่อจะดำเนินการสอนชนิดที่ครูเป็นผู้แสดงพฤติกรรมการสอนต่อไปจนจบการสอน แต่เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อชี้แนะแนวทางให้นักเรียนรู้จักทิศทางและ

เป้าหมายของการทำกิจกรรมมากกว่า เช่น การให้นักเรียนดูภาพ หรือแผนที่ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อโยงไปสู่เรื่องที่กำลังจะเรียนในคาบ การเรียนการสอนนั้น ๆ ไม่ใช่เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยการที่ครูพูดเองทั้งหมดถึงเรื่องที่กำลังจะเรียน โดยที่นักเรียนไม่มีโอกาสคิดตามหรือไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอะไรเลย

ขั้นตอนการเรียนการสอน กิจกรรมส่วนใหญ่ เป็นของนักเรียน ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การแบ่งกลุ่มนักเรียนจัดอภิปราย การนำเสนอรายงาน การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงสถานการณ์จำลอง เป็นต้น ครูเป็นผู้ที่แนะนำชี้แจง เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัยเกิดขึ้น

ขั้นสรุปบทเรียน เป็นกิจกรรมต่อจากขั้นตอนการเรียนการสอน เป็นการให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ โดยครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป หรือสรุปทีละคนจากนั้นครูรวบรวมผลสรุปของนักเรียน เขียนบนกระดานดำ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนและตรงตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน

ขั้นประเมินผล ในขั้นนี้มักจะเป็นการประเมินร่วมกัน คือครูเป็นผู้ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะดำเนินกิจกรรมหรือเป็นการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามที่ครูกำหนด และจากการให้นักเรียนประเมินกันเองตามแบบประเมินที่นักเรียนและครูกำหนดขึ้นมา เช่น ขณะที่นักเรียนกลุ่มที่ 1 กำลังนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าอยู่นั้น นักเรียนกลุ่มที่เหลือก็ช่วยกันประเมินการนำเสนอของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ตามแบบประเมินที่กำหนดดังกล่าวภายในกลุ่มของตนเอง หลังจากนั้นครูรวบรวมผลการประเมินของครูเอง และของนักเรียนมาพิจารณาตัดสินผลการประเมินอีกครั้งหนึ่งตามเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้

จากขั้นตอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแต่ละขั้นตอนเน้นที่บทบาทของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ อันเป็นคุณสมบัติของนักเรียนที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร จึงนับได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบนี้เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้เป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน และในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้การเรียนการสอนแบบนี้เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้เป็นนวัตกรรมทางการเรียนการสอน และเพื่อแก้ปัญหาของการวิจัยเด่นชัดและชี้เฉพาะยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดที่จะศึกษาปัญหาของการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา คือการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบนี้เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนในกลุ่มครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะจากการศึกษางานวิจัยข้างต้นพบปัญหาว่าครูมัธยมศึกษาที่สอนวิชาสังคมศึกษายังมีปัญหาคือในเรื่องการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากน้อยต่างกันเด่นชัดกว่าในกลุ่มรายวิชาอื่น ๆ อีกประการหนึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของฟิชเบินและไอเซน (Ajzen and Fishbein, 1980) มาใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งลักษณะของทฤษฎีนี้เป็นการศึกษาทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรมโดยเน้นว่าในการวัดทัศนคติให้สามารถทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำนั้นพฤติกรรมจะต้องแคบเฉพาะเจาะจง ดังนั้นการวิจัยจึงมุ่งศึกษาพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการสอน และนวัตกรรมทางการสอนดังกล่าวนี้ได้แก่นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการสอนสังคมศึกษา

รูปแบบการสอนสังคมศึกษา สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ (ประนอม เดชชัย.

2531:86-92)

1. ลักษณะรูปแบบการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระ ลักษณะของรูปแบบนี้จะเน้นบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นระบบเน้นครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน เพราะผู้สอนมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนโดยตรง ผู้สอนจะมีบทบาทกำกับการเรียนการสอนด้วยตนเองตั้งแต่การวางแผน การควบคุมกิจกรรมการเรียนตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ผู้เรียนมีหน้าที่เพียงรับถ่ายทอดความรู้และปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ผู้สอนกำหนดให้เท่านั้น วิธีการสอนตามรูปแบบนี้ได้แก่การสอนแบบบรรยาย การอธิบาย การบอกเล่า หรืออื่น ๆ จากตัวผู้สอน ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้เป็นวิธีที่อาจจะเหมาะสม และใช้ได้ดีในอดีต แต่ปัจจุบันการเรียนการสอนต้องการเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะมีประสบการณ์ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง รูปแบบการเรียนการสอนนี้จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในหลักสูตรปัจจุบัน

2. ลักษณะรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ เป็นรูปแบบที่เน้นประสบการณ์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทางสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์อย่างมีระบบ ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนจะต้องประสบปัญหาใน

ขณะที่แสวงหาความรู้ และจะต้องคิดแก้ปัญหาที่ด้วยการหาเหตุผลต่าง ๆ มาพิสูจน์ เมื่อพบความจริงแล้วจึงยอมรับและเชื่อสิ่งนั้น ๆ สิ่งที่คุณเรียนค้นพบด้วยตนเองจะเป็นความรู้ที่แจ่มแจ้งในตนเอง ไม่ลืมน่าเพราะความรู้ไม่ได้มาจากความจำแต่เป็นความรู้ที่ต้องคิดหาเหตุผลประกอบเป็นประสบการณ์ของตนเอง การเรียนการสอนในลักษณะรูปแบบนี้ได้แก่ การให้นักเรียนปฏิบัติจากของจริงหรือสถานการณ์จำลอง สื่อจำลอง หรือจากการแสดงบทบาทสมมติ การสังเกตจากการที่ครูสาธิต การดูภาพยนตร์ การอภิปราย การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม เป็นต้น

จากรูปแบบการสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่ารูปแบบที่ 2 คือรูปแบบการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงยึดรูปแบบนี้เป็นนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนดังกล่าว

ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของทัศนคติ กล่าวคือ ทัศนคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ วัตถุ หรือสิ่งของต่าง ๆ ทางด้านบวกลบ หรือกลาง ๆ (Shaw, 1985) / ทัศนคตินี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ (1) องค์ประกอบด้านการรู้เชิงประมาณ ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจเชิงเนื้อหา หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้น การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่ามีประโยชน์หรือมีโทษ ถ้าบุคคลเห็นว่าสิ่งนั้นมีคุณประโยชน์ก็จะเกิดทัศนคติที่ต่อสิ่งนั้น (2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกพอใจ-ไม่พอใจ ชอบ-ไม่ชอบ เป็นองค์ประกอบที่เกิดต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่หนึ่ง กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งนั้นมีคุณประโยชน์ก็จะเกิดความรู้สึกชอบ-พอใจสิ่งนั้นไปด้วย และ (3) องค์ประกอบด้านการพร้อมกระทำ เป็นองค์ประกอบที่ใกล้ชิดพฤติกรรมมากที่สุด เป็นองค์ประกอบที่เกิดต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 และ 2 กล่าวคือถ้าบุคคลมีความรู้สึกว่สิ่งนั้นมีคุณประโยชน์ก็จะเกิดความรู้สึกชอบพอใจสิ่งนั้น และพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนชอบ-พอใจในเชิงช่วยเหลือหรือสนับสนุน แต่ถ้าบุคคลมีความรู้สึกว่สิ่งนั้นไม่มีประโยชน์ ก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ-ไม่พอใจและพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงไม่กระทำสิ่งนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2521:5-7) และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของทัศนคติทั้งสามองค์ประกอบเปรียบเทียบกับชั้นความรู้ ชั้นเปลี่ยนทัศนคติ

และขั้นตัดสินใจในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมแล้ว จะเห็นได้ว่าขั้นดังกล่าวทั้งสามขั้นนั้นเป็นการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจ (จิรวัดน์ วงษ์สวัสดิวัฒน์. 2529) ฉะนั้นการวิจัยจึงมุ่งศึกษาทัศนคติต่อนวัตกรรมซึ่งเป็นการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจ ในการศึกษาทัศนคตินั้นต้องวัดทัศนคติให้ครอบคลุมทั้งสามองค์ประกอบหรือวัดองค์ประกอบที่สามเพียงอย่างเดียว (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524) ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เป็นองค์ประกอบที่สามารถทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำที่สุด สิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งคือในการศึกษาทัศนคตินั้น ถ้ามีการวัดพฤติกรรมชนิดหนึ่งที่เฉพาะเจาะจง ในสถานการณ์หนึ่ง การวัดทัศนคติถ้ามีความเฉพาะเจาะจง เช่นกันก็จะพบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมในปริมาณสูงได้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528:10) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาทัศนคติต่อการยอมรับนวัตกรรม และศึกษาในองค์ประกอบที่สามคือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมในกลุ่มครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) ของไอเซนและฟิชเบน (Ajzen and Fishbein. 1980) ซึ่งทฤษฎีนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่าการที่บุคคลจะประกอบพฤติกรรมได้นั้นขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม

จากทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ทัศนคติต่อพฤติกรรม (A_B) ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่กำหนดให้ ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อในผลของพฤติกรรม (Behavioral Belief ใช้ตัวย่อ b_1) และ การประเมินผลการกระทำ (Evaluation of Consequences ใช้ตัวย่อ e_1) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

อีกปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยทางสังคม ได้แก่อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm ใช้ตัวย่อ SN) ซึ่งหมายถึงบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น นอกจากนี้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงยังขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงต้องการให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด (Normative Belief ใช้ตัวย่อ

b_1) ประกอบกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply ใช้ตัวย่อ m_1) เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$SN = \sum_{i=1}^n b_i m_i$$

จากปัจจัยทั้งสองที่กระทำให้เกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$B \sim I = (A_B)W_1 + (SN)W_2$$

เมื่อ W_1 และ W_2 เป็นน้ำหนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยของคุณ

สรุป ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้น มีความสำคัญในการศึกษาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เนื่องจากเป็นองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำซึ่งใกล้ชิดพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ การที่บุคคลจะประกอบพฤติกรรมโดยยอมรับขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น

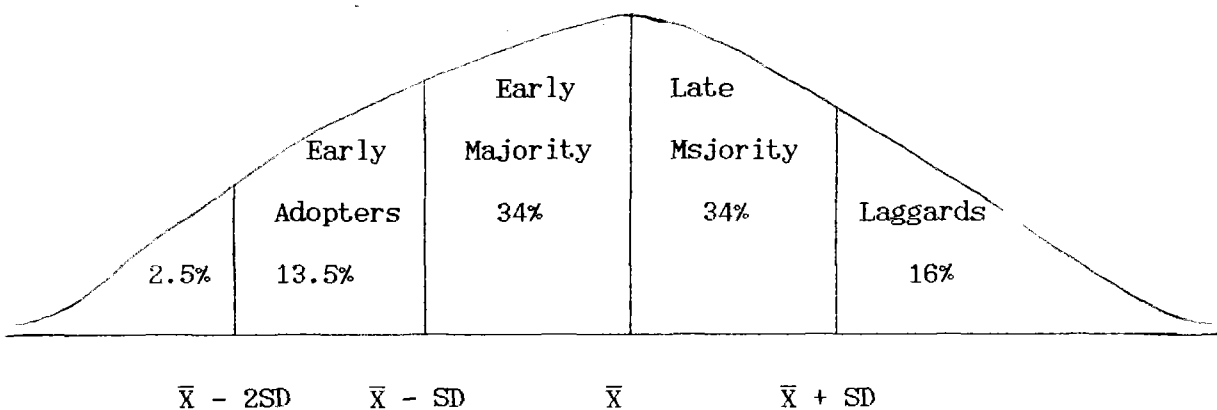
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน หมายถึง การที่ครูได้ใช้วิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ดังที่ได้กล่าวไว้ตอนต้นแล้ว

การวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ในการวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้น มีนักวิชาการจำนวนมากที่ได้ทำการวัดการยอมรับนวัตกรรมในลักษณะหรือวิธีการต่าง ๆ ตามที่เขาสนใจและมีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและ

ข้อจำกัดในการวิจัยแต่ละครั้ง การวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมจึงมีลักษณะและวิธีการหลายแบบ ได้แก่ (1) มาตรการส่วนความไวในการยอมรับ (2) ศักยภาพในการยอมรับนวัตกรรม (3) อัตราการยอมรับนวัตกรรม และ (4) มาตรการส่วนการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งในแต่ละแบบของการวัดดังกล่าวนี้มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดต่างกันไป ดังจะได้กล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรการส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรม (Innovativeness Scale) การวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรมเป็นการวัดในเชิงปริมาณ คือมีความไวมากหรือน้อยในการยอมรับนวัตกรรม บุคคลจะมีความไวในการยอมรับนวัตกรรมมากหรือน้อยเพียงใดนั้น เราสามารถที่จะสังเกตได้ด้วยการที่เขายอมรับนวัตกรรมก่อนหรือหลังคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน โรเจอร์ (Roger, 1983:245-250) ได้ใช้มาตรการส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรมนี้จำแนกผู้ยอมรับนวัตกรรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ 5 ประเภท ทั้งนี้เพราะเขาได้พบว่าจำนวนผู้ยอมรับนวัตกรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ นั้น มีการกระจายเป็นรูปโค้งปกติ (ดังภาพประกอบ 2)

ภาพประกอบ 2 แสดงการแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมตามลำดับความไวในการยอมรับนวัตกรรม

จากวิธีการวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรมของ โรเจอร์นี้ จำนวนผู้ที่อยู่ปลายโค้งปกติ 2.5% คือกลุ่มของผู้บุกเบิก อีก 13.5% ถัดเข้ามาเรียกว่ากลุ่มผู้ยอมรับก่อน ส่วน 34% ที่ถัดเข้ามา

เรียกว่ากลุ่มผู้ยอมรับก่อนส่วนใหญ่คือกลุ่มที่เป็น $\bar{X}-SD$ อีก 34% ที่อยู่ระหว่าง \bar{X} ถึง $(\bar{X}+SD)$ เรียกว่าผู้ยอมรับที่หลังส่วนใหญ่ และในพวกสุดท้ายที่อยู่ปลายโค้งปกติเรียกว่ากลุ่มผู้ล่าหลังซึ่งมีอยู่ 16% การวัดความไวในการยอมรับตามมาตรส่วนดังกล่าวนี้ หน่วยของความไวในการยอมรับนวัตกรรมอาจเป็นจำนวนปีหรือคะแนนตามจำนวนปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความไวในการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้จะเป็นการวัดความไวของบุคคลที่จะยอมรับนวัตกรรมก่อนหรือหลังบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน

การวัดการยอมรับนวัตกรรมด้วยวิธีนี้ข้อดีคือ การใช้คะแนนมาตรฐานทำให้หน่วยของการวัดมีค่าเป็นอิสระจากจุดกำเนิด (Original Unit) ทำให้สามารถนำเอาการยอมรับนวัตกรรมหลาย ๆ อย่างมาเปรียบเทียบกันได้ สำหรับข้อจำกัดคือ ประการแรกมีความไม่สมดุลกัน กล่าวคือข้างหนึ่งของตัวกลางแบ่งบุคคลออกเป็น 3 ประเภท ส่วนอีกข้างหนึ่งแบ่งบุคคลออกเป็น 2 ประเภท อีกประการหนึ่งคือเนื่องจากกระบวนการของการยอมรับนวัตกรรมยังไม่สิ้นสุดในขณะที่ทำการวัดได้กล่าวมาแล้ว การวัดโดยวิธีนี้จึงวัดได้แต่ผู้ที่ยอมรับแล้วเท่านั้น แต่ผู้ที่ยังอยู่ในกระบวนการของการยอมรับยังไม่ถูกจัดเข้าเป็นประเภทใดเลย การวัดโดยวิธีนี้จึงไม่ครอบคลุมมวลประชากรทั้งหมด อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการวัดการยอมรับนวัตกรรมโดยวิธีนี้จะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่ก็ได้มีผู้นำวิธีการนี้ไปใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น เพรสเซอร์ (Presser, 1969) สแตนฟิลด์และไวติง (Stanfield and Whiting, 1972)

ดัชนีภาพในการยอมรับนวัตกรรม (Adoption Quotient) การวัดการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้เป็นการวัดโดยพิจารณาจำนวนนวัตกรรมที่บุคคลสามารถรับได้ และจำนวนนวัตกรรมที่เขาได้รับจริง ๆ ในแต่ละปี ตั้งแต่ต้นนวัตกรรมนั้น ๆ แพร่หลายเข้ามาในสังคมเป็นครั้งแรก และยังได้พิจารณาให้นำหนักความสำคัญของนวัตกรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าอีกด้วย ผู้ที่วัดการยอมรับนวัตกรรมด้วยวิธีการนี้ได้แก่ ชัทโทพาดไฮ และปารัค (Chattopadhyay and Pareek, 1967)

อัตราส่วนในการยอมรับนวัตกรรม การยอมรับนวัตกรรมแบบนี้ กระทำได้โดยการสอบถามผู้ยอมรับนวัตกรรมถึงจำนวนปีที่ได้ยอมรับนวัตกรรมชนิดต่าง ๆ มาแล้ว แล้วนำข้อมูลจากการสอบถามนั้นไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย ซึ่งบอกหน่วยของค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นเปอร์เซ็นต์เฉลี่ย วิธีการวัดแบบนี้จะทำให้เราทราบว่าผู้ยอมรับนวัตกรรมปีละกี่เปอร์เซ็นต์ ผู้ที่เคยศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการวัดการยอมรับนวัตกรรมด้วยวิธีนี้ได้แก่ คิบลิน (Kivlin, 1967)

มาตราส่วนการยอมรับนวัตกรรม (Adoption Scale) การวัดการยอมรับนวัตกรรมด้วยวิธีนี้จะพิจารณาถึงจำนวนนวัตกรรมที่บุคคลหนึ่งยอมรับนวัตกรรมในช่วงเวลาหนึ่งได้มากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน การวัดการยอมรับในวิธีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือยึดเกณฑ์การรับก่อน-หลังเหมือนกับการวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรม ผู้ที่นำวิธีนี้ไปใช้ได้แก่ การ์เทิล วิลเคนนิง และเพรสเซอร์ (Gatrell Wikenning and Presser. 1973) บุญธรรม คำพอง (2520)

โดยสรุปแล้ว การวัดการยอมรับนวัตกรรมดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นว่ามิชอบพออยู่คือ ประการที่หนึ่ง การวัดไม่ครอบคลุมถึงมวลประชากรทั้งหมด วัดเฉพาะผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมแล้วเท่านั้น สำหรับผู้ที่อยู่ในกระบวนการขั้นต่าง ๆ นั้นยังไม่ถูกจัดเข้าประเภทใดเลย ประการที่สอง การวัดบางวิธีมีการวัดการยอมรับนวัตกรรมหลาย ๆ อย่าง ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมอย่างหนึ่งก่อนคนอื่น ๆ ก็จะสามารถยอมรับนวัตกรรมทุกอย่างก่อนคนอื่น ๆ เช่นกัน แต่เฟลคเคนส์ไตน์ (Fleckenstein. 1974) ได้ทำการศึกษาซ้ำเพื่อหาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ เขาพบว่าคนที่ไวในการยอมรับนวัตกรรมอย่างหนึ่งไม่จำเป็นต้องไวในการยอมรับนวัตกรรมอย่างอื่น ๆ ด้วย โดยการวิจัยการยอมรับนวัตกรรม 11 อย่างกับเกษตรกร 94 คนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ Kendall's Tau Rank Correlation วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปีที่รับนวัตกรรม 11 อย่าง รวมทั้งหมด 55 คู่ เขาพบว่ามีเพียง 17 คู่เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่าง 94 คนนี้ มีความไวในการยอมรับเหมือนกันเพียงในสามส่วนของนวัตกรรมทั้งหมดเท่านั้น และเมื่อวิเคราะห์ให้ตีกับข้อเท็จจริงว่าหนึ่งในสามส่วนที่เหมือนกันนั้น ส่วนใหญ่เป็นการยอมรับนวัตกรรมในชุดเดียวกันเช่นการยอมรับพันธุ์ข้าว ปุ๋ยข้าว และยาปราบศัตรูข้าว แต่เมื่อเทียบระหว่างคู่อื่น ๆ เช่น การยอมรับพันธุ์ข้าวกับพันธุ์ใหม่ หรือพันธุ์ไถ่แล้ว จะพบว่าไม่เหมือนกันเลย

จากการศึกษาวิจัยของเฟลคเคนส์ไตน์ แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรมอย่างหนึ่งนั้นอาจไม่ยอมรับนวัตกรรมอีกอย่างหนึ่งก็ได้ ฉะนั้นในการศึกษาวิจัยนั้นจึงไม่จำเป็นต้องศึกษานวัตกรรมพร้อม ๆ กันหลาย ๆ อย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษานวัตกรรมเพียงอย่างเดียวคือนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

โดยสรุปแล้ว การวัดการยอมรับนวัตกรรมในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนในวิชาสังคมศึกษาของครูมัธยม

ศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปทุมธานี โดยการวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ตอนที่ 2 วัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู

เพศกับการยอมรับนวัตกรรม เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างกันหลายด้าน เช่นสมศักดิ์ กระจายกลิ่น (2527) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและปฏิเสธการนำดี.ดี.ที เพื่อควบคุมยุงซึ่งเป็นพาหะนำเชื้อไข้มาลาเรีย โดยใช้ประชาชนจังหวัดราชบุรีเป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าเพศชายให้ความร่วมมือและยอมรับการฉีดพ่น ดี.ดี.ที เพื่อควบคุมยุงมากกว่าเพศหญิง และวรชัย ปราณี (2522) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ปรากฏผลว่าเพศชายมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์มากกว่าเพศหญิง ในด้านของการยอมรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอนนั้น ได้ศึกษาจากพฤติกรรมในการสอนของครูพบว่าเพศมีผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูเช่น อุโฆษ ปันสุวรรณ (2524) ได้ศึกษาถึงสภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ชายหญิงของครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ปีการศึกษา 2523 จำนวน 240 คน พบว่าครูชายมีสภาพการทำงานดีกว่าครูหญิง สุธรรม ประทานทรัพย์ (2520) ได้ศึกษาปัญหาซึ่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน เปรียบเทียบกับครูจังหวัดใกล้เคียง 169 คน พบว่าครูชายมีปัญหาด้านการปฏิบัติงานน้อยกว่าเพศหญิง และสุทธิศรี ศรี (2524) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสื่อสารการสอนของครูประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี และสมุทรปราการ พบว่าครูเพศชายตระหนักถึงการนำวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนมาใช้มากกว่าเพศหญิง

สรุปจากผลการวิจัยตามที่กล่าวมานี้ ทำให้คาดได้ว่าครูเพศชายจะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูเพศหญิง

ระยะเวลาที่ทำการสอนกับการยอมรับนวัตกรรม ระยะเวลาที่ทำการสอนหมายถึงช่วงเวลา

ที่ครูได้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตั้งแต่เริ่มบรรจุครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาที่ทำการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญซึ่งมีผลการศึกษาวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญดังนี้ โรเจอร์และคนอื่น ๆ

(Rogers and others. 1974) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเผยแพร่ความคิดใหม่ทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้นนักการศึกษาทั้งไทยและอเมริกัน ได้พยายามนำเอาความคิดใหม่ทางการศึกษาเข้าสู่โรงเรียนในประเทศไทย ส่วนหนึ่งของผลการวิจัยพบว่าครูที่ทราบเรื่องความคิดใหม่ทางการศึกษาเร็วมักเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2521) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาของครูกับนวัตกรรมทางการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดต่ออาชีพครูและแบบของพฤติกรรม โดยศึกษากับครูในเขตการศึกษา 7 จำนวน 281 คน พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่เด่นชัดที่สุดคือครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก นอกจากนี้ บุญนิตย์ ไวลูกิจ (2522) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสนใจของครูประถมศึกษาในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการสอนโดยศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนและนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่เพิ่งเข้ารับราชการเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนมีความสนใจในความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรมมากกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนมานาน นอกจากนี้ วิชัย เอียดบัว (2534) ยังพบว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง มีการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่สอนมานาน

จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย จะยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ได้ง่ายกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และครูที่มีระยะเวลาการสอนน้อยที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ง่ายกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

อายุกับการยอมรับนวัตกรรม อายุของบุคคลสามารถนำมาใช้อธิบายและทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ ในด้านของการยอมรับนวัตกรรม ได้มีผู้ทำการวิจัยโดยใช้อายุเป็นตัวแปรหนึ่งในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมเช่น คณิต มานพพงศ์ (2518) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรเจ้าของสวนยางพบว่าอัตราการยอมรับวิทยาการแผนใหม่มีความสำคัญอย่างใกล้ชิดกับอายุของเกษตรกร กล่าวคือเกษตรกรที่มีอายุน้อยจะรับเอาวิทยาการแผนใหม่มาใช้ในการทำสวนยางได้มากและรวดเร็วกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อย นอกจากนี้

แล้วยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมด้านการคุมกำเนิดและวางแผนครอบครัวของสตรี หลังคลอดบุตรและคู่สมรสในโรงพยาบาลเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงวัยเจริญพันธุ์หลังคลอดบุตร 463 คน และชายที่เป็นคู่สมรส 338 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์พบว่าสตรีวัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มอายุ 30-34 ปี เคยทำการคุมกำเนิดมาก่อนเป็นส่วนใหญ่แต่สตรีที่มีอายุมากกว่านี้จะมีการคุมกำเนิดน้อย โดยเฉพาะกลุ่มสตรีที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พบว่าไม่มีผู้ใดเคยคุมกำเนิดเลย (จิรา เจือศิริภักดี. 2524:71-72) สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษานั้น โปเวลล์ (Powell. 1982) ได้ศึกษาวิเคราะห์ประเมินการปฏิบัติการของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 40 คน พบว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยมีความเคลื่อนไหวในการใช้นวัตกรรมให้มีปริมาณของความสำเร็จสูงมากกว่านักศึกษากลุ่มที่มีอายุมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่โรเจอร์และคนอื่น ๆ (Rogers and others. 1974) ที่ได้ทำการวิจัยการเผยแพร่ความคิดใหม่ทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยพบว่าครูที่ทราบความคิดใหม่ทางการศึกษาในระยะเริ่มต้นมักเป็นครูที่มีอายุน้อยกว่าคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน

จากการวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดได้ว่าอายุของครูมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม โดยครูที่มีอายุน้อยมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูที่มีอายุมาก

ขนาดของโรงเรียนกับการยอมรับนวัตกรรม ขนาดของโรงเรียนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของครู ซึ่งได้มีผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการนำนวัตกรรมไปใช้ในการสอน พบว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าจะนำนวัตกรรมไปใช้ในการสอนมากกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (Bregeth. 1971. 6293-A; Bender. 1973:3984A; อุดม นวลดี. 2524:110-114; อุษา ชำประยูร. 142-144)

จากการวิจัยดังกล่าวทำให้คาดได้ว่าขนาดของโรงเรียนที่ครูทำการสอนมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมคือครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูกับการยอมรับนวัตกรรม ปริมาณความรู้ดังกล่าวหมายถึงการที่ครูมีความรู้มากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ในการที่บุคคลจะยอมรับ

รับนวัตกรรมหรือไม่นั้น บุคคลควรมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ ซึ่งมีผลงานการวิจัยที่แสดงให้เห็นปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม เช่น จีรวัดน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529) ได้พบว่าเกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการเกษตรแผนใหม่จากการพบปะและได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรบ่อย ๆ จะเป็นเกษตรกรที่ยอมรับวิทยาการแผนใหม่มากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ วฐู ชูจิตติกุล (2525) ได้พบว่าครูประจำการที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการเรียนการสอนมาแล้วจะมีเจตคติที่ดีต่อนวัตกรรมทางการเรียนการสอนนั้น

จากการวิจัยดังกล่าวทำให้คาดได้ว่าครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงจะยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงด้วย

ตัวแปรด้านจิตลักษณะกับการยอมรับนวัตกรรม

ตัวแปรด้านจิตลักษณะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล ซึ่งได้แก่ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม ตัวแปรอีกชุดหนึ่งคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ซึ่งการกล่าวถึงนี้จะได้กล่าวถึงตัวแปรชุดแรกและชุดที่สองตามลำดับ และก่อนที่จะกล่าวถึงตัวแปรดังกล่าวนี้ จะได้กล่าวถึงลักษณะของทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลก่อน ดังมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล (A Theory of Reasoned Action)

ฟิช เบนและ ไอเซน เป็นผู้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลของตนอย่างมีระบบ และมนุษย์จะพิจารณาถึงเหตุผลของการกระทำพฤติกรรมทั้งหลายก่อนที่จะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น (Ajzen and Fishbein, 1980) ซึ่งทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นทฤษฎีที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior) การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม (Social Norm) ความตั้งใจของบุคคล (Intention) ซึ่งเป็นความตั้งใจในการกระทำ

พฤติกรรมและพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ (สมศรี ชูแสง. 2532:10-13)

1. พฤติกรรม (Behavior ใช้สัญลักษณ์ B) ส่วนมากอยู่ภายใต้การควบคุมของความตั้งใจของบุคคล (Behavioral Intention ใช้สัญลักษณ์ I) ซึ่งความตั้งใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

2. ความตั้งใจของบุคคลที่จะประกอบพฤติกรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัวคือ

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการประเมินผลทางบวก-ลบของบุคคลต่อการกระทำเรียกว่าทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior ใช้สัญลักษณ์ A_B) ซึ่งทัศนคติต่อพฤติกรรม (A_B) ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (Behavioral Belief ใช้สัญลักษณ์ b_1) และการประเมินผลการกระทำ (Evaluation of Consequences ใช้สัญลักษณ์ e_1) เขียนเป็นสมการได้ดังนี้ (Fishbein and Ajzen. 1975 :301)

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_1 e_1$$

2.2 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลเรียกว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม (Subjective Norm ใช้สัญลักษณ์ SN) ซึ่งสิ่งแวดล้อมนี้หมายถึงบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั่นเอง การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ใกล้ชิดต้องการให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น ๆ เพียงใด (Normative Belief ใช้สัญลักษณ์ b_1) ประกอบกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มใกล้ชิด (Motivative to Comply ใช้สัญลักษณ์ m_1) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้ (Fishbein and Ajzen. 1975:301)

$$SN = \sum_{i=1}^n b_1 m_1$$

จากปัจจัยดังกล่าวสามารถเขียนสมการพฤติกรรมได้ดังนี้ (Fishbein and Ajzen. 1975:301)

$$B \sim I = (A_B)W_1 + (SN)W_2$$

เมื่อ W_1 และ W_2 เป็นน้ำหนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ

3. ตัวแปรภายนอก (External Variables) เช่นตัวแปรชีวสังคม ที่คนคิดต่อเป้าหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ หรือบุคลิกภาพ อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในลักษณะที่ตัวแปรเหล่านี้มีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม หรือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม

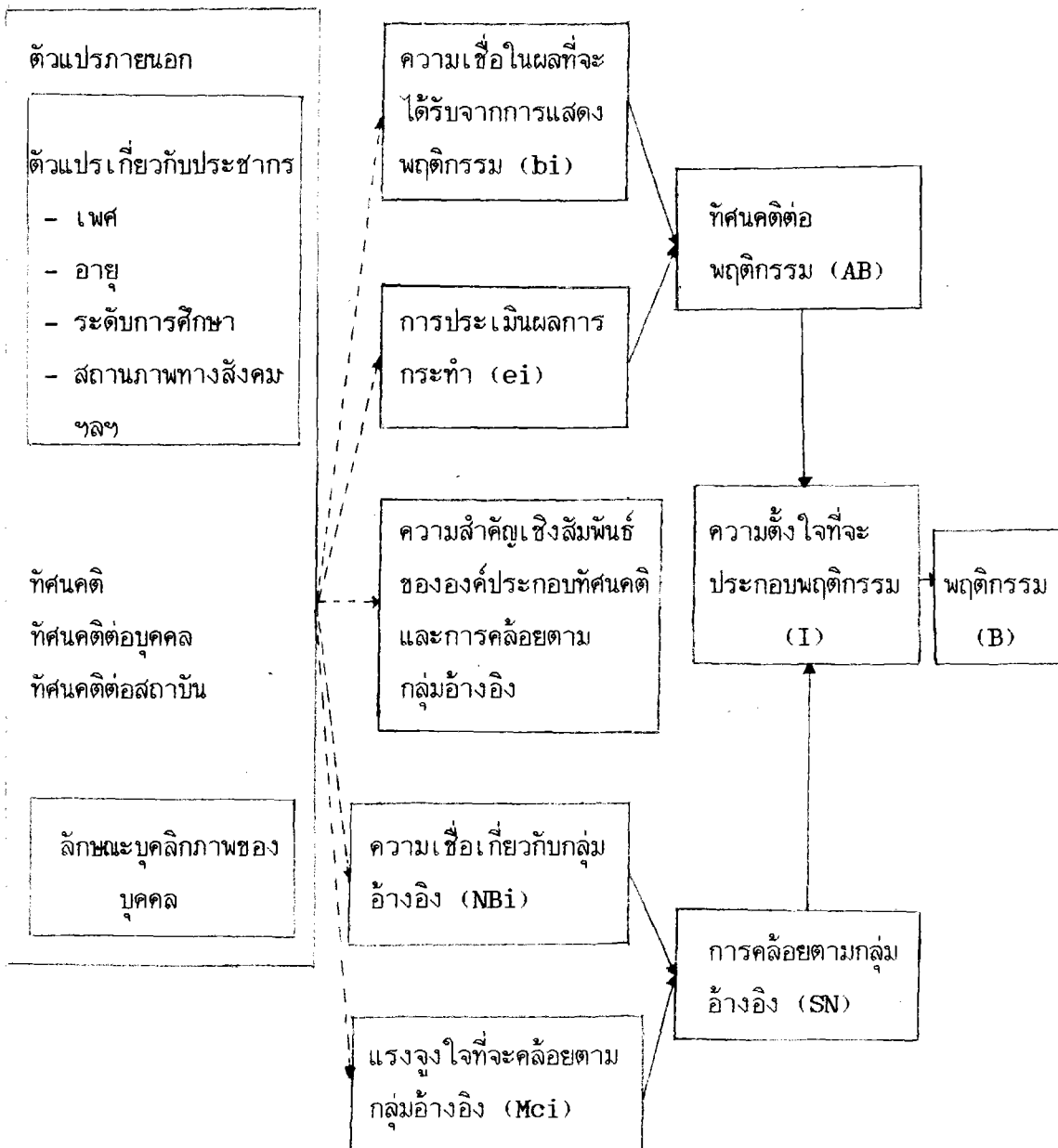
จากปัจจัยต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล สามารถแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้ดังภาพประกอบ 3 (Ajzen and Fishbein. 1980:84)

ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนกับการยอมรับนวัตกรรม ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนี้เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่จะก่อให้เกิดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลดังกล่าว ซึ่งทัศนคตินี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการประเมินผลการกระทำการสอนด้วยวิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้น มีการวัด 2 วิธี คือ (Ajzen and Fishbein. 1980:6)

1. การวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมโดยตรง เป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในลักษณะของความชอบ-ไม่ชอบ หรือดี-เลว โดยอาศัยมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential)

2. การวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมโดยทางอ้อม เป็นการวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ

- - - → แสดงความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกับกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎี
- แสดงความสัมพันธ์โดยตรง เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ไอเซนและ ฟิชเบน (Ajzen and Fishbein, 1980:6)

และการประเมินผลการกระทำของบุคคล กล่าวคือโดยทั่วไปบุคคลที่มีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมจะนำไปสู่การกระทำทางบวกก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำทางลบก็จะมีทัศนคติไม่ต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งความเชื่อที่แฝงอยู่ในทัศนคติต่อพฤติกรรมของบุคคลนี้เรียกว่าความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรม (Behavioral Belief) (Ajzen and Fishbein. 1980:7) นอกจากนี้ Fishbein และ Ajzen (Fishbein and Ajzen. 1975:218) กล่าวว่าแม้บุคคลจะมีความเชื่อต่าง ๆ มากมายต่อที่หมายหนึ่ง ๆ แต่ปรากฏว่ามีความเชื่อจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและเป็นสิ่งที่กำหนดทัศนคติต่อที่หมายนั้น บุคคลสามารถที่จะรับรู้และใส่ในข้อความได้ครั้งละ 5-9 ข้อความเท่านั้น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าทัศนคติต่อเป้าหมายของบุคคลในขั้นต้นถูกกำหนดความเชื่อจากเป้าหมายไม่มากไปกว่า 5-9 ความเชื่อ ซึ่งกลุ่มความเชื่อเหล่านี้เรียกว่าความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) เราสามารถรู้ความเชื่อเด่นชัดของบุคคลที่มีต่อที่หมายหรือการกระทำได้โดยการถามให้ตอบแบบอิสระ (Free-Response Format) เกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพ และผลของการกระทำพฤติกรรมนั้น โดยพิจารณาเฉพาะข้อมูลความเชื่อเด่นชัดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่มีความถี่สูงนำมาจัดอันดับตามความถี่และคัดเลือกข้อความเชื่อต่าง ๆ จัดเป็นกลุ่มความเชื่อที่เด่นชัด ซึ่งวิธีพิจารณาเพื่อเลือกข้อความเชื่อมี 3 วิธี ได้แก่

- ก. พิจารณาข้อความเชื่อที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด จำนวน 10-12 ข้อ
- ข. พิจารณาเลือกข้อความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10-12 % กล่าวถึง
- ค. พิจารณาเลือกข้อความเชื่อที่มีความถี่สูงที่สุดไปจนถึงข้อความเชื่อที่ทำให้รวมความถี่ได้ 70 % ของความถี่รวมทั้งหมดของทุก ๆ ข้อความเชื่อ

การวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมทั้งสองวิธีปรากฏชัดว่าการวัดทางอ้อมมีความสัมพันธ์สูงกับการวัดทางตรง (Fishbein and Ajzen. 1975:227-228, citing Fishbein. 1963, Jaccard and Davidson. 1972, Ostrom. 1967) การวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมทางอ้อมนอกจากจะทำให้เราทราบทัศนคติแล้วยังได้ข้อมูลที่ช่วยให้เข้าใจความเชื่อของบุคคลด้วย ฉะนั้นในการวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนครั้งนี้ จึงใช้วิธีการวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมโดยทางอ้อม

ผลของทัศนคติตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล มีผู้ที่นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปใช้

ในการทำนายพฤติกรรม โดยใช้ทัศนคติต่อพฤติกรรมและการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นตัวแปรในการศึกษา เช่นคาร์ลสัน (Carlson. 1968) ได้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับคนอเมริกันผิวดำ พบว่าความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการยอมรับคนอเมริกันผิวดำ ($r = .839$) แจคคาร์ตและเดวิดสัน (Jaccard and Davidson. 1972, citing Ajzen and Fishbein. 1980:142) ศึกษาความตั้งใจในการใช้ยาคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่ยังไม่แต่งงาน เพื่อทำความเข้าใจองค์ประกอบที่อยู่ภายใต้ความตั้งใจที่จะใช้ หรือไม่ใช้ยาคุมกำเนิด และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม พบว่าทัศนคติต่อการใช้ยาคุมกำเนิดและการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มรวมกันมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการใช้ยาคุมกำเนิดค่อนข้างสูง ($r = 0.836$) วินเคอร์ (Vinokur. 1975) ได้ศึกษาการตัดสินใจวางแผนครอบครัวโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานแล้วจำนวน 71 คู่ ภรรยาทุกคนมีอายุน้อยกว่า 35 ปี พบว่าทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวกับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสามารถทำนายความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมการวางแผนครอบครัวได้ ($r = 0.85$) นอกจากนี้สมศรี ชูแสง (2532) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลในการทำนายพฤติกรรมการศึกษาต่อ พบว่าทัศนคติต่อการศึกษาต่อกับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการศึกษาต่อได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และณพนธ์ สัมมา (2523) ได้ศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลช่อแล จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ตัวแปรทัศนคติและการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมเป็นจิตลักษณะในการทำนายพฤติกรรม พบว่าทัศนคติต่อการยอมรับนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรในกลุ่มบุคคลทั่วไป

จากการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม อย่างไรก็ตามทัศนคติต่อพฤติกรรมตัวแปรเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำนายพฤติกรรมได้ จำเป็นต้องอาศัยจิตลักษณะอื่นด้วย และจิตลักษณะที่เด่นชัดตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของพิชเบนและไอเซน คือ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มกับการยอมรับนวัตกรรม การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

(Subjective Norm) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่นที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรแสดงพฤติกรรมนั้น หากบุคคลรับรู้ว่ามีผู้ที่เขาให้ความสำคัญคิดว่าเขาควรกระทำมากเท่าใดก็จะมีแรงจูงใจที่จะกระทำจริงมากเท่านั้นหรือหากบุคคลรับรู้ว่ามีผู้ที่เขาให้ความสำคัญคิดว่าเขาไม่ควรกระทำ เขาก็จะไม่มีแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น (Ajzen and Fishbein, 1980:57) ซึ่งการรับรู้ของบุคคลนั้น ผู้ที่ให้ความสำคัญอาจจะคิดหรือไม่คิดเช่นนั้นจริง ๆ ก็ได้

การวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม ฟิชเบนและไอเซน (Fishbein and Ajzen,

1980) ได้เสนอการวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มไว้ 2 วิธี คือ

1. การวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มโดยตรง เป็นการประเมินความเชื่อที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรแสดงการกระทำที่ระบุไว้ นั้น ๆ จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลบุคคลมักมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมที่เขาเชื่อว่าบุคคลอื่นที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น นั่นคือยังบุคคลรับรู้ว่ามีผู้ที่เขาให้ความสำคัญคิดว่าเขาควรกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด เขาก็จะมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้นเท่านั้น

2. การวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มโดยทางอ้อม เป็นการวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มใกล้เคียงต่อการกระทำของเขา (Normative belief) ซึ่งได้มาจากการรับรู้ความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวเขาซึ่งเขาจะพิจารณาว่าบุคคลเหล่านั้นคิดว่าเขาควรจะทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้นและเขาจะใช้ข้อมูลนั้นในการตัดสินใจซึ่งเป็นลักษณะแรงจูงใจที่จะกระทำตามบุคคลใกล้เคียงที่เขาให้ความสำคัญ (Ajzen and Fishbein, 1980:73) กลุ่มบุคคลหรือบุคคลใกล้เคียงอาจไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีความสำคัญกับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มต่อไป จะเกี่ยวข้องเฉพาะกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่เด่นชัดเท่านั้น ซึ่งการศึกษากลุ่มอ้างอิงที่เด่นชัด สามารถได้จากการถามให้ตอบโดยอิสระ โดยเลือกกลุ่มอ้างอิงที่ถูกระบุถึงมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างไว้จัดในรูปกลุ่มใกล้เคียงที่มีความถี่สูง เมื่อได้กลุ่มใกล้เคียงที่เด่นชัดแล้วก็สามารถวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มใกล้เคียงได้อย่างไรก็ตามการรู้เฉพาะความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มใกล้เคียงยังไม่เพียงพอที่จะพยากรณ์หรือทำความเข้าใจการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มได้ จะต้องรู้การประเมินแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มใกล้เคียงของแต่ละกลุ่มด้วย

การวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับการวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มทางตรง และนอกจากจะประเมินความเชื่อของกลุ่มใกล้เคียงแล้วยังต้องรู้การประเมินแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มใกล้เคียงของแต่ละกลุ่มด้วยซึ่งสอดคล้องกับการวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม ตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มของบุคคลโดยการวัดทางอ้อม

ผลของการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมเช่นกัน ดังผลงานวิจัยของโรเจอร์ (Rogers. 1962) ซึ่งได้วิเคราะห์ชุมชน 7 แห่งในรัฐไอโอวา พบว่าบรรทัดฐานของกลุ่มสามารถอธิบายปริมาณการยอมรับนวัตกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้ 20 % ทศนิยม แก้วสว่าง (2519) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัยทางการเกษตร พบว่าการที่เกษตรกรยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรนั้น เนื่องจากอิทธิพลของเพื่อนบ้านและการได้เห็นผลการใช้นวัตกรรมจากเพื่อนบ้านหรือจากการสาธิตของเจ้าหน้าที่มาแล้ว จีราวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529) ได้ศึกษาการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรชาวนาเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเกษตรกรที่พบปะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบ่อย ๆ และการปฏิบัติงานที่ได้ผลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสามารถอธิบายการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ภาคปฏิบัติของเกษตรกรได้ดีที่สุด นอกจากนั้นพนธ์ สัมมา (2523) ยังพบว่าการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรในระดับจิตใจ หรืออีกนัยหนึ่งคือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นเอง ของเกษตรกรตำบลช่อแล จังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม จึงทำให้คาดได้ว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนด้วย

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการยอมรับนวัตกรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หมายถึงความปรารถนาที่จะกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี และแข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยมหรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เมื่อประสบความสำเร็จก็จะเกิดความ

ภาคภูมิใจแต่ถ้าประสบความสำเร็จแล้วก็จะเกิดความวิตกกังวลแต่ก็ไม่ย่อท้อที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก (McClland. 1961:207) ซึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะดังนี้คือ (1) จะต้องมุ่งที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าที่จะทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (2) มักจะทำงานที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของตนเอง (3) เป็นบุคคลที่คิดว่าทุกสิ่งที่จะกระทำนั้นจะสำเร็จลงได้ด้วยความตั้งใจจริงและการทำงานของตนเอง ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง (McClland. 1969:104) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลเกิดได้จากการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล เมื่อบุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้ผลเป็นที่พึงพอใจบุคคลนั้นก็มักจะกระทำพฤติกรรมในลักษณะนั้น ๆ อีก และเมื่อประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ ความพึงพอใจก็จะสะสมมากขึ้นส่งผลให้บุคคลกระทำพฤติกรรมในลักษณะนั้น ๆ อีก ในทางตรงกันข้ามถ้าผลการกระทำให้ผลที่ไม่พึงพอใจบุคคลก็จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ อีก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลเกิดได้จากการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มแรกของชีวิตในช่วงที่ยังเป็นเด็กนั้นมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเองเร็วจะทำให้บุคคลนั้นมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (สุชสมร ประพันธ์ทอง. 2521)

ผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้มีผู้ศึกษาพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ มากมายเช่น พฤติกรรมการเลือกอาชีพ พบว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเลือกอาชีพที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของตนตามความเป็นจริง ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะเลือกอาชีพที่ยากหรือสูงกว่าความสามารถของตน (บุญทวี คักตัมณี. 2532:43-44; อ้างอิงมาจาก Makone. 1960) พฤติกรรมการเป็นผู้นำ (นาถ พันธุมนาวิน. 2528) โดยพบว่าบุคคลที่มีลักษณะความเป็นผู้นำเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเท่านั้น สำหรับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ได้มีผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร พบว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรมากกว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (นพนธ์ สัมมา. 2523, นาถ พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. 2521) นอกจากนั้นสุปราณี สันติวัฒน์, ศิริวิภา จามรราม และทิพย์วัลย์ สุรินยา (2529) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางด้านเกษตรกรรมของชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยง มูเซอ จีนฮ่อ และแม้ว จำนวน 355 คน พบว่าเกษตรกรชาวไทยภูเขาที่ยอมรับนวัตกรรมมีลักษณะที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ยังเป็นตัวเสริมกับตัวแปรด้านจิตลักษณะอื่น ๆ ในการศึกษาพฤติกรรม

เช่น วิชัย เอียดบัว (2534) พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ นพนธ์ ลัมมา (2523) พบว่า เกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสูง จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรสูง

การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีผู้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในหลายรูปแบบ เช่น การให้แต่งเรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้ (McClland, et al. 1966, อนันต์ จันท์กวี. 2514) การให้เติมประโยคให้สมบูรณ์ (อนันต์ จันท์กวี. 2515) การจับเวลาในการเล่นเกมส์ที่กำหนด (สุชสมร ประพัฒน์ทอง. 2521) การตอบคำถามตามแบบทดสอบที่กำหนดให้แบบเปิด (นาถ พันธุ์นาวัน. 2518) และแบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยข้อความแต่ละข้อเป็นข้อความเกี่ยวกับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน ผู้ที่เคยใช้แบบวัดแบบนี้ได้แก่ประสาธ บัณฑิตวงศ์ (2516), บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบนี้

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งทำให้คาดได้ว่าครูที่ยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนจะเป็นครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูง ประกอบด้วย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูง

ความเชื่ออำนาจภายในตนกับการยอมรับนวัตกรรม ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่ามีผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้นเป็นผลมาจากการกระทำของตน โดยเชื่อว่าถ้ากระทำดีก็จะได้ผลดี ถ้ากระทำชั่วก็จะได้ผลร้ายตอบแทนและตนสามารถที่จะทำนายหรือควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้

ความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นจิตลักษณะซึ่งรอทเตอร์ (Rotter. 1966:1-28) เชื่อว่ามีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชื่อว่าผลตอบแทนอันหนึ่งที่ได้มาจากพฤติกรรมของบุคคลย่อมก่อให้เกิดความคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกันในพฤติกรรมอันใหม่ การคาดการณืเช่นนี้เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเดิม พฤติกรรมเดียวแล้วขยายไปยังพฤติกรรมอื่น ๆ ซึ่งสามารถแบ่งบุคคลได้เป็นสองประเภทตามการ

รับรู้และการคาดการณ์ของเขา คือถ้าบุคคลหนึ่งรับรู้สาเหตุการณ์ที่เขาเกี่ยวข้องเกิดจากทักษะและความสามารถของตนเอง บุคคลลักษณะนี้เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในใจตน แต่ถ้าบุคคลนั้นรับรู้สาเหตุการณ์ที่เขาเกี่ยวข้องเกิดจากโชคชะตาหรืออำนาจของบุคคลอื่นหรืออยู่พ้นจากความสามารถของตนเอง บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อแท้เฉื่อยชา ถ้าบุคคลนั้น ๆ ไม่สามารถปรับตัวได้จะทำให้เป็นผู้มีสุขภาพจิตเสื่อมไปในที่สุด ความเชื่ออำนาจภายในตนนั้นจะมีพัฒนาการมาตั้งแต่ในช่วงเด็กเล็ก การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลกับเด็กมากกว่าการใช้อารมณ์กับเด็กจะส่งผลให้เด็กมีความเชื่ออำนาจภายในตนได้ (ทัศนาศ ทองภักดี. 2528)

ผลของความเชื่ออำนาจภายในตน ความเชื่ออำนาจภายในตนของบุคคลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายประการรวมทั้งพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรม ดังเช่นวัลภา ผิวทน (2527) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคติดต่อ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กับการให้ความร่วมมือในการนำเด็กวัยก่อนเรียนมารับภูมิคุ้มกันโรคของมารดาจำนวน 200 ราย พบว่ามารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยให้ความร่วมมือในการนำเด็กวัยก่อนเรียนมารับภูมิคุ้มกันโรคมากกว่ามารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน นพนธ์ สัมมา (2523) ได้ศึกษาจิตลักษณะที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร พบว่าเกษตรกรที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรมากกว่าเกษตรกรที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ โปรคิอุคและบรีน (Prociuk and Breen. 1977:309-310) ได้วิจัยเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนกับพฤติกรรมแสวงหาข่าวสารความรู้ทางวิชาการของนิสิตภาคจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมานิโตบา จำนวน 76 คน พบว่านิสิตที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงเป็นผู้ที่มีความเพียรพยายามแสวงหาความรู้และข่าวสารเชิงวิชาการมากกว่านิสิตที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนั้นศักดิ์ชัย นิรัฐทวี (2532) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะที่เป็นองค์ประกอบด้านบวกของความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 405 คน พบว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงมีการมุ่งกระทำหน้าที่สูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ นอกจากนี้ วิชัย เอียดบัว (2534) ยังพบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนมีอำนาจในการทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์สูงกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($r = .48$) อีกด้วย

การวัดความเชื่ออำนาจภายในตน รอตเตอร์ (Rotter. 1966) เคยสร้างเครื่องมือวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตามความเชื่อที่ว่า เมื่อบุคคลรับรู้ตัวเสริมแรงในลักษณะที่ ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขาขณะนั้นขึ้นอยู่กับโชคชะตา ความบังเอิญ ชะตากรรม หรือภายใต้อำนาจของบุคคลอื่นหรือไม่สามารถทำนายได้เนื่องจากความซับซ้อนของอำนาจที่อยู่รอบตัว เราสามารถระบุได้ว่าคนที่มีลักษณะเช่นนี้มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ส่วนคนที่เห็นว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเขาเกิดจากการกระทำของเขาหรือบุคลิกภาพที่ค่อนข้างแน่นอนของเขา เราก็ตัดสินใจได้ว่าเขามีความเชื่ออำนาจภายในตน ดังนั้นเครื่องมือวัดตามแนวที่รอตเตอร์สร้างจะประกอบด้วยข้อความที่ประกอบด้วยข้อความที่ประกอบกันเป็นคู่ ทั้งคู่มีความหมายตรงกันข้ามมีเนื้อความครอบคลุมถึงบริบทต่าง ๆ ของชีวิต คำตอบจะมี 2 ค่า คือการเลือกข้อใดข้อหนึ่ง ซึ่ง จันท์เพ็ญ เจริญผลรักษ์ (2516) นำมาประยุกต์ใช้วัดความเชื่ออำนาจภายในตน-ภายนอกตน ของครูในประเทศไทย

หลังจากที่การวัดแบบที่รอตเตอร์สร้าง ได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางก็ยังมีนักวิจัยหลายท่านได้สร้างเครื่องมือวัดความเชื่ออำนาจในลักษณะที่วัดเจาะจงลงไปในความเชื่ออำนาจภายในตน เช่นงานของลิเวนสัน (Levenson. 1972; Levenson and Miller. 1976) ที่ปรับเครื่องมือวัดของรอตเตอร์จนสามารถใช้ประเมินค่าในลักษณะของมาตราวัดลิเคิร์ต (Likert Scale) นอกจากนั้นจินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ (2529) ได้สร้างเครื่องมือวัดความเชื่ออำนาจภายในตนในสภาพการทำงานข้าราชการ เป็นแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานในรูปการประเมินค่าแบบลิเคิร์ตแต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ค่า ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย จำนวน 20 ข้อ ผู้ตอบจึงมีคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน เครื่องมือนี้ผู้นำไปใช้คือศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ซึ่งนำไปใช้กับครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผ่านการทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 4.17-7.31 ($p = .01$) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .90 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะเลือกใช้เครื่องมือที่ศักดิ์ชัย นิรัญทวี นำไปใช้ในการวัดความเชื่ออำนาจภายในตนของครูมัธยมศึกษาที่สอนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปทุมธานีด้วย

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าความเชื่ออำนาจภายในตนมีบทบาทเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายประการรวมทั้งพฤติกรรมกรวยอมรับนวัตกรรมด้วย ทำให้คาดว่าครูที่ยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนจะเป็นครูที่มีความเชื่อ

อำนาจภายในตนเอง และคาดว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองพร้อม ๆ กับมีจิตลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงด้วย

การรับรู้การสนับสนุนจากสังคมกับการยอมรับนวัตกรรม การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม หมายถึงความสามารถที่เรอาอาศัยเป็นที่พึ่งได้ หรือคนที่แสดงว่าเอื้ออาทรเห็นคุณค่าให้ความรักแก่เรา (Sarason and others. 1983:127) การรับรู้การให้การสนับสนุนจากผู้อื่นเกิดขึ้นตั้งแต่เด็กและเป็นพื้นฐานทำให้เด็กเกิดการพึ่งตนเองในวัยต่อมา (Bowlby. 1969, 1980) การสนับสนุนจากสังคมประกอบด้วยความรู้ว่ามีความช่วยเหลือมากพอที่เข้าต้องการและระดับของความพอใจในการสนับสนุนนั้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้อาจแปรผันไปตามบุคลิกภาพอื่น ๆ ของบุคคล (Heller. 1983) นอกจากนี้เชเฟอร์และคนอื่น ๆ (Schaefer and others. 1983:381-406) ได้แยกนิยามการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 มิติ คือการสนับสนุนด้านอารมณ์ (emotional support) ซึ่งหมายถึงการได้รับความสนิทคุ้นเคยหรือการยืนยันความมั่นใจ การสนับสนุนที่ชัดเจน (tangible support) คือการให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการโดยตรง ต้องการอย่างไรก็ให้ความช่วยเหลืออย่างนั้น และการสนับสนุนด้านข้อมูล (information support) คือการให้การช่วยเหลือด้านข้อมูลและข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้รับการสนับสนุน

สรุปได้ว่าการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม คือการที่บุคคลรู้สึกว่าตนเองได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เมื่อตนต้องการหรือเมื่อพบปัญหา เช่นการให้กำลังใจ ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือของกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน ครอบครัว ผู้บริหารงาน

ผลของการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม มีผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม เช่น อาร์บัคเคิล (Arbuckle. 1977:175-182) พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้วัตกรรมการศึกษาประสบความสำเร็จประการหนึ่งคือการที่ครูได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร ไวต์เนอร์และไมเออร์ (Weidner and Maier. 1975:72-75) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและสนับสนุนให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้นวัตกรรมทางวิชาการในระดับอุดมศึกษา ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสถาบันที่จะต้องให้การสนับสนุนจากสังคมต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น ศุภวัชย์ พลายน้อย (2530) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของ

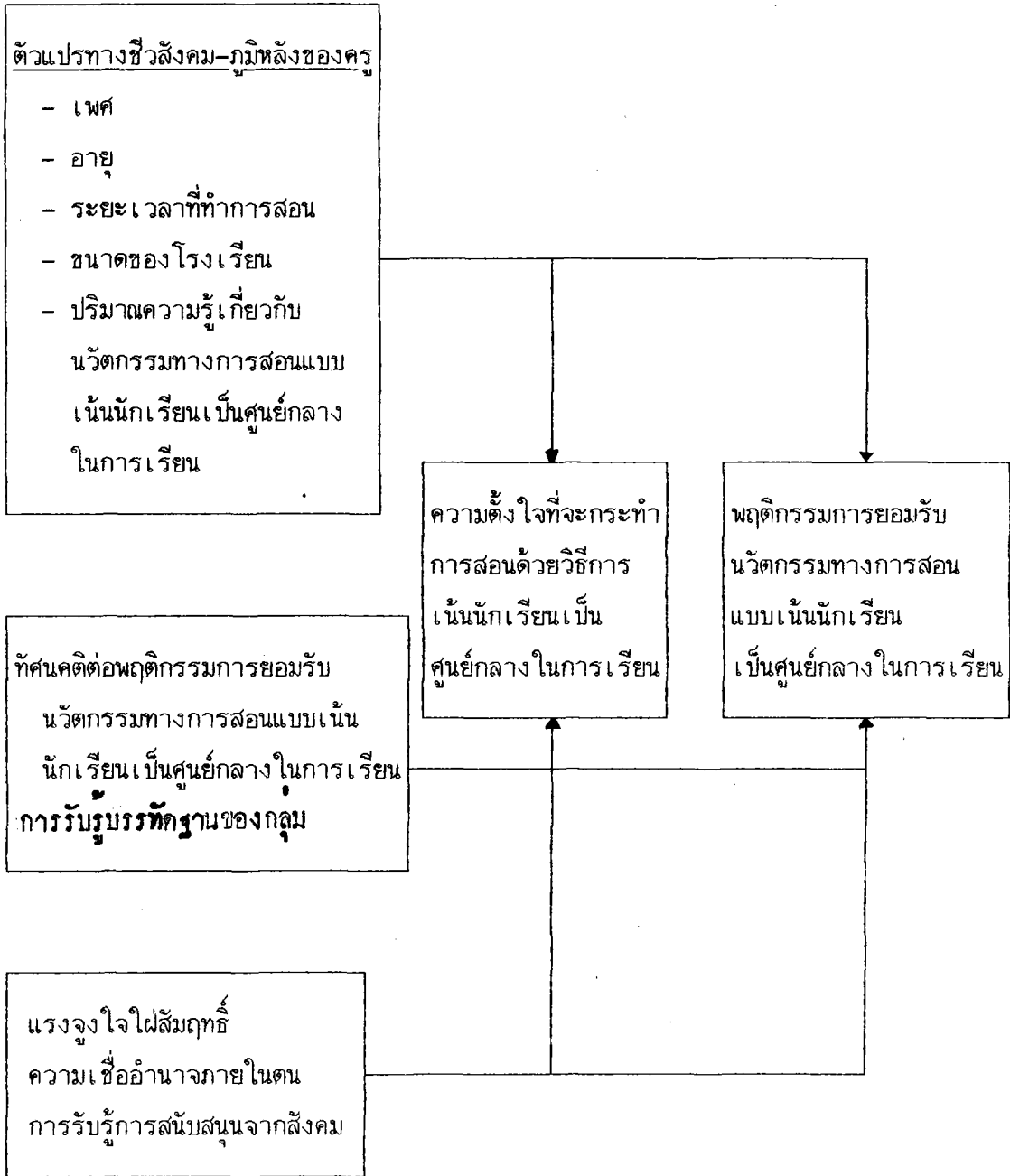
ปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยทางสังคมสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการคุมกำเนิดของสตรีวัยเจริญพันธุ์ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าสตรีที่ยอมรับการคุมกำเนิดนั้นมีการรับรู้การสนับสนุนการคุมกำเนิดจากสังคมมากกว่าสตรีที่ไม่ยอมรับการคุมกำเนิด เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519) ได้สำรวจการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่าการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ที่สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทยจะเป็นผลสำเร็จเพียงใดนั้น มหาวิทยาลัยต้องมีนโยบายสนับสนุนการใช้นวัตกรรมนั้น นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่ยืนยันได้ว่าการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานต่างก็ส่งผลต่อการทำงานของครูในทางที่ดียิ่งขึ้น (มณูญ เอี่ยมวลัย. 2519; สะอาด แสงรัตน์. 2520; วิทยุ มณีจันทร์. 2520; อารี สวรรค์วานิช. 2521; ชีรวิทย์ วัฒนพงษ์. 2521 และสุชาติ วิภาสวัช. 2524) นอกจากนี้ศักดิ์ชัย นิรุธทวี (2532) ได้ศึกษาถึงความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูที่ได้รับการสนับสนุนจากสังคมมากจะมีทัศนคติที่ติดต่อสภาพการทำงานด้วย และพบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม และทัศนคติต่อสภาพการทำงาน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนได้สูงสุด (12 %) ในกลุ่มครูที่สอนชั้นหน้าที่เต็มไม่เกิน 10 ปี

การวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม สาราชันและคนอื่น ๆ (Sarason and others. 1983:128-129) ได้วัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษามหาวิทยาลัยวอชิงตัน จำนวน 602 คน จำนวน 27 ข้อ โดยลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการคือให้ระบุบุคคลที่ตัวผู้ตอบสามารถพึ่งพาอาศัยได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งตนเองด้วยในบางกรณี ประการที่สอง ให้แสดงว่าผู้ตอบมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจอย่างไรต่อการช่วยเหลือนั้น โดยค่าของคะแนนจะแบ่งเป็นช่วง 1 ถึง 6 (พอใจมาก ถึง ไม่พอใจมาก) ผลพบว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนบุคคลที่ช่วยเหลือ 4 คน ค่าสหสัมพันธ์ของแต่ละข้ออยู่ระหว่างช่วง .35-.71 โดยมีค่าเฉลี่ย .54 และมีค่าความเชื่อมั่นภายใน .94 ซึ่งศักดิ์ชัย นิรุธทวี (2532) ได้นำมาดัดแปลงสร้างเป็นแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะคำถามเพื่อวัดแหล่งความสนับสนุนจากสังคมที่ครูสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับขณะประกอบอาชีพครู เป็นการให้ความช่วยเหลือในด้านอารมณ์ เช่น ให้ความรัก ความเห็นใจ ความสะดวกสบาย การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือด้านข้อมูลข่าวสารหรือด้านอื่น ๆ เมื่อต้องการ

ประกอบด้วยคำถามเชิงประมาณค่า 6 ข้อ โดยให้ผู้ตอบระบุปริมาณที่แต่ละบุคคลให้การสนับสนุนตนเองเมื่อมีปัญหา ค่าของคะแนนที่ได้จะเป็นค่าความช่วยเหลือที่ครูได้จากบุคคลต่อไปนี้คือ ผู้บังคับบัญชา เพื่อน ญาติ เพื่อนร่วมงาน สามีภรรยา หรือบุคคลอื่น ๆ ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 36-180 คะแนน ซึ่งแบบวัดนี้ได้ผ่านการทดสอบได้ค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 8.76 และ 2.19 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .87 และในการวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบวัดนี้ในการวัดการรับรู้การสนับสนุนของครูด้วย

จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดได้ว่า ครูที่รับรู้ว่าได้รับการสนับสนุนจากคนในสังคมโรงเรียนมากจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และคาดว่าเมื่อใช้การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ร่วมกับตัวแปรจิตลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม จะสามารถทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนได้มากกว่าเมื่อใช้การรับรู้การสนับสนุนจากสังคมเพียงตัวแปรเดียว

จากการประมวลงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การยอมรับนวัตกรรมดังกล่าวทำให้สามารถสรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงกรอบความคิดสำหรับการวิจัย

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. อายุ หมายถึงช่วงเวลานับตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่ครูตอบแบบสอบถาม วัดโดยการรายงานของครูผู้ตอบแบบสอบถาม การแบ่งครูออกเป็นครูอายุมากและอายุน้อยนั้น ใช้อายุเฉลี่ยของครูทั้งหมดเป็นเกณฑ์คือ 38 ปี ฉะนั้นครูที่อายุมากจึงเป็นครูที่มีอายุตั้งแต่ 38 ปี ขึ้นไป และครูอายุน้อยมีอายุน้อยกว่า 38 ปี (สำนักงานสามัญศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปทุมธานี. 2534)

2. ระยะเวลาที่ทำการสอนของครู หมายถึงการรายงานของครูผู้ตอบว่าตนได้เข้าเป็นครูประจำทำการสอนในขณะที่ยังตอบแบบสอบถามมาเป็นระยะเวลาานเท่าใด โดยคิดระยะเวลาที่ทำการสอนเป็นจำนวนปี วัดโดยการรายงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยนั้น ใช้ระยะเวลาที่ทำการสอนเฉลี่ยของครูทั้งหมดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งคือครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปจัดเป็นครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากและครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนต่ำกว่า 14 ปี จัดเป็นครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย (สำนักงานสามัญศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี. 2534)

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึงลักษณะโรงเรียนตามปริมาณห้องเรียนซึ่งมีอยู่สามระดับคือขนาดเล็กมีจำนวนห้องเรียนไม่เกิน 10 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนห้องเรียนมากกว่า 10 ห้องเรียนแต่ไม่เกิน 39 ห้องเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 40 ห้องเรียนขึ้นไป (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2534)

4. ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน หมายถึงการที่ครูสามารถตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนทั้ง 4 ชั้น ซึ่งได้แก่ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผลได้ถูกต้อง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วยข้อความที่

เกี่ยวกับการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนชั้นการนำเข้าสู่บทเรียนจำนวน 2 ข้อ ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 3 ข้อ ชั้นสรุป จำนวน 3 ข้อ และชั้นประเมินผล จำนวน 2 ข้อ รวม 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกถูกผิด ถ้าผู้ตอบสามารถพิจารณาได้ว่าข้อความนั้นเป็นการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนหรือไม่ ได้ถูกต้อง จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าพิจารณาไม่ได้หรือตอบได้ไม่ถูกต้องจะได้ 0 คะแนน ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 0-10 คะแนน ครูผู้ตอบที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนต่ำ และครูที่ได้คะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล ได้แก่ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน หมายถึงความรู้ลึกทั้งทางบวกและทางลบของครูที่มีต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยวัดจากความเชื่อในผลของการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ดังนั้นในการวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน จึงใช้แบบวัด 2 ส่วนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่

1. แบบวัดความเชื่อในผลของการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความเชื่อในผลดีหรือผลเสียของการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราวัด 6 หน่วย ผู้ตรวจได้คะแนนระหว่าง 10-60 คะแนน
2. แบบวัดการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราวัด 6 หน่วย ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 10-60 คะแนน

เมื่อได้ผลจากการตอบแบบวัดทั้ง 2 ส่วนแล้วนำผลจากแบบวัดทั้งสองนั้นมาคำนวณค่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (A_B) จากสมการ (Ajzen and Fishbein. 1980)

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

ผู้ตอบที่ได้ค่า A_B ต่ำกว่าค่า A_B เฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีทัศนคติไม่ดีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ผู้ที่ได้ค่า A_B สูงกว่าค่า A_B เฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม หมายถึงการที่ครูรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อตนเองคิดว่าตนควรมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนหรือไม่ ซึ่งวัดได้จากความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มใกล้ชิด และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มใกล้ชิด ดังนั้นจึงมีแบบวัด 2 ส่วนคือ

1. แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มใกล้ชิด เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงว่าครูมีความเชื่อเกี่ยวกับความเห็นของบุคคลใกล้ชิดว่าบุคคลเหล่านั้นเห็นว่าครูควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนหรือไม่ ซึ่งกลุ่มใกล้ชิดดังกล่าวได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน มีข้อความทั้งหมด 7 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 7-42 คะแนน

2. แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มใกล้ชิด เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบยินดีปฏิบัติตามความเห็นชอบของกลุ่มใกล้ชิดมากน้อยเพียงใด จำนวน 7 ข้อ ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 7-42 คะแนน

เมื่อได้ผลจากการตอบแบบวัดทั้ง 2 ส่วนแล้ว นำผลมาคำนวณหาค่าการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม (SN) จากสมการ (Ajzen and Fishbein. 1980)

$$SN = \sum_{i=1}^n b_i m_i$$

ผู้ตอบที่ได้ค่า SN ต่ำกว่าค่า SN เฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มต่ำ และผู้ตอบที่ได้ค่า SN สูงกว่าค่า SN เฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสูง

ตัวแปรด้านจิตลักษณะ ได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ดังมีรายละเอียดดังนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึงปริมาณความเพียรพยายามของครูผู้ตอบที่จะพัฒนาตนเองและงานของตนให้ประสบผลสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว รู้จักกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตน ตลอดจนชอบเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุญริบ คักดีมณี (2532) ที่เคยใช้วัดข้าราชการพลเรือนจำนวน 20 ชื่อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.75-7.45 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .84 เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยประโยค 20 ประโยคและมาตรวัด 6 หน่วย ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน ครูที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึงปริมาณความเชื่อของครูผู้ตอบที่เชื่อว่าตนสามารถที่จะทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ตน และงานของตนได้ตามที่ปรารถนาและมุ่งหวัง ครูที่มีความเชื่อแบบนี้จัดว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน ส่วนครูที่เชื่อโชคชะตา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บุญกรรม ความบังเอิญ เป็นผู้กำหนดแนวทางและความสำเร็จในชีวิตของตน ครูประเภทนี้จัดว่าเป็นครูที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ตัวแปรนี้จะใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของคักดีชัย นิรัญทวี (2532) ที่เคยใช้วัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบวัดซึ่งประกอบด้วยประโยค 15 ประโยคและมีมาตรวัด 6 หน่วย ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 4.17-7.31 มีค่า

สัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .90 ถ้าผู้ตอบได้คะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน และครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน

การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม หมายถึงการรับรู้ถึงแหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร การยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เมื่อต้องการ ตัวแปรนี้วัดโดยใช้แบบวัดที่ศักดิ์ชัย นิริฎทวิ (2532) ซึ่งเคยใช้วัดการได้รับความสนับสนุนจากสังคมของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 8.76 และ 2.19 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .87 เป็นแบบวัดซึ่งประกอบด้วยคำถามเชิงประมาณค่า 21 ข้อ ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 21-126 คะแนน ค่าคะแนนที่ได้จะเป็นค่าการรับรู้ความช่วยเหลือที่ครูได้จากบุคคลที่ผู้ตอบระบุปริมาณที่แต่ละบุคคลให้การสนับสนุนตนเมื่อมีปัญหา ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้แก่ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน คู่สมรส หรือบุคคลอื่น ๆ ถ้าครูผู้ตอบได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม จัดว่าเป็นครูที่มีการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมสูง และครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนซึ่งแบ่งเป็นการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจ ได้แก่ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการยอมรับนวัตกรรมในระดับพฤติกรรมคือพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน หมายถึงความมุ่งมั่นส่วนตัวของครูที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวการสร้างแบบวัดความตั้งใจที่จะใช้นวัตกรรมทางการเกษตรที่ นพณ์ สัมมา (2523) สร้างไว้ประกอบด้วยข้อความที่แสดงความมุ่งมั่นของครูที่จะสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 10-60 คะแนน ครูผู้ตอบที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนต่ำ และครูที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จัดว่าเป็นครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูง

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

หมายถึงการที่ครูได้ใช้วิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนทั้ง 4 ชั้น คือ ชั้นนำ
เข้าสู่บทเรียน ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นสรุป และชั้นประเมินผล วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อความที่แสดงว่าครูได้ใช้วิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน จำนวน 3 ข้อ ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 4 ข้อ ชั้นสรุป
จำนวน 4 ข้อ และชั้นประเมินผลจำนวน 4 ข้อ รวมทั้งหมด 15 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีมาตรวัด 6
หน่วย ให้ผู้ตอบเลือกตอบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ปฏิบัติประจำ	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีสอนตามข้อความในแบบสอบถามทุกครั้ง หรือ 80-100 %
ปฏิบัติมาก	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 70-80 %
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 50-70 %
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 40-50 %
ปฏิบัติน้อย	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 20-40 %
ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	ผู้ตอบได้ใช้วิธีสอนตามข้อความในแบบสอบถามต่ำกว่า 20 % หรือไม่ได้ใช้เลย

ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน ถ้าผู้ตอบได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
รวม จัดว่าเป็นครูที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางใน
การเรียนต่ำ และครูที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีพฤติกรรมการยอมรับ
นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูเพศชายที่มีอายุน้อยและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบกับอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูเพศหญิงที่มีอายุมากและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ครูเพศชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน มากกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบกับอื่น โดยเฉพาะครูเพศหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

3. ครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงจะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงด้วย

4. ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนกับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนและพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงด้วย

6. เมื่อนำตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ร่วมกับจิตลักษณะ 2 ด้าน คือทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มตามสมมติฐานที่ 4 เพื่อทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตสังคม บางประการกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่ง แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน มีการสุ่มตัวอย่างครูสายปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยให้ครูเหล่านั้นตอบแบบวัดตัวแปรทั้งหมดที่ศึกษา แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในบทนี้จะ ได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ วิธีการสร้างแบบวัดตัวแปรบางตัว และวิธีการหาคุณภาพของแบบวัด และขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้เป็นครูสายปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูสายปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชากรดังกล่าว โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มจังหวัดที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย 2 จังหวัดจาก 5 จังหวัด ในเขตการศึกษา 1 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้จังหวัดที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี

2. จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายดังกล่าวสามารถแจกแจงจำนวนครูในทุกโรงเรียนของเขตจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นครูที่ทำการสอนวิชาสังคมศึกษา แบ่งแยกตามเพศชาย-หญิง ขนาดโรงเรียน สำหรับระดับการศึกษานั้นจากครูทั้งหมดปรากฏว่ามีครูวุฒิปริญญาตรี 98 % อีก 2 % เป็นครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี ดังนั้นจึงกำหนดระดับการศึกษาของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้มีระดับการศึกษาเท่ากันคือปริญญาตรี ดังแสดงในตาราง 1 ภาคผนวก ข

3. เมื่อพิจารณาตามเพศแล้วครูเพศหญิงมีมากกว่าครูเพศชาย 96 คน แต่ในการวิจัยนี้ต้องการกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศหญิงและชายจำนวนเท่ากัน จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนต่าง ๆ ตามขนาดโรงเรียน ให้มีครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีจำนวนเท่า ๆ กัน ซึ่งขนาดของโรงเรียนมี 3 ขนาดด้วยกันคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 40 ห้องเรียนขึ้นไป โรงเรียนขนาดกลางได้แก่โรงเรียนที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 10 ห้องเรียน แต่ไม่ถึง 40 ห้องเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่โรงเรียนที่มีห้องเรียนไม่ถึง 10 ห้องเรียน ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน เป็นครูเพศชาย 101 คน ครูเพศหญิง 99 คน ดังแสดงในตาราง 1

เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนี้มี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (2) ตัวแปรด้านจิตลักษณะของครู ได้แก่ ทักษะติดต่อพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม (3) ตัวแปรการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ดังมีรายละเอียดของแบบวัดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

แบบวัดตัวแปรทางด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ตัวแปรดังกล่าวได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ สำหรับตัวแปร 4 ตัวแรกนั้นใช้แบบสอบถามเดียวกัน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีข้อความให้เลือกตอบ และเติม

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยแยกตามเพศ และขนาดโรงเรียน

จังหวัดสมุทรปราการ			จังหวัดปทุมธานี		
โรงเรียน	ชาย	หญิง	โรงเรียน	ชาย	หญิง
<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>			<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
- มัธยมต้นลำโรง	4	4	- คณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี	5	3
- สตรีสมุทรปราการ	6	6	- ปทุมวิไล	4	4
- สมุทรปราการ	5	5	- ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยา	5	5
- บางป่อวิทยา	4	4	- ัญบุรี	5	5
- บางพลีราษฎร์บำรุง	4	4	- ัญรัตน	9	9
- วัดทรงธรรม	3	3	- สายบุญรังสิต	5	5
- วิสุทธิกษัตริย์	4	4	<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>		
- ป้อมนาคราชสว่างยานนท์	4	4	- ปทุมธานี "นันทบุรีบำรุง"	3	3
<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>			- หัตถสารเกษตรวิทยา	2	2
- หาดอัมราอักษรลักษณ์วิทยา	4	4	- บัวแก้วเกษร	3	3
- หลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์	3	3	- ลำลูกกา	3	3
- บางแก้วประชาสรรค์	4	4	<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
- บางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล	3	3	- สามโคก	2	2
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>			- หนองเสือวิทยา	2	2
- เปร็งวิสุทธิธาติ	3	-			
- สมุทรพิทยาคม	2	3			
- สงขลาสุทธราอุปถัมภ์	-	2			
รวม	53	53		48	46

ข้อความหรือตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดแล้วแต่กรณี สำหรับปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ นั้น จะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยหลักการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนทั้ง 4 ชั้นตามหลักสูตรปัจจุบันคือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นกิจกรรมการเรียน การสอน ชั้นสรุป และชั้นประเมินผล

ตัวอย่างแบบสอบถาม

- 0 การนำเข้าสู่บทเรียนครูต้องใช้อุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง
- 00 เพียงการให้นักเรียนดูวิดีโอ หรือสไลด์ก็ถือว่าเป็นการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้แล้ว
- 000 ครูควรสรุปเองทั้งหมดเพื่อให้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0000 ไม่ควรให้นักเรียนมีส่วนในการประเมินผล เพราะอาจผิดพลาดได้มาก

การให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบพิจารณาว่าเป็นการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้ถูกต้องจะได้ 1 คะแนน ถ้าพิจารณาไม่ถูกต้องจะได้คะแนน 0 คะแนน ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 0-10 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.98-4.91 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.62

แบบวัดตัวแปรที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของครู ตัวแปรด้านจิตลักษณะของครูประกอบด้วย แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แบบวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน และแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เป็นแบบวัดปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ พิชเบน และไอเซน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบวัดนี้แบ่งเป็นสองตอนคือ ตอนแรกเป็นการวัดความเชื่อในผลดีหรือผลเสียที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ และตอนที่สองเป็นการวัดการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ ว่ามีความสำคัญหรือไม่ สำหรับความเชื่อดังกล่าวนั้นผู้วิจัยได้จากการคัดเลือกความเชื่อที่มีความถี่สูง ๆ จากข้อความเชื่อทั้งหมดที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ตอบมา

ตัวอย่างแบบวัดความเชื่อในผลดีที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ

0 การสอนแบบเน้นนักเรียนฯ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ตัวอย่างแบบวัดการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ

0 การที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า.....

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

แบบวัดแต่ละชุดมีข้อคำถาม 10 ข้อ โดยมีการให้คะแนนในแต่ละข้อคือ ถ้าข้อคำถามเป็นความเชื่อในผลดีที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ และเป็นการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ ในทางบวกจะให้คะแนนจาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง, สำคัญที่สุด เท่ากับ 6 คะแนน จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ไม่สำคัญเลย เท่ากับ 1 คะแนน แต่ถ้าข้อคำถามเป็นความเชื่อในผลดีที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ และเป็นการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ ในทางลบจะให้คะแนนในทางกลับกัน ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 10-60 คะแนนในแต่ละตอน แบบวัดความเชื่อในผลดีหรือผลเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 5.28-10.58 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.87 และแบบวัดการประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 2.03-8.57 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.70

หลังจากให้คะแนนผู้ตอบแบบวัดทั้งสองแล้ว นำผลการให้คะแนนแบบวัดทั้งสองมาคำนวณค่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ จากสมการ

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

- เมื่อ A_B = ทักษะคิดต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ
 b_1 = ความเชื่อในผลดีหรือผลเสียเมื่อใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ
 e_1 = การประเมินคุณค่าของผลการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ

2. แบบวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม เป็นแบบวัดปัจจัยด้านสังคมตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ ฟิชเบน และไอเซน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดเหตุการณ์เฉพาะเรื่องการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนเช่นเดียวกับแบบวัดที่ค้นคิดต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แบบวัดนี้แบ่งออกเป็นสองตอนคือ ตอนแรก เป็นการวัดความเชื่อของครูเกี่ยวกับความเห็นของบุคคลผู้ใกล้ชิดว่า ครูควรสอนหรือไม่ควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และตอนที่สอง เป็นแบบวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามบุคคลหรือกลุ่มใกล้ชิดนั้น ซึ่งกลุ่มใกล้ชิดดังกล่าวคัดเลือจากกลุ่มใกล้ชิดที่ได้จากการตอบแบบวัดของครูที่สอนสังคมศึกษาที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบวัดนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบเขียนถึงกลุ่มใกล้ชิดเรียงลำดับจากบุคคลที่ผู้ตอบคิดว่าสำคัญมากจนถึงสำคัญน้อยที่สุด แล้วคัดกลุ่มใกล้ชิดที่มีความถี่สูงมาใช้ และกลุ่มใกล้ชิดที่ได้นั้น ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

ตัวอย่างแบบวัดความเชื่อของครูเกี่ยวกับทักษะของบุคคลหรือกลุ่มใกล้ชิด

0 ผู้บังคับบัญชาของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ตัวอย่างแบบวัดแรงจูงใจที่คล้ายตามบุคคลหรือกลุ่มใกล้เคียง

0 ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่ยังคับบัญชาของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด	ยินดี	ค่อนข้างยินดี	ค่อนข้างไม่ยินดี	ไม่ยินดี	ไม่ยินดีเลย
-------------	-------	---------------	------------------	----------	-------------

แบบวัดแต่ละตอนมีข้อความตอนละ 7 ข้อ การให้คะแนนสำหรับผู้ตอบ ควรทำมาก/ ยินดีที่สุด จะได้คะแนนเท่ากับ 6 คะแนน เรียงตามลำดับ จนถึง ไม่ควรทำเลย/ไม่ยินดีเลย จะได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 7-42 คะแนนในแต่ละชุด แบบวัดความเชื่อของครูเกี่ยวกับความเห็นของกลุ่มใกล้เคียง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 6.03-11.04 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.84 และแบบวัดแรงจูงใจที่คล้ายตามบุคคลหรือกลุ่มใกล้เคียง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 6.37-12.06 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.90

หลังจากให้คะแนนผู้ตอบแบบวัดทั้งสองตอนแล้ว นำผลกรให้คะแนนแบบวัดทั้งสองตอนมา คำนวณค่าการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มจากสมการ

$$SN = \frac{\sum_{i=1}^m b_1 m_1}{m}$$

- เมื่อ
- SN = การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม
 - b_1 = ความเชื่อของครูเกี่ยวกับความเห็นของบุคคลหรือกลุ่มใกล้เคียง
 - m_1 = แรงจูงใจที่จะคล้ายตามบุคคลหรือกลุ่มใกล้เคียง

3. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย ข้อความแต่ละข้อความมีลักษณะเกี่ยวข้องกับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ซึ่งมีเนื้อหาแสดงถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน ความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ ตลอดจนการเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความ

สามารถ ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน แบบวัดนี้ บุญรับ คักคิมณี (2532) ได้เคยใช้กับข้าราชการพลเรือน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.75-7.45 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .84 และเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มครูในการวิจัยนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .90 ตัวอย่างเช่น

* (0) ข้าพเจ้าสามารถทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่าย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

** (00) เมื่อข้าพเจ้าพบว่างานที่ทำอยู่นั้นมาก ข้าพเจ้าจะเลิกทำทันที

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้เรียงลำดับดังนี้ คือ ในข้อที่มีเครื่องหมาย (*) จะให้คะแนนเรียงตามลำดับจาก จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 1 คะแนน ส่วนข้อความที่มีเครื่องหมาย (**) จะให้คะแนนเรียงตามลำดับจาก จริงที่สุด = 1 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 6 คะแนน การแบ่งกลุ่มจะใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม โดยที่ครูผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

4. แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วน 6 หน่วย ให้ผู้เลือกตอบตอบตามระดับที่ตรงกับลักษณะความเชื่อของตน เนื้อหาของข้อความทั้งหมดอยู่ในรูปของการรายงานความรู้สึกนึกคิดของตนเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ตนปรารถนาในการทำงานว่าผลเหล่านั้นเกิดขึ้นจากความรู้ ความสามารถของตน หรือเกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากความสามารถของตนเองมากนักน้อยเพียงใด ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน แบบวัดนี้ คักคักชัย นิรัญทวี (2532) ได้เคยใช้วัดความเชื่ออำนาจภายในตนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 4.17-7.31 และมี

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ .90 และเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มครูในการวิจัยนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ .96 ตัวอย่างเช่น

- (0) ข้าพเจ้าไม่ทราบผลที่ข้าพเจ้าจะได้รับจากการที่ข้าพเจ้าช่วยรักษาผลประโยชน์ของโรงเรียนและทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้คะแนนเรียงตามลำดับจาก จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย ดังนี้
จริงที่สุด 1 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย 6 คะแนน ในการแบ่งกลุ่มจะใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม โดยที่ผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวมจัดว่าเป็นครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน และผู้ตอบได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าวจัดว่าเป็นครูที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน

5. แบบวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามจำนวน 21 ข้อ และมาตรวัด 6 หน่วย ข้อความแต่ละข้อเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเกี่ยวกับการได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบ เช่น ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหมวด เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ผู้ตอบจะได้คะแนนตั้งแต่ 21-126 คะแนน เช่น

- (0) ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้รับฟังที่ดีเมื่อท่านต้องการระบายความในใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

- (00) เพื่อนร่วมงานปลอบโยนท่านเมื่อท่านมีความทุกข์ใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้ตั้งแต่ 6 ถึง 1 คะแนน ตามลำดับจาก จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย
ในการแบ่งกลุ่ม ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์ ผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยจัดเป็นครู
ที่มีการรับการสนับสนุนจากสังคมสูง และครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมจัดเป็นครูที่มี
การรับรู้การสนับสนุนจากสังคมต่ำ

แบบวัดทัศนคติชัย นิรัฐทวิ (2532) ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัดการได้รับการสนับสนุน
จากสังคมของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.19
- 8.76 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .87 และเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มครูในการวิจัยนี้ มีค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .90

แบบวัดตัวแปรตาม ได้แก่ แบบวัดการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยแบ่งแบบวัดออกเป็นสองตอนคือแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับ
นวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวการสร้างแบบวัดความตั้งใจที่จะใช้นวัตกรรมทางการ
เกษตรของเกษตรกรที่ พงษ์ สัมมา (2523) สร้างไว้ ประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงความมุ่งมั่น
ที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ จำนวน 10 ข้อ

ตัวอย่างแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ

* 0 ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นนักเรียนฯ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

** 00 การสอนแบบเน้นนักเรียนฯ เป็นเรื่องยากเกินกว่าที่ครูจะกระทำ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้คะแนนในข้อความที่แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน (*) จะได้คะแนนดังนี้ จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ไม่แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน (**) จะให้คะแนนในทางกลับกัน ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 10-60 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 5.75-9.40 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.85

2. แบบวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 15 ข้อ เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับการนำวิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนฯ ทั้ง 4 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนจำนวน 3 ข้อ ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 4 ข้อ ชั้นสรุปจำนวน 4 ข้อ และชั้นประเมินผลจำนวน 4 ข้อ โดยมีเกณฑ์สำหรับผู้ตอบดังนี้

ปฏิบัติประจำ	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถามทุกครั้ง หรือ 80-100 %
ปฏิบัติมาก	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 70-80 %
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 50-70 %
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 40-50 %
ปฏิบัติน้อย	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 20-40 %
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	หมายถึง ท่านได้ใช้การสอนตามข้อความในแบบสอบถาม ต่ำกว่า 20 % หรือไม่ได้ใช้เลย

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

* 0 ข้าพเจ้าให้นักเรียนนำเสนอเหตุการณ์หรือตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ปฏิบัติ
ประจำ

ปฏิบัติ
มาก

ปฏิบัติ
ค่อนข้างมาก

ปฏิบัติ
ค่อนข้างน้อย

ปฏิบัติ
น้อย

ไม่ได้
ปฏิบัติเลย

** 00 ในการสอนแต่ละคาบ ข้าพเจ้าเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเองทั้งหมด

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

* 000 ข้าพเจ้าให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และช่วยสรุปบทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

* 0000 ข้าพเจ้าบอกผลของการประเมินให้นักเรียนทราบทุกคน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

การให้คะแนนนั้น สำหรับข้อความที่แสดงว่าผู้ตอบได้นำวิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนไปใช้ (*) จะให้คะแนนดังนี้ คือไม่ได้ปฏิบัติเลย เท่ากับ 1 คะแนน จนถึงปฏิบัติประจำ เท่ากับ 6 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความที่แสดงว่าผู้ตอบไม่ได้นำวิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนไปใช้ (**) จะให้คะแนนดังนี้คือ ปฏิบัติประจำ เท่ากับ 1 คะแนน ไม่ได้ปฏิบัติเลย เท่ากับ 6 คะแนนตามลำดับ ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 4.65-8.64 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ

การหาคุณภาพของแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ

การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และทางด้านวิธีการสร้างเครื่องมือตรวจแก้ไขให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ผู้วิจัยนำแบบวัดต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติ t-test การวิเคราะห์กระทำโดยใช้เทคนิค 27 % นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบวัดที่สร้างขึ้นแล้วนำไปให้กลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างตอบนั้นมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach. 1970:161) ดังสมการ

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

K = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบทดสอบ

สำหรับแบบวัดปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้นหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (r_{KR-20}) ดังสมการ

$$r_{KR-20} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

- K = จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
 p = สัดส่วนจำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ทั้งหมด
 q = $1-p$
 S^2 = ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อสร้างเครื่องมือวัด และจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปทุมธานีในการไปเก็บข้อมูล และนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำคะแนนจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ทำการวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^{*} (Statistical Package for The Social Science) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three Way Analysis of Variance)
ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2
2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise)
ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4, 6
3. ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson - Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ ข้อ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาตัวแปรทางจิตสังคมของครูที่อาจเป็นสาเหตุของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยมีตัวแปรอิสระสองด้านคือ ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และตัวแปรด้านจิตลักษณะ ซึ่ง ได้แก่ ทศคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม สำหรับตัวแปรตามได้แก่ การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งแบ่งศึกษาเป็น 2 ระดับคือการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับจิตใจ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

ในบทนี้จะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอตามลำดับของประเภทตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล หัวข้อในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้มีดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (2) ลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครูกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ (3) จิตลักษณะตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ ไอ์เซน และฟิชเบิน (Ajzen and Fishbein, 1980) กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และ (4) จิตลักษณะที่สำคัญของครูกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ทีละหนึ่งตัว สองตัว สามตัว หรือหลายตัวแปรพร้อมกัน ตัวแปรตามทั้งหมดในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นคะแนน จึงสามารถใช้วิธีการทางสถิติแบบพาราเมตริกได้ และได้ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธี คือ (1) การวิเคราะห์ความแปรปรวน

แบบสามทาง (Three Way Analysis of Variance) (2) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ละคู่ (Pearson Product Moment Correlation) และ (3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise) โดยมีการวิเคราะห์ตัวแปรตามด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งในกลุ่มรวมทั้งหมด และในกลุ่มตัวอย่างที่แยกย่อยตามตัวแปรอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาผลการวิจัยให้ละเอียดมากที่สุด

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนที่จะเริ่มเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับที่กล่าวมาแล้ว จะได้เสนอข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานของการเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นการแสดงความเหมาะสมในการศึกษาเรื่องตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูผู้สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 อันจะเป็นแนวทางในการแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติและเป็นประโยชน์ในการตีความผลการวิจัยกับการกำหนดขอบเขตการนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

การวิจัยนี้มีครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 200 คน ซึ่งสามารถจำแนกออกตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่าง ๆ ได้ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง เมื่อพิจารณาตามเพศและตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลังอื่น ๆ พบว่า ครูเพศชายส่วนมากจะเป็นครูที่มีอายุน้อย (23-37 ปี) มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก (14-36 ปี) ครูเพศหญิงส่วนใหญ่จะมีอายุมาก (38-57 ปี) มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย (1-13 ปี) และครูเพศหญิงส่วนใหญ่จะมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูเพศชาย กรณีที่สอง เมื่อพิจารณาตามอายุ และตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู พบว่าครูส่วนใหญ่มีอายุน้อย แต่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และกลุ่มครูทั้งที่มีอายุน้อยและอายุมากจะมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนน้อย กรณีที่สาม เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาที่ทำการสอนและตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลัง

อื่น ๆ พบว่า ครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนทั้งน้อยและมากส่วนใหญ่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนน้อย กรณีที่สี่ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนและตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลังอื่น ๆ พบว่า ครูในโรงเรียนแต่ละระดับมีเพศชายและเพศหญิงปริมาณใกล้เคียงกัน ครูส่วนใหญ่ที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีอายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนน้อย ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่มีอายุน้อย ระยะเวลาที่ทำการสอนมากและมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมาก, น้อยในปริมาณใกล้เคียงกัน ส่วนครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นครูที่มีอายุมากและอายุน้อยปริมาณเท่ากัน ครูส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และมีครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนน้อย กรณีที่ห้า เมื่อพิจารณาตามปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนและตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลังอื่น ๆ ของครูพบว่า ในทุกระดับของตัวแปรอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนน้อย ดังแสดงในตาราง 1-5 ภาคผนวก ข

ลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู

วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการวิจัยนี้ คือ ต้องการศึกษากการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูทั้ง 2 ระดับ จะแตกต่างกันในครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังต่างกัน ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคม คือ เพศ และอายุ ตัวแปรตามภูมิหลัง คือ ระยะเวลาที่ทำการสอน ลักษณะของโรงเรียนอันได้แก่ ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ส่วนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูประกอบด้วย การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ระดับจิตใจ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ระดับพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้กระทำโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรตามทีละตัว และใช้ตัวแปรอิสระครั้งละสามตัวแปร (Three way Analysis of Variance)

การนำเสนอข้อมูล กระทำโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อตามตัวแปรตามย่อยทั้งสองตัว และกลุ่มตัวแปรอิสระครึ่งละสามตัว

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลในหัวข้อนี้จึงนำเสนอเป็นสองตอน คือ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ของครู ซึ่งพิจารณาตาม เพศ อายุ และขนาดโรงเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระชุดเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปริมาณความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ หมายถึงการรายงานของครูผู้ตอบว่าตน ได้มีความมุ่งมั่นพยายามที่จะสอนนักเรียนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากหรือน้อย ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มีมาตร 6 หน่วย จำนวน 10 ข้อ ครูผู้ตอบแต่ละคนได้คะแนนอยู่ระหว่าง 23-60 คะแนน จากการวิเคราะห์ผลในกลุ่มตัวอย่างรวมพบว่า ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.66 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.40

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แบบสามทางโดยใช้ตัวแปรเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม พบผลดังแสดงในตาราง 2 ว่า คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวไม่มีผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ

จากนั้นได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตัววิธีการของเซฟเฟ่ ตามตัวแปร 3 ตัวแปร ดังกล่าว ทั้งหมด 12 กลุ่ม พบว่า ครูหญิงที่มีอายุมากและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากที่สุดและแตกต่างจากกลุ่มครูชายที่มีอายุมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 6 ภาคผนวก ข)

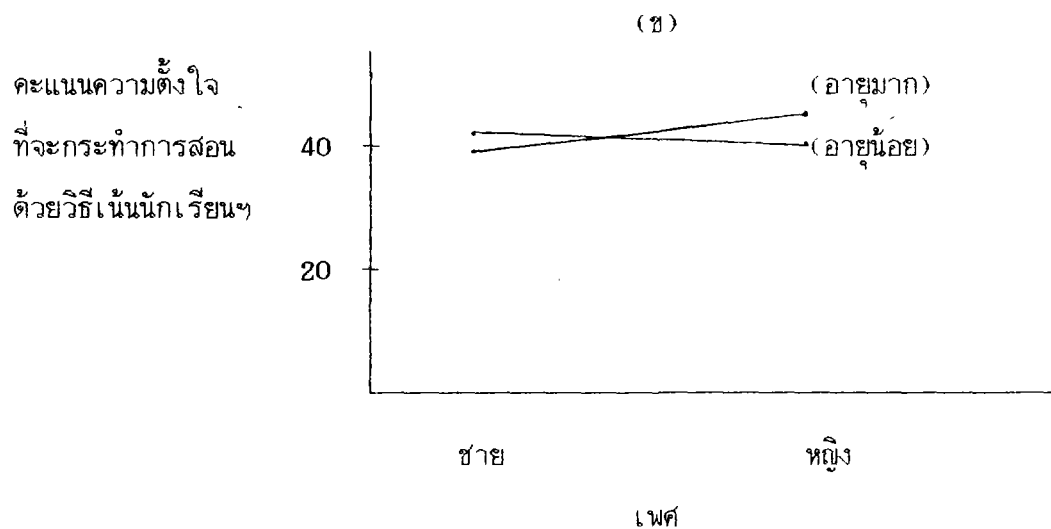
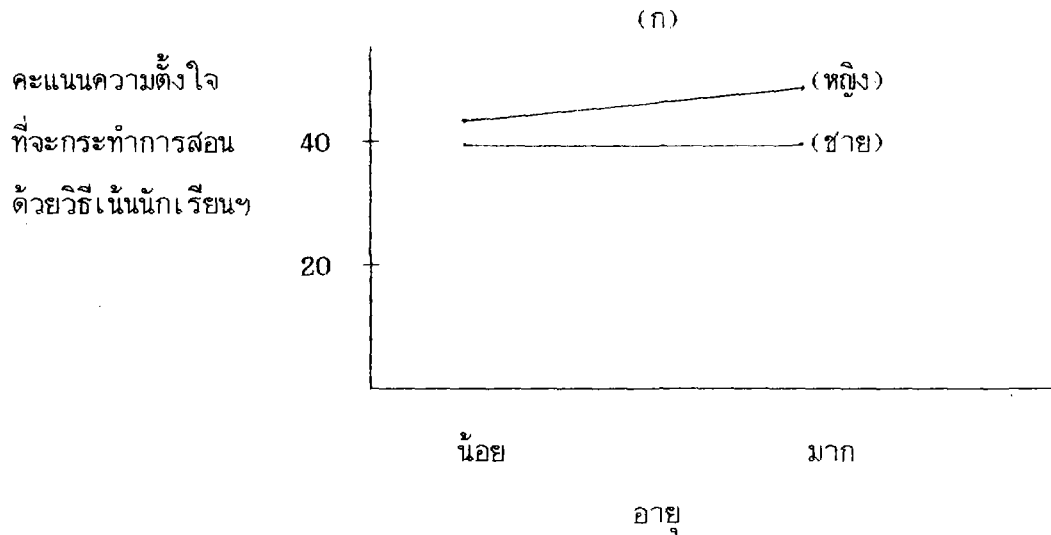
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าเอสเอส	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ (ก)	327.183	1	327.183	6.745**
อายุ (ข)	330.131	1	330.131	6.806**
ขนาดโรงเรียน (ค)	1060.104	2	530.052	10.928***
ก x ข	234.684	1	234.684	4.839*
ก x ค	146.442	2	73.221	1.510
ข x ค	67.296	2	33.648	<1
ก x ข x ค	63.296	2	31.648	<1
ส่วนที่เหลือ	8367.128	188	44.506	
รวม	10900.822	199	54.778	

*, **, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, .001 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร พบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าเพศกับอายุ ส่งผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบ 5ก และ 5ข

จากภาพประกอบ 5 จะเห็นว่าในกลุ่มครูอายุน้อยนั้น ครูเพศหญิงจะมีคะแนนความตั้งใจที่จะทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงกว่าครูเพศชาย และในกลุ่มครูที่มีอายุมากก็เช่นเดียวกัน พบว่าครูหญิงมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูชาย หรือ

ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุที่มีผลต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ

อาจกล่าวได้ว่า ครูชายอายุน้อยมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูชายอายุมาก แต่ครูหญิงอายุมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูหญิงอายุน้อย เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามเพศ และอายุพร้อมกันเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ่ พบลักษณะความแตกต่างดังนั้นคือ ครูหญิงที่มีอายุมาก

มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงที่สุด และแตกต่างจากครูชายที่มีอายุมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 7 ภาคผนวก ข) นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ โดยพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดของโรงเรียนแยกกันทีละตัวแปร ยังพบว่า (1) คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มีความแปรปรวนไปตามเพศ คือครูเพศหญิง มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงกว่าครูเพศชาย ($\bar{X} = 44.81$, $\bar{X} = 42.53$ ตามลำดับ) (2) แปรปรวนตามอายุ คือครูที่มีอายุน้อยมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงกว่าครูอายุมาก ($\bar{X} = 44.14$, $\bar{X} = 43.15$ ตามลำดับ) และ (3) แปรปรวนตามขนาดโรงเรียน คือครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ตามลำดับ ($\bar{X} = 46.78$, $\bar{X} = 45.57$, $\bar{X} = 42.32$ ตามลำดับ)

ต่อไปเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งเป็นการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรม ปริมาณพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูหมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบว่าตนได้ใช้การสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนในระบบการสอนทั้ง 4 ชั้น คือ ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นสรุป และชั้นประเมินผล มากหรือน้อย ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ มีมาตร 6 หน่วย จำนวน 15 ข้อ ครูผู้ตอบแต่ละคนได้คะแนนอยู่ระหว่าง 26-90 คะแนน จากการวิเคราะห์ผลในกลุ่มตัวอย่างรวมพบว่าคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.67 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.21

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แบบสามทางโดยใช้ตัวแปรเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม พบผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังแสดงในตาราง 3 ว่า คะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ เพศ อายุ และขนาดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวไม่มีผลร่วมกันต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

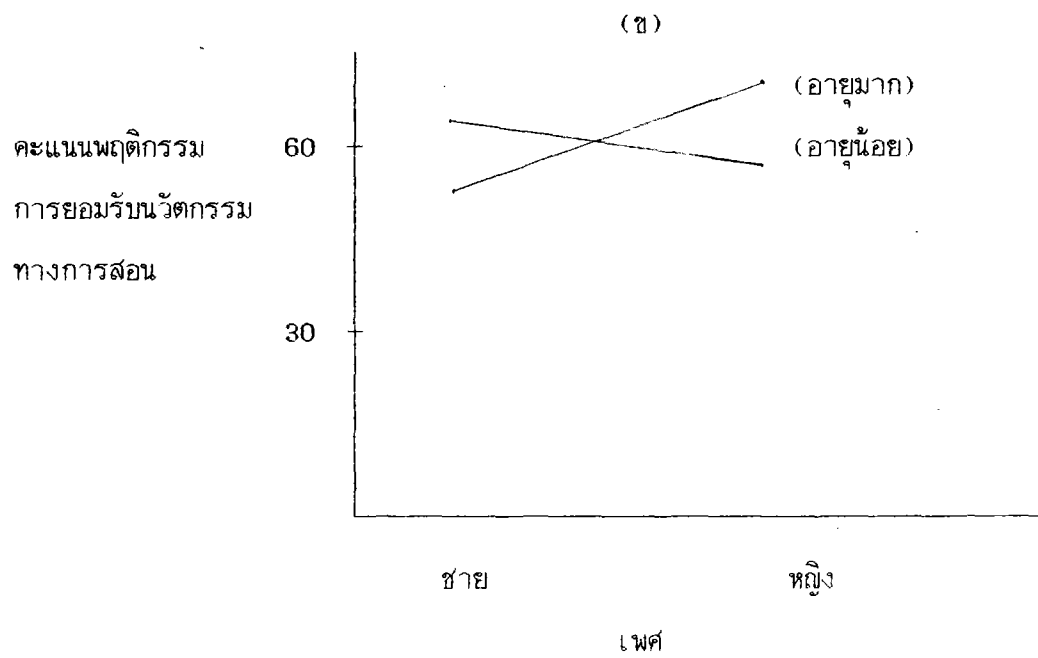
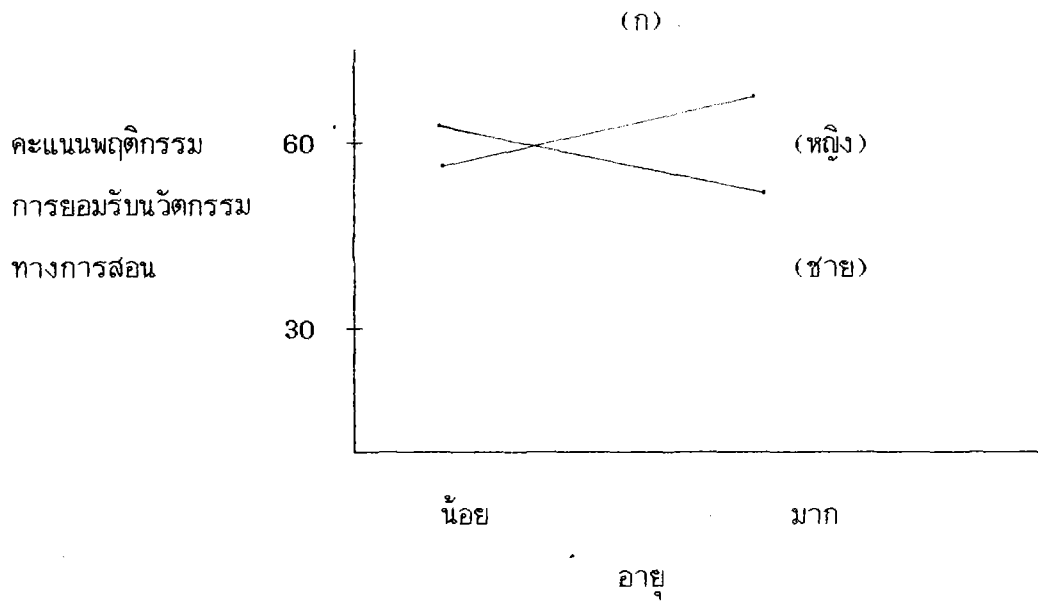
ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ
 นวัตกรรมทางการสอน โดยพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าเอสเอส	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ (ก)	34.621	1	34.621	<1
อายุ (ข)	38.102	1	38.102	<1
ขนาดโรงเรียน (ค)	793.364	2	396.682	6.530*
ก x ข	662.422	1	662.422	10.247*
ก x ค	452.562	2	226.281	3.725*
ข x ค	216.212	2	108.106	1.780
ก x ข x ค	8.854	2	4.427	<1
ส่วนที่เหลือ	11419.872	188	60.744	
รวม	13398.272	199	67.328	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนพร้อมกัน 12 กลุ่มไป
 เปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรม
 การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มเปรียบเทียบคู่ใดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 (ดูตาราง 8 ภาคผนวก ข)

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร พบว่า คะแนนพฤติกรรมการ
 ยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าเพศกับอายุ ส่งผลร่วมกันต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม
 ทางการสอนฯ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบ 6ก และ 6ข

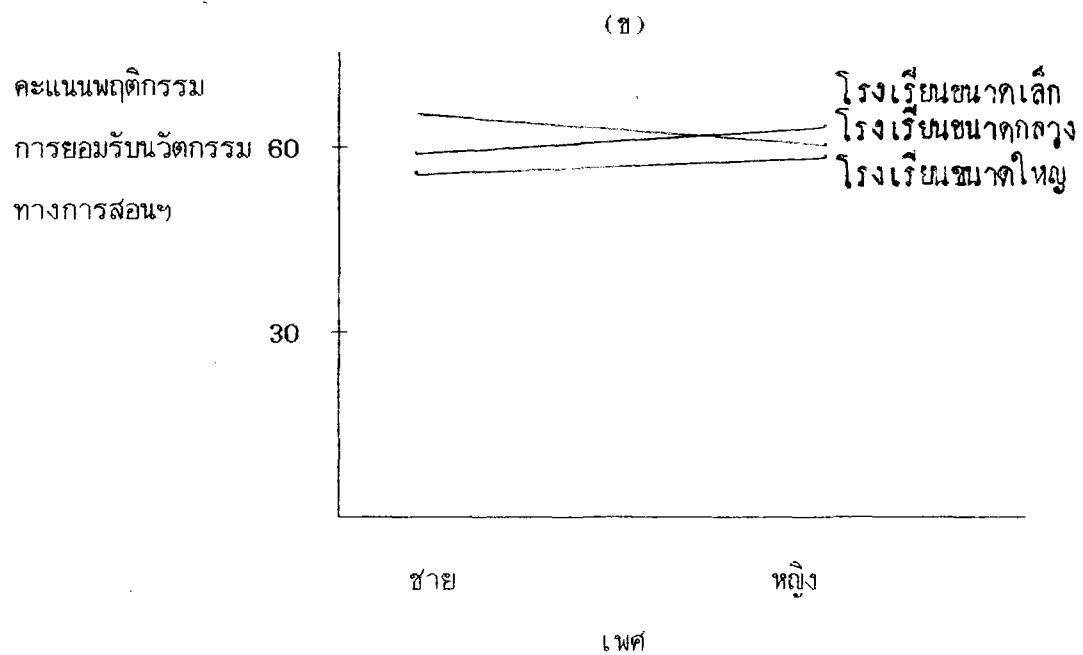
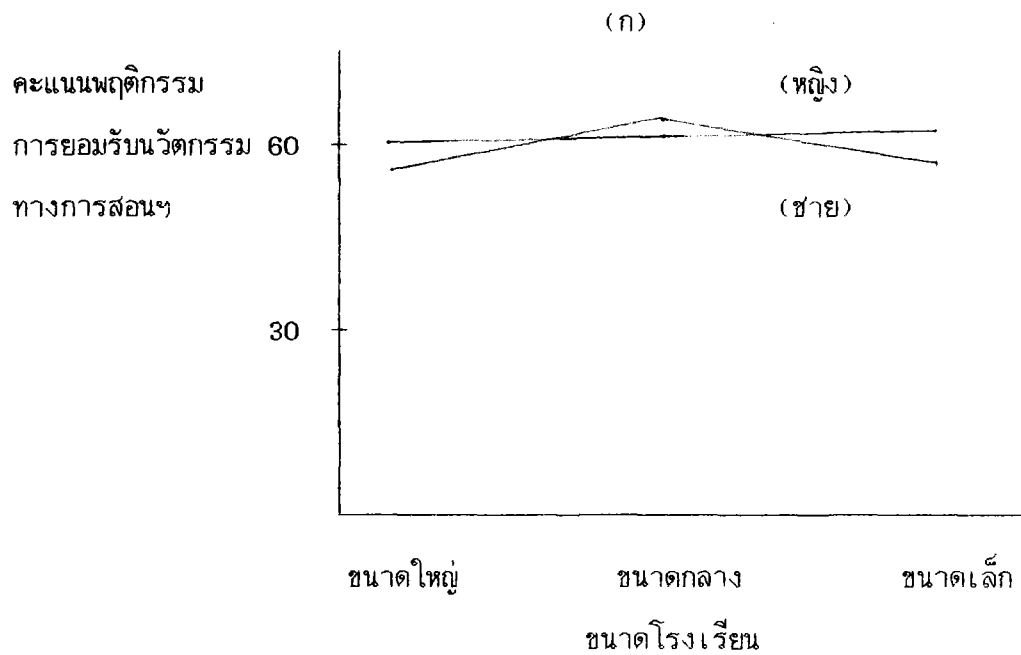
ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

จากภาพประกอบ 6 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มครูที่มีอายุน้อยนั้นครูเพศชายจะมีพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูหญิง และในกลุ่มครูที่มีอายุมาก ครูหญิงจะมี พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูเพศชาย หรืออาจกล่าวได้ว่า ครูชาย อายุน้อยมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูชายอายุมาก และครูหญิงอายุ มากมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูเพศหญิงอายุน้อย เมื่อทำการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟิงสี่กลุ่มพบลักษณะความแตกต่างดังนี้ ครูหญิง ที่มีอายุมากมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด แต่ไม่พบ ความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อีก 3 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 9 ภาคผนวก ข)

นอกจากนี้ ยังพบว่าคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับขนาดโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าเพศ และ ขนาดโรงเรียนส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู ซึ่งสามารถ อธิบายได้ด้วยภาพประกอบ 7ก และ 7ข

จากภาพประกอบ 7 แสดงให้เห็นว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก ครู หญิงมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูชาย แต่ในโรงเรียนขนาดกลาง ครูชายมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูหญิง และอาจกล่าวได้ว่าครูหญิง ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่า ครูหญิงที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ตามลำดับ สำหรับครูชายนั้น ครู ชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่า ครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟิง 6 กลุ่มตามตัวแปรเพศและขนาดโรงเรียนพร้อมกันพบ ลักษณะความแตกต่างดังนี้ ครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรร มการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด และมีความแตกต่างกับกลุ่มครูเพศชายที่ทำการสอนอยู่ ในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 10 ภาคผนวก ข)

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการ สอนฯ โดยพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน แยกกันทีละตัวแปร พบว่า คะแนนพฤติกรรม

ภาพประกอบ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างแพศกับขนาดโรงเรียนที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูแปรปรวนไปตามขนาดโรงเรียน กล่าวคือ ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและในโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ ($\bar{X} = 63.82$, $\bar{X} = 62.14$ และ $\bar{X} = 59.36$ ตามลำดับ)

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งประกอบด้วย ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยพิจารณาตามตัวแปรเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน สรุปได้ว่า ครูหญิงอายุมากที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด และครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ต่ำสุด นอกจากนี้ยังพบว่า ครูหญิงอายุมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด และครูชายอายุมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ต่ำสุด สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ระดับพฤติกรรมนั้น พบว่าครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด และครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ต่ำสุด

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนต่างกัน

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนร่วมกันอธิบายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ คือ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แบบสามทาง โดยใช้ตัวแปรเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม พบผลดังแสดงในตาราง 4 ว่า คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ เพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าเอสเอส	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ (ก)	271.777	1	271.777	5.403*
ระยะเวลาที่ทำการสอน (ข)	.278	1	.278	<1
ขนาดโรงเรียน (ค)	714.449	2	357.224	7.102**
ก x ข	129.210	1	129.210	2.569
ก x ค	124.967	2	62.483	1.242
ข x ค	92.032	2	40.016	<1
ก x ข x ค	114.553	2	57.276	1.139
ส่วนที่เหลือ	9455.947	188	50.298	
รวม	10900.880	199	54.778	

*, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ

และขนาดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าว ไม่มีผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ

จากนั้นได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ตามตัวแปร 3 ตัวแปร ดังกล่าว 12 กลุ่ม พบลักษณะความแตกต่างดังนี้คือ กลุ่มครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กก็มีคะแนนความตั้งใจที่กระทำการสอนโดยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด และมีความแตกต่างจากกลุ่มครูชาย ที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนทั้งกลุ่มมากและน้อย ที่ทำการ

สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 11 ภาคผนวก ข) และเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน โดยพิจารณาตามเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียน แยกกันทีละตัวแปร พบว่า เพศ และขนาดโรงเรียนมีผลต่อความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน โดยพบว่าครูหญิงมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน สูงกว่าครูชาย ($\bar{X} = 44.81$ และ $\bar{X} = 42.53$ ตามลำดับ) และครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และในโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ ($\bar{X} = 46.78$, $\bar{X} = 45.57$, $\bar{X} = 43.32$ ตามลำดับ)

หลังจากนั้นได้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยใช้ตัวแปรเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระ พบผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังแสดงในตาราง 5 ว่า คะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ เพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่มีผลร่วมกันต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

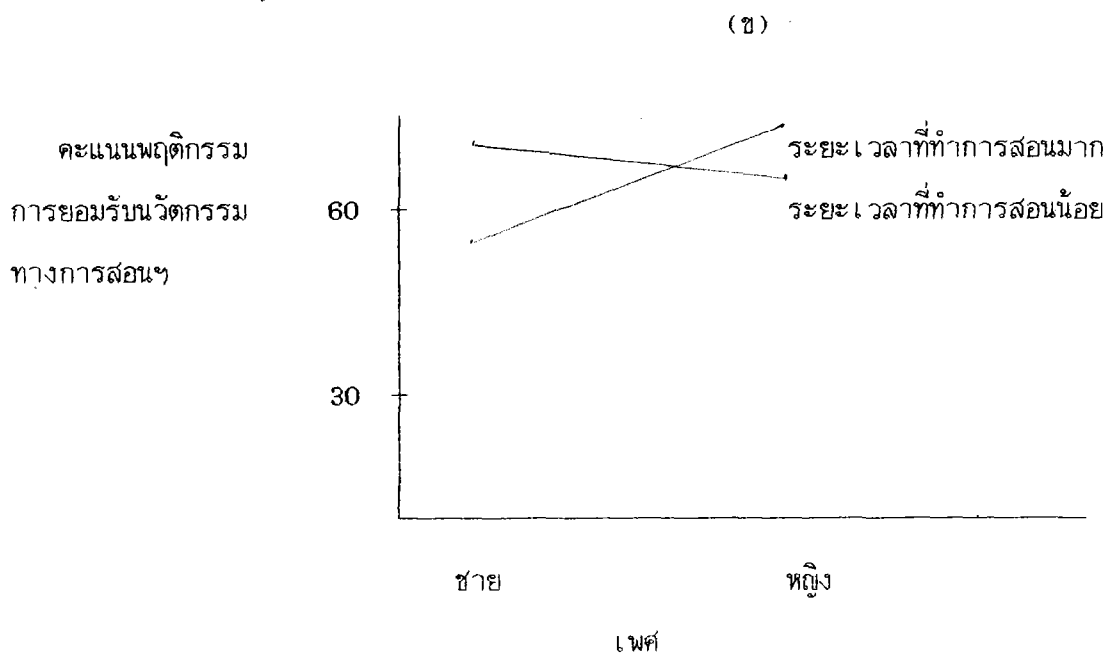
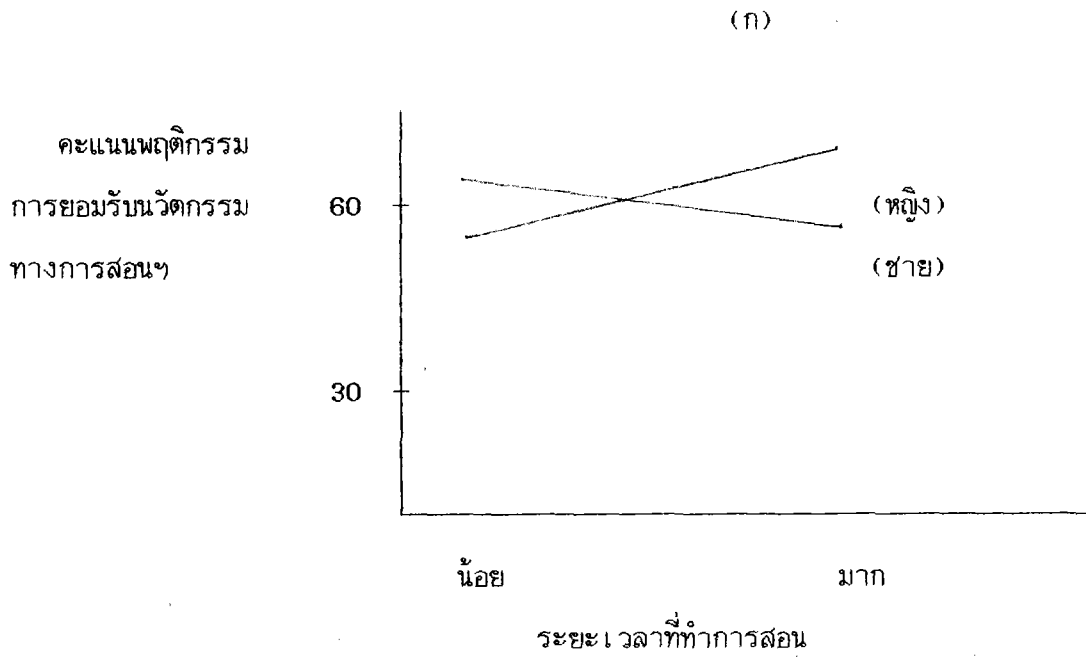
เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนรวม 12 กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่า กลุ่มครูชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด แต่ไม่พบความแตกต่างจากครูในกลุ่มย่อยอื่น ๆ อีก 11 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 12 ภาคผนวก ข) นอกจากนี้ยังพบว่า คะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระยะเวลาที่ทำการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เพศ และระยะเวลาที่ทำการสอนส่งผลร่วมกันต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบ 8ก และ 8ข

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ
 นวัตกรรมทางการสอนฯ โดยพิจารณาตามเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียน
 ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าเอสเอส	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ (ก)	28.379	1	28.379	< 1
ระยะเวลาที่ทำการสอน (ข)	.226	1	.226	< 1
ขนาดโรงเรียน (ค)	685.131	2	342.565	5.518*
ก x ข	390.658	1	390.658	6.292**
ก x ค	374.533	2	187.266	3.016
ข x ค	142.164	2	71.082	1.145
ก x ข x ค	40.440	2	20.220	< 1
ส่วนที่เหลือ	11671.684	188	62.083	
รวม	13398.220	199	67.328	

* , ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

จากภาพประกอบ 8 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยนั้น ครูชาย
 มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูหญิง และในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาที่ทำการ
 สอนมาก ครูหญิงมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูชาย หรืออาจกล่าวได้ว่า
 ครูชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูชาย
 ที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการยอมรับ
 นวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และเมื่อได้เปรียบเทียบ

ภาพประกอบ 8 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระยะเวลาที่ทำการสอนที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟตามตัวแปรเพศ และระยะเวลาที่ทำการสอน พบกลุ่มครูเพศหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับสูงสุด แต่ไม่พบว่ามีความแตกต่างจากครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 3 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ (ดูตาราง 13 ภาคผนวก ข)

และเมื่อพิจารณาตัวแปรครั้งละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ แปรปรวนไปตามขนาดโรงเรียนด้วย โดยครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งประกอบด้วย ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยพิจารณาตามตัวแปรเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียน สรุปได้ว่า ครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด และครูชายทั้งที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากและน้อยที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ต่ำสุด สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ระดับพฤติกรรมนั้น พบว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามลำดับ

หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทั้ง 2 ระดับเมื่อพิจารณาตามตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนของครูในกลุ่มรวม และในกลุ่มที่มีลักษณะทางภูมิหลังอันได้แก่ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ต่างกันอีกด้วย ซึ่งในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพิ่มเติมนอกเหนือสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูที่มีเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน

ต่างกัน

การศึกษาในส่วนนี้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรได้แก่ เพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนร่วมกันอธิบาย ซึ่งจะได้นำเสนอในส่วนของกลุ่มรวมก่อน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ของครูที่มีเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนต่างกัน จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ โดยใช้ตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนเป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม พบผลดังแสดงในตาราง 6 ว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ เพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวไม่มีผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ

จากนั้นได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟตามตัวแปร 3 ตัวแปรดังกล่าว 8 กลุ่ม พบลักษณะความแตกต่างดังนี้คือ กลุ่มครูเพศหญิง อายุน้อย และมีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด แต่ไม่พบว่ามีความแตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอนส่งผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังภาพ 1ก และ 1ข ในภาคผนวก ค

จากภาพ 1 ในภาคผนวก ค จะเห็นว่าในกลุ่มครูที่มีอายุน้อยนั้นครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากจะมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และในกลุ่มครูที่มีอายุมากนั้นครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยจะมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก หรืออาจกล่าวได้ว่าครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วย

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง ของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าเอสเอส	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ (ก)	310.109	1	310.109	6.194*
อายุ (ข)	509.653	1	509.653	10.181**
ระยะเวลาที่ทำการสอน (ค)	525.455	1	525.455	10.496***
ก x ข	1.972	1	1.972	< 1
ก x ค	56.324	1	56.324	1.125
ข x ค	224.248	1	224.248	4.879*
ก x ข x ค	.278	1	.278	< 1
ส่วนที่เหลือ	9611.794	192	50.061	
รวม	10900.880	199	54.778	

* , ** , *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

วิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามอายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนพร้อมกันสักกลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ พบลักษณะความแตกต่างกันดังนี้ ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจที่จะทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุดและมีความแตกต่างจากกลุ่มครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และ

ครูอายุมากที่มีระยะเวลาทำการสอนมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูตาราง 14 ภาคผนวก ข)

นอกจากนี้ยังพบว่า คະแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว กล่าวคือ (1) แปรปรวนตามเพศ คือ ครูหญิงมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูชาย ($\bar{X} = 44.81$, $\bar{X} = 42.53$ ตามลำดับ) (2) แปรปรวนตามอายุ คือ ครูที่มีอายุน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีอายุมาก ($\bar{X} = 44.14$, $\bar{X} = 43.15$ ตามลำดับ) (3) แปรปรวนตามระยะเวลาทำการสอนคือครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ($\bar{X} = 44.24$, $\bar{X} = 42.86$ ตามลำดับ)

จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ โดยพิจารณาตามตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาทำการสอนในกลุ่มรวมปรากฏว่า คะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระยะเวลาทำการสอน เมื่อนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบรายคู่แบบวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า กลุ่มครูเพศชาย อายุมาก และมีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด แต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม

โดยสรุปการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาทำการสอนนั้น สามารถอธิบายการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจมากกว่าในระดับพฤติกรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และครูอายุมากที่มีระยะเวลาทำการสอนมากอย่างชัดเจน

จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับของครูในกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาทำการสอน ปรากฏว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัวแปรดังกล่าวที่มีผลต่อคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับของครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด

กลาง และขนาดเล็กเลย (ดูตาราง 15, 16 ภาคผนวก ข) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นครูหญิง อายุน้อย และมีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนสูงที่สุด แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม และครูชายอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย มีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด แต่ไม่พบว่ามีความแตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับโรงเรียนขนาดกลางนั้นพบว่าครูหญิงอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนที่ทำการสอนมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ แต่ไม่พบความแตกต่างจากกลุ่มอื่นเช่นกัน และครูชายอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุดแต่ไม่พบว่าแตกต่างจากกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม เช่นกัน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กนั้นครูชายอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย มีคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับสูงสุด และไม่พบความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่มเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แปรปรวนไปตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กล่าวคือครูหญิงมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูชาย ($\bar{X} = 43.85$, $\bar{X} = 40.78$ ตามลำดับ), ครูที่มีอายุน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีอายุมาก ($\bar{X} = 43.48$, $\bar{X} = 40.44$ ตามลำดับ) และครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก ($\bar{X} = 42.33$, $\bar{X} = 42.31$ ตามลำดับ)

ในส่วนนี้สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนเพียงตัวใดตัวหนึ่งสามารถอธิบายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนในระดับจิตใจได้มากกว่าในระดับพฤติกรรม และสามารถอธิบายได้ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้น

จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ ในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่มคือ กลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ น้อย และกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ เพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ นั้น พบผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับในกลุ่มครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กล่าวคือ ไม่พบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ แต่พบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แปรปรวนไปตามอายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน กล่าวคือ ครูที่มีอายุน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีอายุมาก ($\bar{X} = 43.21$, $\bar{X} = 42.83$ ตามลำดับ) และครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย ($\bar{X} = 43.77$, $\bar{X} = 43.77$ ตามลำดับ) (ดูตาราง 15, 16 ภาคผนวก ข)

สำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากนั้น ไม่พบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรดังกล่าวที่ส่งผลต่อคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟตามตัวแปรเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนพร้อมกัน 8 กลุ่ม ปรากฏว่าครูหญิงอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากกลุ่มอื่น สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ระดับพฤติกรรมนั้นพบว่า ครูชายอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปรปรากฏว่าในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ นั้น พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุ กับระยะเวลาที่ทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าในกลุ่มครูที่มีปริมาณ

ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากนั้น อายุ กับระยะเวลา ที่ทำการสอนส่งผลร่วมกันต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากเป็นครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูกลุ่มอื่นอีก 3 กลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนที่ทำการสอนมาก และครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยอย่างชัดเจน (ดูภาพ 2 ภาคผนวก ค และตาราง 17 ภาคผนวก ข) สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนในระดับปฏิบัติการนั้นพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุ และอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ครูชายอายุน้อยมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากกว่าครูชายอายุมาก และครูหญิงอายุมากมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนมากกว่าครูหญิงอายุน้อย โดยที่ครูชายที่มีอายุน้อยเป็นครูที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงที่สุด (ดูภาพ 3 ภาคผนวก และตาราง 18 ภาคผนวก ข) นอกจากนี้ยังอธิบายได้ว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากกว่าครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย โดยพบว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 4 กลุ่ม (ดูภาพ 4 ภาคผนวก ค) นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ แปรปรวนไปตามเพศ และอายุของครูในกลุ่มที่มีปริมาณความเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากอีกด้วย กล่าวคือ ครูหญิงมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูชาย ($\bar{X} = 46.98$ และ $\bar{X} = 41.93$ ตามลำดับ) และครูที่มีอายุน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูที่มีอายุมาก ($\bar{X} = 45.94$, $\bar{X} = 43.79$ ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนในกลุ่มย่อยส่วนนี้ จะเห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก ได้ดีกว่าในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ น้อย กล่าวคือ พบว่าในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้

เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากนั้น ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด และครูชายอายุน้อย ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงสุด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู นับว่าเป็นตัวแปรทางลักษณะภูมิหลังของครูที่สำคัญประการหนึ่ง

ความสัมพันธ์ของปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ นับว่าเป็นตัวแปรด้านภูมิหลังของครูที่สำคัญ ตัวแปรหนึ่งดังได้กล่าวไว้ในส่วนที่วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนแล้ว ในส่วนนี้จะ ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ละคู่ (Pearson product moment correlation) โดยจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ไปพร้อม ๆ กัน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ พบผลดังแสดงในตาราง 7

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ และพบว่ามีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนในระดับจิตใจสูงกว่าระดับพฤติกรรม

โดยสรุปแล้วปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับ กล่าวคือ ครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ

ตัวแปร	ค่า r
ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ	.31**
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ	.18*

*, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ

ทางการสอนฯ สูง จะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงด้วย

จากการศึกษาลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูสามารถสรุปได้ 3 ประการคือ ประการที่หนึ่ง จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่มีคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับจิตใจหรือมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูง คือ ครูหญิงอายุมากที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมสูงสุด ประการที่สอง เมื่อพิจารณาคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ในกลุ่มครูที่มีเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่าครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูง นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบว่าในกลุ่มรวมนั้น ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก

มีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนสูง และในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากนั้น พบว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนสูง สำหรับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมนั้น พบว่าครูชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยมีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูง และประการที่สาม พบว่าปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ

จิตลักษณะที่สำคัญของครูกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

จิตลักษณะที่สำคัญที่นำมาศึกษา คือ (1) จิตลักษณะตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของไอเซนและฟิชเบน ได้แก่ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม (2) จิตลักษณะอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ปริมาณการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อใช้ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนาย

ในส่วนนี้จะได้ศึกษาปริมาณการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ เมื่อใช้ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนาย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8 และตาราง 9

จากตาราง 8 และ 9 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีอำนาจในการทำนาย 22 % และพบว่าไม่มีตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเข้าสู่สมการในการทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 8 กลุ่มจาก 11 กลุ่ม และตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เข้าสู่สมการในการทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มครูที่มีอายุมาก และครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และยังพบว่าตัวแปรทั้งสองตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู

กลุ่ม	จำนวนคน	เปอร์เซ็นต์ในการทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าอาร์
รวม	200	22	2, 1	.39, .47
เพศชาย	101	37	2, 1	.50, .61
เพศหญิง	99	12	2	.34
อายุน้อย	103	15	2	.39
อายุมาก	97	31	1, 2	.41, .56
ระยะเวลา น้อย	84	14	2, 1	.32, .38
ระยะเวลา มาก	116	31	2, 1	.45, .58
โรงเรียนขนาดใหญ่	136	19	2, 1	.39, .44
โรงเรียนขนาดกลาง	50	32	1, 2	.51, .57
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	0	-	-
ปริมาณความรู้ น้อย	132	12	2	.34
ปริมาณความรู้ มาก	68	31	2, 1	.27, .55

1 = ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

2 = การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู

กลุ่ม	จำนวนคน	เปอร์เซ็นต์ในการทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าอาร์
รวม	200	9	2	.30
เพศชาย	101	30	2	.55
เพศหญิง	99	0	-	-
อายุน้อย	103	0	-	-
อายุมาก	97	16	2	.40
ระยะเวลาฯ น้อย	84	0	-	-
ระยะเวลาฯ มาก	116	17	2	.41
โรงเรียนขนาดใหญ่	136	4	2	.20
โรงเรียนขนาดกลาง	50	17	2	.41
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	0	-	-
ปริมาณความรู้ฯ น้อย	132	15	2	.39
ปริมาณความรู้ฯ มาก	68	31	2	.56

2 = การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีอำนาจในการทำนาย 9 % นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นตัวแปรสำคัญเพียงตัวเดียวที่เข้าสู่สมการการทำนาย แสดงว่าความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการ

สอนๆ ในกลุ่มรวมนั้นเป็นอำนาจของการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม สำหรับการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยนั้นก็พบในทำนองเดียวกัน คือ ตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเข้าสู่สมการการทำนายเพียงตัวเดียวใน 7 กลุ่ม จาก 11 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย อายุมาก ระยะเวลาที่ทำการสอนมาก โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนๆ น้อย และมาก (ดูตาราง 8, 9)

หลังจากนั้นได้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ กับตัวแปรพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนๆ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนๆ ในกลุ่มรวม

ตัวแปร	พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนๆ
ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ	.3703*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนๆ กล่าวคือครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ สูง จะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนๆ สูงด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สามารถสรุปได้ว่าความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วย

วิธีเน้นนักเรียนฯ ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม และความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งนับได้ว่าเป็นไปตามความเชื่อของทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของไอเซนและฟิชเบิน (Ajzen and Fishbein, 1980)

ปริมาณการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อใช้จิตลักษณะ 5 ด้านร่วมกันทำนาย

เมื่อใช้จิตลักษณะ 5 ด้านร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และระดับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ปรากฏว่าได้ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น ดังแสดงในตาราง 11

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านจิตลักษณะทั้ง 5 ด้านสามารถร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ระดับ .001 ซึ่งมีค่าอำนาจในการทำนาย 45 % และ 26 % ตามลำดับ โดยตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมที่เพิ่มเข้ามาสามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากขึ้นกว่าเมื่อใช้ตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทั้ง 2 ระดับ (ดูตาราง 8, 9, และ 11 เปรียบเทียบ) กล่าวคือมีอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เพิ่มขึ้นจากเดิม 22 % เป็น 45 % และมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมทางการสอนฯ เพิ่มจากเดิม 9 % เป็น 26 % แสดงให้เห็นว่าจิตลักษณะ 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมมีความสำคัญต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับของครู นอกจากนี้ยังพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ เพราะเป็นตัวแปรตัวแรกที่เข้าสมการการทำนาย และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมเป็นตัวทำนายที่สำคัญตัวแรกที่เข้าสมการการทำนายพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ อีกด้วย

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น เมื่อใช้ตัวแปรด้านจิตลักษณะ 5 ด้านร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับในกลุ่มรวม

ระดับการยอมรับนวัตกรรม ทางการสอนฯ	จำนวนคน	เปอร์เซ็นต์การ ทำนายรวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	ค่าอาร์
ความตั้งใจที่จะกระทำการสอน ด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ	200	45	1, 2, 3, 4	.46, .57, .63, .67
พฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ	200	26	5, 1	.47, .52

- 1 = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2 =ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ
- 3 = การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม
- 4 = ความเชื่ออำนาจภายในตน
- 5 = การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม

หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยการเพิ่มตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู อันได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู ร่วมกับจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน ในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับของครูด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้นเมื่อใช้ตัวแปรด้านจิตลักษณะ 5 ด้าน และตัวแปร ด้านชีวสังคม-ภูมิหลัง ร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับในกลุ่มรวม

ระดับการยอมรับนวัตกรรม ทางการสอนฯ	จำนวนคน	เปอร์เซ็นต์การ ทำนายรวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	ค่าอาร์
ความตั้งใจที่จะกระทำการสอน ด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ	200	50	1, 2, 3, 4	.50, .56, .63, .66, .67
พฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางการสอนฯ	200	29	6, 1	.46, .50

1 = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2 =ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ

3 = การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

4 = ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ

5 = ความเชื่ออำนาจภายในตน

6 = การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม

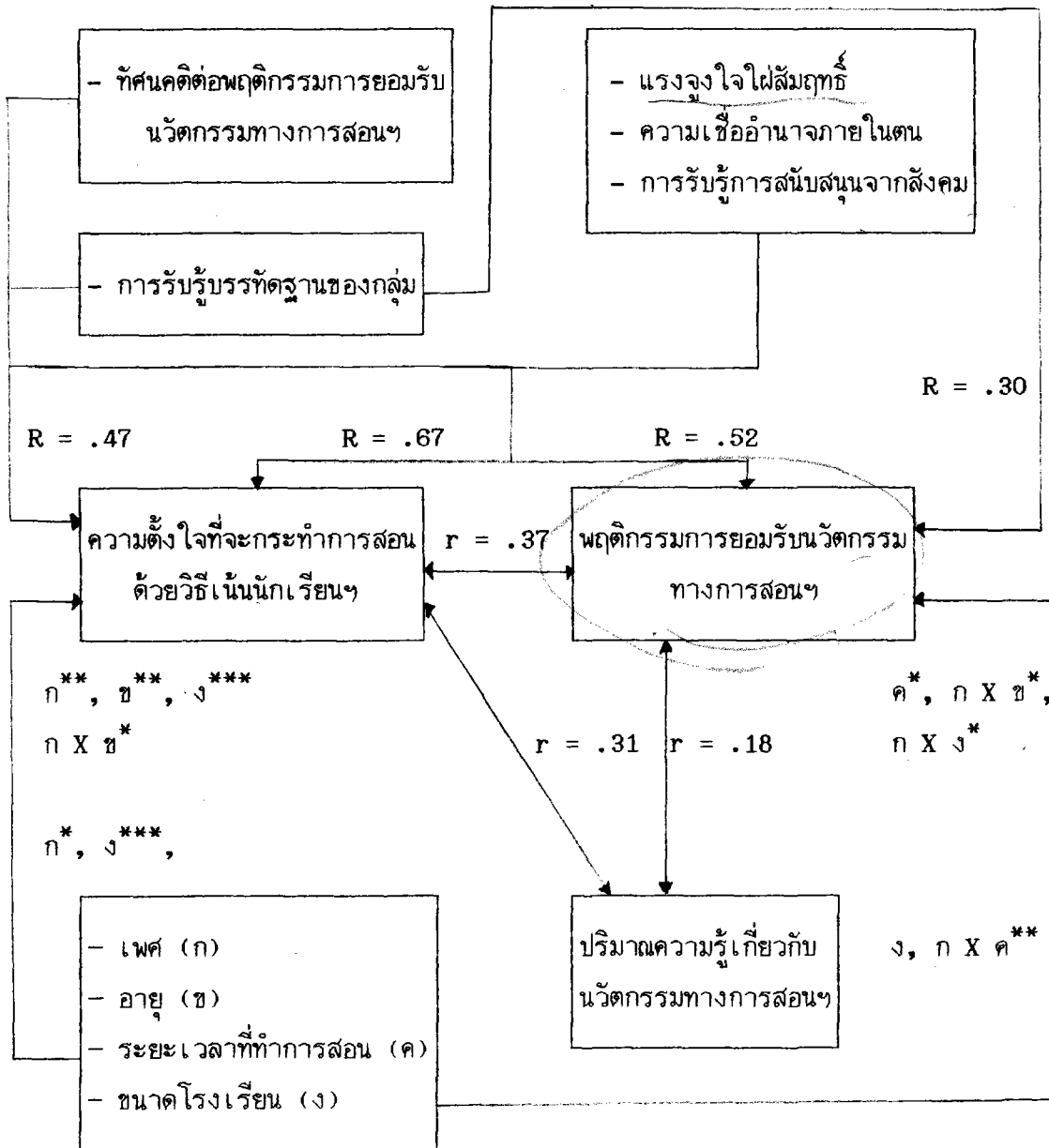
จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเพิ่มตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครูในการทำนายสามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนทั้ง 2 ระดับได้เพียงเล็กน้อย กล่าวคือเพิ่มอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ จาก 4% เป็น 50% และเพิ่มอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการ

สอนฯ จาก 26 % เป็น 29 % นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวแปรปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ เป็นตัวแปรทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครูเพียงตัวเดียวที่เข้าสมการการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ อีกด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สามารถสรุปได้สองประการ คือ ประการที่หนึ่ง เมื่อใช้จิตลักษณะ 5 ด้าน ร่วมกันทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายขึ้นจากเมื่อใช้จิตลักษณะเพียงสองด้าน ประการที่สอง เมื่อใช้ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครูร่วมทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาในบทนี้ สามารถสรุปให้เห็นภาพรวมของผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังแสดงในภาพประกอบ 9

ตัวแปรด้านจิตลักษณะ

ตัวแปรด้านเชื้อสังคม-ภูมิหลัง

*, **, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, .001 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 9 แสดงการสรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

การสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 1 นี้ เป็นการวิจัยภาคสนาม มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาตัวแปรทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษาที่สอนวิชาสังคมศึกษา (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับจิต) กับพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรม) ของครูในกลุ่มดังกล่าว

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 200 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ 3 ชุด ได้แก่ (1) แบบวัดลักษณะทางชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (2) แบบวัดจิตลักษณะของครู ซึ่งมีทั้งหมด 5 ฉบับด้วยกัน คือ แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน แบบวัดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน และแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม (3) แบบวัดตัวแปรตาม ได้แก่ แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และแบบวัดพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนที่หนึ่ง การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็น

ศูนย์กลางในการเรียน และคะแนนพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ตามความแตกต่างด้านชีวสังคมและภูมิหลังของครู ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ปริมาณและลำดับ ในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และ พฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะตามทฤษฎี การกระทำอย่างมีเหตุผลของฟิชเบินและไอเซน และตัวแปรจิตลักษณะที่สำคัญอีก 3 ตัว เป็นตัว ทำนาย ส่วนที่สามเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางใน การเรียน

สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 6 ข้อ ซึ่งจะได้สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า "ครูเพศชายที่มีอายุน้อยและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และมี พฤติกรรมการสอนยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบกับอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูหญิงที่มีอายุมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียน ขนาดเล็ก" เป็นการคาดหมายถึงกลุ่มครูที่มีเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งกลุ่มครูชายที่มีอายุน้อยที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งได้รับการคาดหมายว่าจะ มีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับสูงกว่ากลุ่มครูหญิงอายุมากที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 6, 7, 10 ภาคผนวก ข) ประการที่หนึ่งจากผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้น นักเรียนฯ ของกลุ่มต่าง ๆ 12 กลุ่ม พบว่า ครูหญิงอายุมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาด กลางมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูอีก 11 กลุ่ม โดยเฉพาะ กลุ่มครูชายอายุมากที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งผลส่วนนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ประการที่สอง เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ

ตามตัวแปร 2 ใน 3 ตัวแปร พบว่าครูหญิงอายุมากมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนมากกว่าครูอีก 3 กลุ่ม โดยเฉพาะครูชายอายุมาก และครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีพฤติกรรมการสอนมากกว่า ครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างเชื่อมั่นได้ ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน แต่ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชัย เอียดบัว (2534) ที่พบว่าในกลุ่มครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนแถบชานเมืองนั้น ครูชายที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ประการที่สาม เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปร พบว่าครูอายุน้อยมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนมากกว่าครูอายุมาก ซึ่งเป็นผลวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรเจอร์ และคนอื่น ๆ (Rogers and others. 1974) ที่พบว่าครูที่ทราบความคิดใหม่ทางการศึกษาในระยะเริ่มต้นมักเป็นครูที่มีอายุน้อยกว่าคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน และวิชัย เอียดบัว (2534) ก็พบเช่นเดียวกันว่าครูอายุน้อยมีความตระหนักต่อการแสวงหาความรู้และการนำความรู้ไปปฏิบัติมากกว่าครูที่มีอายุมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ครูหญิงมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนมากกว่าครูชาย ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ที่พบว่าครูหญิงมีพฤติกรรมการอบรมจริยธรรมและมีพฤติกรรมการสอนมากกว่าครูชาย

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า "ครูชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบกับอื่น ๆ โดยเฉพาะครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก" เป็นการคาดหมายถึงกลุ่มครูที่มีเพศ ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูชายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งคาดว่าจะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ สูงกว่าครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 11, 14 ภาคผนวก ข) ประการที่หนึ่ง จากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ของกลุ่มต่าง ๆ 12 กลุ่ม พบว่า ครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก และสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 11 กลุ่ม โดยเฉพาะครูชายทั้งที่มี

ระยะเวลาที่ทำการสอนมากและน้อย ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างเชื่อมั่นได้ ซึ่งผลการวิจัยส่วนนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ประการที่สอง เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ตามตัวแปรที่ละ 1 ตัวแปร พบว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีพฤติกรรมการสอนฯ สูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามลำดับ ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานแต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชัย เอียดบัว (2534) ที่พบว่าในกลุ่มครูที่สอนในโรงเรียนแถบชานเมืองนั้น ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติมเมื่อพิจารณาครูที่มีเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอนต่างกัน ยังพบผลอีกว่าครูชายที่มีอายุน้อยมีคะแนนพฤติกรรมการสอนฯ มากกว่าครูชายอายุมากอย่างเชื่อมั่นได้ และผลนี้ปรากฏชัดเจนในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย เอียดบัว (2534) ที่พบว่า ครูอายุน้อยมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูอายุมาก นอกจากนี้ยังพบว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากยังมีคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ มากกว่าครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย และครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากอย่างเชื่อมั่นได้

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า "ครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงจะมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงด้วย" จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 (ดูตาราง 7) กล่าวคือ ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ในทางบวกอย่างเชื่อมั่นได้ ($r = .31$) และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนฯ ในทางบวกอย่างเชื่อมั่นได้เช่นกัน ($r = .18$) แสดงว่า ครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูง มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูง และมีพฤติกรรมการสอนฯ สูงด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์ (2529) ที่พบว่า เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการเกษตรแผนใหม่

เป็นเกษตรกรที่ยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่มากกว่าเกษตรที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรแผนใหม่
 วัช ชุกติกุล (2525) พบว่า ครูประจำการที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนมาแล้วมี
 เจตคติที่ดีต่อนวัตกรรมทางการสอนนั้น

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า "ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้น
 นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม สามารถร่วมกันทำนายความ
 ตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับ
 นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ" จาก
 ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐาน
 ของกลุ่มสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ได้อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ (ดูตาราง 8) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ ฟิชเบิน และ
 ไอลเซน และสอดคล้องกับการวิจัยในประเทศไทยเช่น สมศรี ชูแสง (2532) ที่พบว่าทัศนคติต่อ
 การศึกษาต่อ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถร่วมกัน
 ทำนายความตั้งใจในการศึกษาต่อได้ และผลการวิจัยในต่างประเทศโดย วินเคอร์ (Vinoker,
 1975) ที่พบว่าทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวกับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มทำนายความตั้งใจใน
 การกระทำพฤติกรรมการวางแผนครอบครัวซึ่งจัดเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งได้สำหรับพฤติกรรมการสอน
 แบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้น พบว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพียงตัวแปรเดียว
 ที่ทำนายพฤติกรรมทางการสอนฯ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตาราง 9) ผลส่วนนี้ไม่เป็นไปตาม
 สมมติฐานจึงสรุปได้ว่าสมมติฐานที่ 4 ได้รับการสนับสนุนเพียงครึ่งเดียว

เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของตัวแปรทัศนคติต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ
 และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ
 และพฤติกรรมการสอนฯ พบว่าตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มมีอำนาจในการทำนายการยอมรับ
 นวัตกรรมในระดับจิตสูงกว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ซึ่งผลจากการ
 วิจัยนี้สอดคล้องกับผลของ สมศรี ชูแสง (2532) ที่พบว่าการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มทำนาย
 ความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มาก
 กว่าทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ส่วนในการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมนั้น พบ
 ว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพียงตัวแปรเดียวที่ทำนายพฤติกรรมการสอนฯ ได้อย่างมีนัยสำคัญ

ซึ่งผลในส่วนนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

โดยสรุปแล้วสามารถกล่าวได้ว่า ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน ของครูนั้น ขึ้นอยู่กับทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มของครู โดยเฉพาะการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน กล่าวคือ การที่ครูรับรู้ว่าคุณุ่มผู้ร่วมงานที่ใกล้ชิด และมีความสำคัญต่อตน เช่น ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหมวดวิชา และเพื่อนครูด้วยกัน เป็นต้น ต้องการให้ตนกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน ประกอบกับตัวครูเองมีความพอใจที่จะกระทำตามความต้องการของกลุ่มผู้ร่วมงานใกล้ชิดดังกล่าว และถ้าครูมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน ร่วมด้วยแล้วจะทำให้ครูเกิดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน ขึ้นได้มาก ส่วนการที่ครูจะลงมือกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ว่าคุณุ่มใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อครูต้องการให้ครูทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน มากเพียงใด และครูพอใจที่จะคล้อยตามกลุ่มบุคคลเหล่านั้นเพียงใด

สรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เด่นชัดที่ทำให้กลุ่มครูในการวิจัยนี้เกิดความตั้งใจและมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน คือ การรับรู้ถึงความต้องการและความพอใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้ร่วมงานที่ใกล้ชิดและมีความสำคัญต่อครู

สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า "ครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงด้วย" จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอน ในระดับที่เชื่อมั่น ($r = .37$) กล่าวได้ว่าครูที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน สูง จะกระทำการสอนด้วยวิธีดังกล่าวสูงด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 และทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ ไอเซน และฟิชเบน (Ajzen and Fishbein, 1980) ที่ระบุว่าพฤติกรรมส่วนมากของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม จึงถือว่าความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมของบุคคลเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมได้ มีงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยนี้หลายท่าน เช่น คาร์สัน (Carlson, 1968) ที่พบว่าความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทาง

บวกกับพฤติกรรมการยอมรับคนอเมริกันผิวดำ นพนธ์ สัมมา (2523) พบว่า ความตั้งใจที่จะปลูก
 มันฝรั่งพันธุ์ใหม่กับพฤติกรรมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
 ($r = .68$) และ สมศรี ชูแสง (2532) พบว่า ความตั้งใจในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($r = .43$)

สมมติฐานที่ 6 กล่าวว่า "เมื่อนำตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ร่วมกับจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ
 ทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
 และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มตามสมมติฐานที่ 4 เพื่อทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วย
 วิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบ
 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ" ตามสมมติฐานนี้เป็นการคาดหมายว่าถ้าเพิ่มตัวแปรทางจิตลักษณะอีก 3 ตัวแปร คือ แรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม จะสามารถทำนายความ
 ตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการสอนฯ ของครูได้มากขึ้นจากที่
 เคยใช้ตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลเพียง 2 ตัวแปร

จากผลการวิจัยปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ดูตาราง 11) กล่าวคือ เมื่อ
 เพิ่มตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้านดังกล่าว เพื่อทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ
 สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้คือ สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำ
 การสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ของครูจาก 22 % เป็น 45 % และเพิ่มอำนาจในการทำนาย
 พฤติกรรมการสอนฯ ของครูจาก 9 % เป็น 26 % โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 มีค่าอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ สูงสุด (21 %) ซึ่ง
 สอดคล้องกับการวิจัยของ นพนธ์ สัมมา (2523) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอำนาจในการ
 ทำนายความตั้งใจที่จะปลูกมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ของเกษตรกร ตำบลช่อแล จังหวัดเชียงใหม่ เช่นกัน
 และ ตัวแปรการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสอนฯ สูงสุด
 (22 %) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ที่พบว่าตัวแปรการรับรู้การ
 สนับสนุนจากสังคมเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการสอนฯ ของครูสังกัดกรุงเทพ
 มหานคร

สรุปได้ว่าผลการวิจัยในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านจิตลักษณะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้งในระดับจิตและระดับพฤติกรรมของครูในกลุ่มตัวอย่างนี้ และจิตลักษณะที่สำคัญอย่างเด่นชัดต่อความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และจิตลักษณะที่สำคัญอย่างเด่นชัดต่อการกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน คือ การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้นั้นสรุปได้ว่า สมมติฐานที่ 3, 5 และ 6 ได้รับการสนับสนุนทั้งหมด สมมติฐานที่ 4 ได้รับการสนับสนุนประมาณครึ่งหนึ่ง และสมมติฐานที่ 1 และ 2 ได้รับการสนับสนุนเพียงเล็กน้อย

สรุปจิตลักษณะที่สำคัญกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี เป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในบรรดาจิตลักษณะที่นำมาศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ กล่าวคือมีอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้เป็นอันดับแรก (21 %) และมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงเป็นอันดับสองรองจากการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม (13 %) (ดูตาราง 11) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้งในระดับจิตและในระดับพฤติกรรมของครู ผลที่พบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่อง เช่น โรเจอร์ (Rogers, 1965-1966 : 614-625) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและความทันสมัยของชาวนาในประเทศโคลัมเบีย ซึ่งการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนับเป็นตัวบ่งชี้ถึงการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลได้ส่วนหนึ่ง พบว่าชาวนาที่รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนมากเป็นชาวนาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง นาง พันธมนาวิน (2518) ได้วิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้ที่ไม่ใช่ผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พฤติกรรมกล้าเสี่ยง และพฤติกรรมการแพร่ขยาย ผู้นำทางการเกษตรในที่นี้หมายถึงบุคคลที่ได้รับ

การยอมรับจากชาวบ้านในหมู่บ้านเดียวกันว่าเป็นผู้รอบรู้ มีความทันสมัย มีความสามารถทั้งใน ด้านอาชีพและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน พบว่าบุคคลลักษณะดังกล่าวนี้เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูง นอกจากนี้ นพนธ์ สัมมา (2523) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับพืชพันธุ์ใหม่ ไปปลูก ของเกษตรกร ซึ่งพบว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงยอมรับพืชพันธุ์ใหม่ ไปปลูก เพื่อเพิ่มผลผลิต ของตนมากกว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับจิตลักษณะด้านอื่น ๆ และลักษณะภูมิหลัง ของครูพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ($r = .36$) และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ($r = .17$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ ที่ยอมรับได้ (ดูตาราง 19 ภาคผนวก ข) ซึ่งแสดงว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นครูที่รับรู้ การสนับสนุนจากสังคมได้มาก และมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากด้วย ซึ่ง อาจสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพื้นฐานทางจิตใจประการสำคัญที่ทำให้ครูมีความตั้งใจที่จะ กระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ เพื่อ มาตรฐานการสอนที่ดี และครูที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ยังเป็นผู้ที่สามารถรับรู้การสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคมรอบข้างซึ่งเป็นส่วนเสริมแรงให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และยังมีความรู้ด้านการ สอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนเป็นอย่างดี ปัจจุบันสองด้านหลังนี้อาจเป็นปัจจัย เสริมร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ทำให้ครูเกิดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียนมากขึ้นได้

สำหรับพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนนั้น พบว่าการรับรู้ การสนับสนุนจากสังคมของครูเป็นจิตลักษณะที่สำคัญในการทำนายนวัตกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยมีอำนาจในการทำนายได้เป็นอันดับแรก (22 %) จึงอาจกล่าวได้ ว่าการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุหนึ่งของการยอมรับและกระทำการสอนด้วย วิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครู ที่กล่าวเช่นนั้นเพราะจากงานวิจัยของ รัสเซล และคนอื่น ๆ (Russell and others, 1987) ซึ่งศึกษาจากครูประถมและมัธยมในรัฐโอไฮโอ จำนวน 316 คน พบว่าการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเป็นตัวทำนายตัวเดียวที่มีนัยสำคัญกับการ ทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้อลเรด (Allred, 1981) ยังพบว่าการได้รับความ เห็นอกเห็นใจจากครูใหญ่มีผลต่อการทำงานของครู และยังมีงานวิจัยในประเทศไทยที่ยืนยันว่าการ

ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (ครูใหญ่) ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ต่างส่งผลต่อการทำงานของครูในทางที่ดียิ่งขึ้น (มณูญ เอี่ยมวัลย์. 2519, สะอาด แสงรัตน์. 2520, สรุชาติ สังข์รุ่ง. 2520, อธิวิทย์ วัฒนพงศ์. 2524 และ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2532)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมกับจิตลักษณะด้านอื่น ๆ และลักษณะภูมิหลังของครู พบว่าการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม ($r = .40$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($r = .36$) ความเชื่ออำนาจภายในตน ($r = .33$) และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ($r = .22$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 (ดูตาราง 19 ภาคผนวก ข) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูที่มีการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมสูงเป็นครูที่มีการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง และมีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูงด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ของครูว่าตนสามารถพึ่งพาอาศัยบุคคลรอบข้างได้ หรือรับรู้ว่าคุณค่าที่แวดล้อมตนมีความเอื้ออาทรและเห็นคุณค่าในงานที่ตนทำนั้น เป็นพื้นฐานทางจิตใจที่เด่นชัดที่ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้มาก นอกจากนี้การที่ครูรับรู้การสนับสนุนจากสังคมได้มากยังมีลักษณะอื่น ๆ สูงด้วย ซึ่งได้แก่ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ครูลงมือกระทำการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้มาก

ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของครูที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนต่ำ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มครูชายที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนในระดับจิตใจต่ำได้แก่ ครูชายอายุมากที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูชายอายุมากที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูชายอายุมากที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สำหรับกลุ่มครูหญิงนั้น ได้แก่ ครูหญิงที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ครูหญิงอายุมากที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย สำหรับการยอมรับ

นวัตกรรมการสอนฯ ในระดับอุดมศึกษานั้น ได้แก่ ครูช้ายอายุมาก ครูช้ายที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูหญิงอายุน้อย ครูหญิงอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ครูหญิงอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย ซึ่งพบในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนฯ น้อย นอกจากนี้ยังพบว่า โดยทั่วไปครูหญิงมีการยอมรับนวัตกรรมการสอนในระดับจิตใจมากกว่าครูช้าย แต่ครูช้ายมีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมมากกว่าครูหญิง และพบอีกว่าครูช้ายและหญิงที่มีปัญหาด้านการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ มากนั้น เป็นครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนฯ น้อย ถึงแม้จะพบว่าครูช้ายที่มีอายุมาก มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก มีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ต่ำ แต่ไม่พบลักษณะนี้ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนฯ มาก ครูหญิงอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยก็เช่นเดียวกัน

ครูอายุน้อยที่มีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ระดับจิตใจต่ำ ได้แก่ ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนฯ มาก ครูอายุน้อยที่มีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมต่ำ ได้แก่ ครูอายุน้อยที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย สำหรับครูอายุมากที่มีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ระดับจิตใจต่ำ ได้แก่ ครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย ที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และครูอายุมากที่มีการยอมรับนวัตกรรมการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมต่ำ ได้แก่ ครูอายุมากที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนฯ มาก และกลุ่มรวม

ข้อจำกัดของการวิจัย

ถึงแม้ว่าผู้วิจัยได้พยายามกระทำการวิจัยให้มีประสิทธิภาพสูงแล้ว งานวิจัยนี้ก็มีข้อบกพร่องอยู่บางประการ ซึ่งผู้อ่านหรือผู้นำผลการวิจัยไปใช้ควรรับทราบไว้ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากครูมัธยมศึกษาเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาลเท่านั้น จึงควรศึกษาครูที่ทำการสอนวิชาเดียวกันนี้ในโรงเรียนราษฎร์ หรือโรงเรียนที่ดีเด่นทางการสอนด้านนี้เปรียบเทียบกัน

ประการที่สอง ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรม โดยการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับจากครูผู้ตอบเพียงฝ่ายเดียว ถ้านำเอาคำรายงานจากเพื่อนร่วมงาน คำรายงานจากนักเรียน หรือหัวหน้าหมวดวิชาประกอบด้วยจะทำให้เห็นภาพรวมของครูในการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับพฤติกรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของงานวิจัยคือ ต้องสามารถชี้ให้เห็นแนวทางของการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ในเรื่องต่อไป นอกจากบอกผลการวิจัยที่พบใหม่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ในลักษณะที่แตกต่างไปจากงานวิจัยนี้เพื่อแก้ไขข้อจำกัดบางประการของการวิจัย เสนอแนะแนวการวิจัยเพื่อตอบปัญหาที่ยังไม่กระจ่างจากผลการวิจัยที่มีอยู่ และ เสนอแนะเพื่อตอบปัญหาอันเกิดจากความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยเพื่อนำมาพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ ต่อไป

การวิจัยสาเหตุและผลของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครู

1. เนื่องจากการวิจัยนี้มีข้อจำกัดดังกล่าวแล้วข้างต้น การวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูโดยใช้ตัวแปรอิสระด้านสภาพแวดล้อม เช่น ประเภทโรงเรียน การให้บริการทางวิชาการแก่ครู บรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความสำคัญต่อการทำงานของครู เช่น การรายงานของหัวหน้าหมวดหรือผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอน ข้อมูลด้านความคิดเห็นและการยอมรับวิธีการสอนที่ใช้เป็นหลักของผู้บริหาร หัวหน้าหมวด เป็นต้น และลักษณะทางจิตใจอื่น ๆ ของครูผู้สอน เช่น สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะใฝ่รู้ ความพร้อมที่จะรับความรู้และข่าวสารที่ทันสมัย ประสบการณ์ทางสังคมของครู เป็นต้น มาร่วมกับตัวแปรจิตลักษณะตามทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลของ ไอเซน และพิชเบน ในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของครู ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพฤติกรรมดังกล่าวมากขึ้น

2. พบว่าจิตลักษณะบางตัว เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ จึงควรทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาจิตลักษณะเหล่านี้ ในครูที่มีจิตลักษณะต่ำ แล้วศึกษาว่าครูที่ได้รับการพัฒนาทางจิตลักษณะทั้ง 2 ด้านนี้แล้วจะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับมากกว่าเดิมหรือไม่ เพื่อเป็นการสนับสนุนว่าจิตลักษณะทั้งสองด้านนี้เป็นสาเหตุของการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ

3. การวิเคราะห์ในส่วนที่ใช้ตัวแปรลักษณะชีวสังคม-ภูมิหลังของครูอธิบายความตั้งใจ และพฤติกรรมการสอนฯ นั้น ยังไม่ชัดเจนตามสมมติฐานในกลุ่มครูชายอายุน้อย จึงควรทำการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยด้วย ซึ่งจะเป็นสถานการณ์เพียงพอที่จะอธิบายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการสอนฯ ได้

4. ควรนำตัวแปรภูมิหลัง โดยเฉพาะปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มา ร่วมกับตัวแปรด้านจิตลักษณะในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ และพฤติกรรมการสอนฯ ด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยนี้สามารถระบุได้ว่ากลุ่มครูใดบ้างที่ควรได้รับการช่วยเหลือหรือปรับปรุง หรือส่งเสริมในด้านการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. จากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้งในระดับจิตและระดับพฤติกรรม แต่จากข้อมูลพื้นฐานของครูในกลุ่มตัวอย่างนี้ ปรากฏว่าครูที่ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ น้อย มีจำนวนมากประมาณ 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ฉะนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนแก่ครู จึงนับว่าจำเป็นมากที่จะทำให้ครูเกิดการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ดังกล่าว ซึ่งวิธีการให้ความรู้แก่ครูอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การจัดการฝึกอบรมแก่ครูโดยตรง ในเรื่องของวิธีการใช้นวัตกรรมทางการสอนฯ อย่างถูกต้องและเหมาะสม จัดเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ แก่ครู นอกจากนี้ยังควรมีการประเมินผลการใช้ความรู้เป็นระยะ ๆ เพื่อสรุปประเด็น

ปัญหา และอุปสรรคสำหรับการหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการสอนให้แก่ครูอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

2. ควรมีการพัฒนาจิตลักษณะที่สำคัญของครู อันได้แก่ (1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จัดกระตุ้นให้มีมากขึ้นได้โดยการใช้แบบฝึกอบรม มีวิธีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ จินตนา บิลมาศ (2527) ได้นำไปใช้แล้วได้ผลกับข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2) ทักษะคติต่อพฤติกรรมกรรมการสอนฯ ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดยการใช้สารชักจูงให้เกิดทัศนคติที่ต่อพฤติกรรมกรรมการสอนฯ ดังกล่าว เช่น การจัดการอบรม การแจกบทความให้เห็นประโยชน์ของการสอนฯ การให้ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มากขึ้น การให้แบบอย่างการปฏิบัติ เป็นต้น

3. จิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครูอีก 2 จิตลักษณะ ซึ่งได้แก่ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมของครู ดังนั้นบุคคลใกล้ชิดในโรงเรียนที่ครูคิดว่าจะมีความสำคัญต่อครู อันได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ควรตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ด้วยการแสดงความสนับสนุนแก่ครู โดยการให้กำลังใจ การแสดงความเป็นกันเอง เกื้อกูลช่วยเหลือในการทำงาน อำนวยความสะดวกในการใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ตลอดจนพร้อมที่จะให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ที่ครูต้องการขอคำปรึกษาแก่ครู ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูมีพฤติกรรมกรรมการสอนฯ ได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. การเรียนการสอนที่โรงเรียนมุ่งหวัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เพชรสยามการพิมพ์, 2929.
- การศึกษาลักษณะการจัดระบบติดตามผลการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและวิธีการจัด
ปัจจัยเสริมที่เหมาะสมต่อระบบติดตามผลการใช้หลักสูตร. รายงานการวิจัยทางการ
- ศึกษาระดับที่ 35/2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- รายงานผลการปฏิบัติงานของกรมวิชาการประจำปีงบประมาณ 2526-2527.
เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 48/2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2528.
- โกวิท ประวาลพฤษ์. "บทสัมภาษณ์ : นานาทศนะต่อบทบาทของครู," วารสารครูศาสตร์.
กรกฎาคม-กันยายน 2530.
- คงวุฒิ ไพบูลย์ศิลป์. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์กับพฤติกรรม
ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อุดลำนเนา.
- คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การวิจัยและพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตาม
หลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- คณิต มานพวงษ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของ
เกษตรกรเจ้าของสวนยาง หมู่ที่ 2 ตำบลนายวง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อุดลำนเนา.
- จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. ความสำนึกของข้าราชการไทยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมและวัฒนธรรม. รายงานการวิจัยฉบับที่ 27 กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- จินตนา บิลมาศ. คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
ข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2529.

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. การยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรชาวนาเมืองจังหวัด
เชียงใหม่. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2529.

จิรา เจือศิริภักดี. ทัศนคติและการยอมรับการวางแผนครอบครัวศึกษาเฉพาะหญิงหลังคลอดและ
คู่สมรสในโรงพยาบาลเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2524. อัดสำเนา.

ชวลิต รวยอาจิน. พฤติกรรมการสอนของครูในโครงการและนอกโครงการทดลองของสถาบัน
ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านทักษะในวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

ชูชาติ บุญชู. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ประมวลบทความทางวิชาการ ตอนที่ 1. กรุงเทพฯ :

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

_____ . ประมวลบทความทางวิชาการ ตอนที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

_____ . อยู่กับอย่างไรกับวัยรุ่น : ข้อเสนอแนะบิดามารดาและผู้ปกครอง. สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

หน้า 3-4

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิภ. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีที่
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 32. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

- ทัศนาศ ทอภักดี. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในการทำงานของครู
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ธีรวัลย์ ศิลารัตน์. ความต้องการสหเพศการศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ใน
วิทยาลัยครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ธีรวิทย์ วัฒนพงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชากับขวัญและความพึงพอใจ
ในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในกระทรวงศึกษาธิการ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- นพนธ์ สัมมา. จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- นรา บุรณะรัช. พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน.
 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2518. อัดสำเนา.
- น้อมศรี แสงหาญ. "การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร,"
วารสารศึกษาศาสตร์. พิเศษ : 80-85 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2521.
- นารถ พันธุมนาวิน. ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้ที่ไม่ใช่ผู้นำในเรื่องแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยง และพฤติกรรมแพร่ขยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ
 : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- นารถ พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. "การยอมรับวิทยาการแผนใหม่กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ความกล้าเสี่ยง และความวิตกกังวลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดใน อ. มวกเหล็ก
 จ. สระบุรี และอ. ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา," ข่าวสารเกษตรศาสตร์. 23(3)
 : 30-45 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2521.

- บุญกอบ วิสมิตะนันท์. ธรรมจริยของครูไทยในภาคกลาง. รายงานการวิจัยฉบับที่ 30
 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2527.
- บุญเกื้อ ควรรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สงขลา, 20 พฤษภาคม 2522.
- บุญทัศน์ บุญคำ. การศึกษาสมรรถภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุที่ศูนย์ปรกรณ์ของครูผู้สอนใน
 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2516.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- บุญธรรม คำพอ. ความแตกต่างระหว่างผู้ยอมรับกับผู้ยอมไม่ยอมรับวิทยาการเกษตรแทนใหม่ :
 ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตโครงการมูลนิธิบูรณะชนบท. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2520. อัดสำเนา.
- บุญรับ คักดีมีณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปรินญาณินพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ประนอม เตชชัย. นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชา
 มัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.
- ประสาธ นันท์หวังกูร. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 และ การคิดแบบอเนกนัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา
 ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ปรีชา สะตะ. การศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในโครงการ
 ชลประทานหนองหลายตอนบน อ. น้ำพอง จ. ขอนแก่น. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- พรณี บุญประกอบ. การเปรียบเทียบวิธีการให้ความรู้สองแบบที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมที่
 เกี่ยวข้องกับหลักสูตรใหม่ของครูมัธยมศึกษาโดยใช้ชุดการเรียน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- พรศรี ทองสมจิต. พฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ลังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- พิสนัย กระแสอินทร์. ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปฏิรูปชุมชนเวียงของเกษตรกร จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- เพิ่มเกียรติ ช่มวัฒนา. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2520. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ภารดี คิริบุรี. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์ วิทยาลัยครูในกลุ่มนครหลวง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- มัญญ์ เอี่ยมวิสัย. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- มาโนชน์ บุญญาวัตร. "หลักสูตรใหม่ สอนอย่างไร," ประชากรศึกษา. 10 : 16-20; มีนาคม 2521.
- รุ่งฟ้า รัทวิเชียร. การยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 และ 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- วธู ชุกิตติกุล. เจตคติ และความมั่นใจในความสามารถในการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูประจำการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- วรชัย ปรานี. ยุทธวิธีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- วัลลภ อติศัพท์. นวัตกรรมการศึกษา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2524.
- วัลภา ผิวพน. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคติดต่อ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการให้ความร่วมมือของมารดาในการนำเด็กวัยก่อนเรียนมารับภูมิคุ้มกันโรค. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
- วิจัยทางการศึกษา, กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา (ศีลธรรม พระพุทธศาสนา จริยธรรม และ ประวัติศาสตร์ไทย). เอกสารการวิจัยทางการศึกษาฉบับที่ 43/2527. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- วิเชียร ประยูรชาติ. พฤติกรรมการสอนด้วยการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วิชัย เอียดบัว. ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วิญญู มณีจันทร์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- วิรัตน์ เงินบำรุง. สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพจิตของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- วีระชาติ แก้วไสย. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมในการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2532. อัดสำเนา.
- ศักดิ์นา บุญเปี่ยม. ผลของการใช้สารชั่งจูงที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับวิธีการบำบัดรักษาในชั้นฟื้นฟู
สมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ. ตัวบ่งชี้ความแตกต่างในการปฏิบัติของครูตามแนวการใช้หลักสูตรประถ
ศึกษา พุทธศักราช 2521. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- คันสนีย์ ชำเกิด. การศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอนของ
ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย. การศึกษาสภาพแวดล้อมในห้อง
เรียนพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการการปฏิรูปการฝึกหัดครู.
 รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- สงบ ลักษณะ. "การเพิ่มคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง
 พ.ศ. 2533," เอกสารประกอบการจัดการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่.
 กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ราชสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี.
การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ กระจ่ายกลิ่น. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและปฏิบัติการณ์.ดี.ดี.ที เพื่อความคุ้มค่า
นำเข้ามาลาเรีย. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.

- สมศรี ชูแสง. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อุดลำนเนา.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "ผู้ปกครองกับหลักสูตรใหม่," ประชากรศึกษา. 8 : 13-16; มีนาคม 2521.
- สะอาด แสงรัตน์. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อุดลำนเนา.
- สิทธิ์ วงศ์สวัสดิ์. การศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2527. อุดลำนเนา.
- สุกานดา บัณฑิตยารักษ์. ทัศนคติของนักศึกษายาบาลต่อการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อุดลำนเนา.
- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้ินทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของมารดาไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อุดลำนเนา.
- สุชาติ ผุดผ่อง. พฤติกรรมการสอนด้านการอภิปรายและคำถามตอบของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อุดลำนเนา.
- สุทศวี ศรี. การสำรวจความต้องการสื่อการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อุดลำนเนา.

สุปราณี สันธิรัตน์ และคนอื่น ๆ. "ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมด้านการเกษตรของชาวไทยภูเขา," วารสารเกษตรศาสตร์สาขาสังคมศาสตร์. 7(2) : 75-85; กรกฎาคม-ธันวาคม 2529.

สุมิตร คุณากร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.

สุวรรณ เอี่ยมสุขวัฒน์. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่สอง พ.ศ. 2504-2509. 2503.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. ประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา รายงานการวิจัย : เมษายน 2530.

ลำลี ทองธิว. กลวิธีเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูก้าวหน้า. สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2526.

_____. นวัตกรรมทางการศึกษา วารสารครุศาสตร์. 12 (2) : 1-11; ตุลาคม-ธันวาคม 2526.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. "ปัญหาของครูนวัตกรรมทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดต่ออาชีพครู แบบของพฤติกรรม," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 3-11; มิถุนายน 2521.

อนันต์ จันทร์ทวี. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความคิดแบบอเนกนัยและความถนัดทางการเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

อารี สวรรค์วานิช. การศึกษาขวัญของครูประจำบาลจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

อุบลพงษ์ วัฒนเสรี. "กลยุทธ์ในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ," วารสารศึกษาศาสตร์. 8(1) : 21; ตุลาคม-ธันวาคม 2526.

เออนก นิคมภักดี. การศึกษาปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวมีเศรษฐกิจแตกต่างกันในนิคมสร้างตนเอง

อ. โพนพิสัย จ.หนองคาย. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

Ajzen, Icek and Martin Fishbein. Unberstanding Attitude and Predicting Social Behavior. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1980.

Allred, Clifton David. "The relationship between teacher morale and the principal's administrative leadership style," DAI. 41 : 4218-A April 1981.

Arbuckle, L. "A Study of Facilitaling Continued Implement Implementation Change," Dissertation Abstracts International. 38 : 175-182; October 1977.

Atkinson, John W. Introduction to Motivation. New York : D Van Nostrand Company, 1954.

Bowlby, W.P. "Consideration of interelation of five Attitude and Achivement Factor in Successful Male under graduate students at the University of Montana," Dissertation Abstract. 29 : 3411-4; 1969.

Carlson, G. Time and continuity in attitude change. The case of voting. Public opinion Quarterly. 29 : 1-15; 1978.

Chattopadhyay. S.N. and U. Parreek, Prediction of multi-practice adoption behavior from some psychological variables. Rural Sociology. 32 : 324-333; 1967.

Cronbach, Lee J. Essencials of Psychological Testing. ed. New York : Harper & Row, Publishers, Inc., 1970.

Faweett. J. T. Psychology and population. New York : Population Conncil, 1970.

Gartrell, J.W., E.A. Wilkening. and H.A. Presser. "Curvilinear and linear models relating status and innovative behavior : A reassessment," Rural Sociology. 38 : 391-411; 1973.

Gought, H.G. "Personality assessment in the study of population Fawelt," I.T(ca) Psychological perspectives. on population New York : Basic Books, 329-355; Inc., 1973.

Henry P. Sims, JR and William Lafollette. "An Assessment of the Litwin and Stringer Organization Climate Questionnair," Personnel Psychology. 28 : 19-38; 1975.

- Jaccard, J.J. and A. R Davidson. "Toward and Understanding of Family Planning Behaviors : An Intial Investigation," Journal of Social Psychology. 5 : 910-923; 1972.
- Kivlin, J.F. and F.C. Fliegel. "Differential perceptions of innovations and rate of adoption," Rural Sociology. ,32. 78-91; 1967.
- Lawlor, James Crosby. "Selected Characteristics of Innovators and Their Relationship to Social Studies Teachers'Adoption of New Curriculum Materials," Dissertation Abstracts International. 38(10) : 5887-A; 1978.
- McClelland, F.C and Winter David G Motivating. Economic Achievement. New York : The Free Press, 1969.
- McClelland, David C. "The Impulse to Modernization," in Myron Weiner Modernization. The Dynamic of Growth. New York Basic beek. 1965.
- _____. The Achieving Society. New York : D.Van Nestrand Gentury Creffs, Inc., 1953.
- McClelland, David C. and others. The Achievment Motive. New York : Applention Company, Inc., 1961.
- Mac Donal, A.P., Jr. "Internal Locus of Control," Psychological Report. 27 : 206; 1970.
- Miller, M.K. and C.S. Stokes. "Path analysis in sociological research," Rural Sociology. 40 : 193-201; 1976.
- Presser., H.A. "Measuring innovativeness rather than adoption," Rural Sociology,34. 510-527; 1969.
- Rogers, Everett M. Diffusion of Innovations. New York : The Free Press. 1983.
- Rogers, Everett M. and others. The Diffusion of Educational in the Govement Secondary Schools of Thailand. (The Editor : Kaw Swasdipanich) Bangkok Ministry of Education, Educational Planning office. 1974.
- Rotter, Julian B. "Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement," Psychological Monograph : General and Applied. 80(1) : 609; 1966.
- Russell, Daniel., Elizabeth Altmaier. and Dawn Van Velgen. "Jou related stress, Social Support and burnout among Classroom Teachers," journal of Applied Psychology. 72(2) : 269-274, 1987.

- Sarason, Irwin G. and all. "Assessing social support : the social support questionnaire," Journal of Personality and Social Psychology. 44(1) : 127-139; 1983.
- Satentes, Marcelo Pusa. "Study of the factors related to teacher morale in five schools districts in the province of Cotalbaru Philipines," DAI. 35; 3361-3362A. December. 1974.
- Shaw, M.E. and J.M. Wrigh. Scales for. the measurement of attitudes. New York : McGraw-Hill, 1985.
- Stanfield, J.D. and G.C. Whiting. "Economic strata and opportunity structure as determinants of innovativeness and productivity in rural Brazil," Rural Sociology. 37 : 401-416; 1972.
- UNESCO. Co - opertion in Curriculum Explorations. Reports of a workshop (Pakistan, 1-10 November, 1975), Bangkok, UNESCO, 1976.
- Vinokur, D.R.D. "Family Planing, Decission Making, Attitude, Beliefs and Behavioral Intention," Dissertating Abstracts International. 4069-A; December, 1975.
- Weidner, Edward W and Robert H. Maier. "Creating and Encouraging as Innovative Academic Environment in Highter Educating," Higher Education. 4 : 69-76; December, 1975.
- Yaukey, D., W. Griffiths and B. Roberts, "Couple concurrence and empathy on birt control motivation in Dacca, East Pakistan," American Sociological Review. 32 : 716-726; 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

โรงเรียนบางหัวเสือขุนแจ่มเนียมภิล
 อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10430
 โทร. 394-4617

3 กันยายน 2534

เรียน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคารพ

ข้าพเจ้า นางพนาลัย อยู่สำราญ เป็นนิสิตในระดับปริญญาโทบัณฑิต และเพื่อความสมบูรณ์
 ในปริญญาที่ศึกษา ข้าพเจ้าได้ทำปฏิญานินท์เรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม
 ทางการสอนของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1"
 ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องรบกวนเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ และขอขอบคุณ
 เป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ข้อความตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้จากท่านจะช่วยให้
 ปฏิญานินท์ของข้าพเจ้ามีความสมบูรณ์ มีประโยชน์ยิ่งขึ้นและอาจนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา
 ครูได้บ้างในโอกาสต่อไป ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้ข้าพเจ้าจะเก็บไว้เป็นความลับที่สุด
 ดังนั้นการตอบแบบสอบถามของท่านครั้งนี้จะไม่ส่งผลร้ายต่อท่านผู้ตอบทั้งทางด้านชีวิตส่วนตัวและ
 หน้าที่การงานของท่านอย่างแน่นอน

ขออาราธนาคุณพระศรีวิรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกจงดลบันดาลให้ท่านประสบกับ
 ความสุข ความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในชีวิตส่วนตัวและการงานด้วยเทอญ

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

(นางพนาลัย อยู่สำราญ)

ลักษณะผู้ตอบ

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านเติมคำลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย / หน้าตัวเลือกที่ตรงกับ
ความเป็นจริงสำหรับท่านผู้ตอบ

- เพศ ชาย
 หญิง
- ขณะนี้ท่านทำการสอนอยู่ที่โรงเรียน.....
จังหวัด.....
- ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี
- ระยะเวลาที่ท่านทำการสอนนับตั้งแต่บรรจุครั้งแรกจนถึงปัจจุบันรวม.....ปี

ชุดปริมาณความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ขอความกรุณาทำคำตอบแบบวัดนี้ โดยทำเครื่องหมาย / ในช่อง..... หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X ในช่อง..... หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าไม่ถูกต้อง

- 1. การนำเข้าสู่บทเรียน ครูต้องใช้อุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง
- 2. เพียงการให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์หนึ่งที่สามารถเชื่อมโยงกับบทเรียนได้ ก็ถือว่าเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว
- 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังเด็กเกินกว่าที่จะรู้จักจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอนได้
- 4. เพียงการให้นักเรียนดูวีซีดี ไอทีส์ หรือสไลด์ก็ถือว่าเป็นการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางได้แล้ว
- 5. การให้นักเรียนร่วมแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งในการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
- 6. ครูควรสรุปเองทั้งหมดเพื่อให้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้
- 7. ไม่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสรุป เพราะจะทำให้ห้องเรียนวุ่นวาย
- 8. การสรุปบทเรียนเป็นหน้าที่ของครูไม่ใช่ของนักเรียน
- 9. ไม่ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะอาจผิดพลาดได้มาก
- 10. หลังจากทำการประเมินผล ไม่ควรบอกคะแนนให้นักเรียนทราบ

ชุดทัศนคติต่อการใช้การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความเชื่อของท่านเกี่ยวกับผลดี-ผลเสียของการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในส่วนที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

- (1) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข. การที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น เป็นสิ่งที่ฉันคิดว่า

_____	_____	_____	_____	_____	_____
สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย

- (2) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ เป็นการเปิดโอกาสให้ครูหลีกเลี่ยงการสอน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข. การที่ครูมีโอกาสหลีกเลี่ยงการสอน เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

_____	_____	_____	_____	_____	_____
สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย

(3) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(4) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ เป็นการเพิ่มภาระให้ครูผู้สอน

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่ครูต้องมีภาระในการสอนมากขึ้น เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(5) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้ครูเกิดความเบื่อหน่ายต่อการสอน

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่ครูเกิดความเบื่อหน่ายต่อการสอน เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(6) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้ครูสอนผิดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ง่าย

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่ครูสอนผิดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(7) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้เสียเวลาในการเรียนมากเกินไป

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่ต้องเสียเวลาในการเรียนมากเกินไป เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(8) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้ไม่สามารถสอนจนจบเนื้อหาวิชาตาม

หลักสูตร

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
-----------------------	----------	----------------------	-------------------------	-------------	--------------------------

ข. การที่ครูไม่สามารถสอนจนจบเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย
-------------	-------	-------------------	----------------------	----------	-------------

(9) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ เป็นการผลักราระของครูไปให้นักเรียน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข. การที่ครูผลักราระไปให้นักเรียน เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

_____	_____	_____	_____	_____	_____
สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย

(10) ก. การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ ทำให้ไม่สามารถเน้นเนื้อหาวิชาที่ต้องการได้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข. การที่ครูไม่สามารถเน้นเนื้อหาวิชาที่ต้องการได้ เป็นสิ่งที่ฉันเห็นว่า

_____	_____	_____	_____	_____	_____
สำคัญที่สุด	สำคัญ	ค่อนข้าง สำคัญ	ค่อนข้าง ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญเลย

ชุดการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับท่าน และแรงจูงใจที่ท่านจะคล้อยตามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับท่าน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในส่วนที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด ขอให้ท่านทำครบทุกข้อ

(1) ก. ผู้บังคับบัญชาของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(2) ก. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(3) ก. หัวหน้าหมวดของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่หัวหน้าหมวดของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(4) ก. เพื่อนครูของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่เพื่อนครูของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(5) ก. นักเรียนของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่นักเรียนของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(6) ก. ศึกษานิเทศก์ของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่ศึกษานิเทศก์ของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

(7) ก. ผู้ปกครองของนักเรียนของท่านเห็นว่าท่านควรสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางๆ

ควรทำมาก ควรทำ ควรทำบ้าง ควรทำน้อย ไม่ควรทำ ไม่ควรทำเลย

ข. ตามปกติท่านปฏิบัติในสิ่งที่ผู้ปกครองของนักเรียนของท่านคิดว่าท่านควรปฏิบัติเพียงใด

ยินดีที่สุด ยินดี ค่อนข้างยินดี ค่อนข้างไม่ยินดี ไม่ยินดี ไม่ยินดีเลย

ชุดความตั้งใจที่จะใช้การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความตั้งใจที่จะนำวิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนไปใช้ในประกอบการสอน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในส่วนที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ขอให้ท่านตอบให้ครบทุกข้อ

- (1) ถ้าหัวหน้าหมวดของข้าพเจ้าชักจูงให้ข้าพเจ้าสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ
ข้าพเจ้าจะไม่ยอม

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

- (2) ข้าพเจ้าจะชักจูงให้เพื่อนครูให้วิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

- (3) ข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งที่จะให้วิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

- (4) ข้าพเจ้าพร้อมจะรับคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

- (5) ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมในกลุ่มที่สนับสนุนการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

(6) ถ้าสมาชิกภายในหมวดของข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ
ข้าพเจ้าจะคล้อยตาม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(7) การสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ เป็นเรื่องยากเกินกว่าที่ครูจะกระทำ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(8) ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยที่จะใช้วิธีสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(9) การสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน เป็นวิธีที่ไม่น่าใช้ในการสอนนักเรียน
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(10) ข้าพเจ้าไม่ยินดีที่จะเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางฯ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ชุดการนำการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนไปใช้ปฏิบัติ

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนไปใช้ปฏิบัติการสอนนักเรียนของท่าน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ตามความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติ ดังนี้

ปฏิบัติประจำ	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถามทุกครั้ง หรือ 80-100 %
ปฏิบัติมาก	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 70-80 %
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 50-70 %
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 40-70 %
ปฏิบัติน้อย	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถาม 20-40 %
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	หมายถึง	ท่านได้ใช้วิธีการสอนตามข้อความในแบบสอบถามต่ำกว่า 20 % หรือ ไม่ได้ใช้เลย

1. ข้าพเจ้าให้นักเรียนนำเสนอเหตุการณ์หรือตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

2. ข้าพเจ้าให้นักเรียนจัดทาวีรสติอุปกร์บางอย่างมาเพื่ออภิปรายนำเข้าสู่บทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

3. การสอนของข้าพเจ้าไม่มีการนำเข้าสู่บทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

4. ในการสอนแต่ละคาบการเรียน ข้าพเจ้าจะเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเองทั้งหมด

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

5. ข้าพเจ้าไม่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะจะทำให้ห้องเรียนวุ่นวาย

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

6. ในขณะสอนข้าพเจ้าใช้วัสดุอุปกร์ประกอบการสอน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

7. เมื่อมีคำถามเกิดขึ้น ข้าพเจ้ามักกระตุ้นให้นักเรียนอื่น ๆ ช่วยกันอภิปรายข้อคำถามนั้น ๆ เลย

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

8. หลังจากจบกิจกรรมการเรียนการสอน ข้าพเจ้าร่วมสรุปบทเรียนกับนักเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

9. ข้าพเจ้าจะให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและช่วยสรุปบทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

10. ข้าพเจ้าไม่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุป เพราะจะผิดเป้าหมายของบทเรียน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

11. ข้าพเจ้าให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนบางส่วนตามที่เห็นสมควร

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

12. ข้าพเจ้าประเมินผลนักเรียนเฉพาะช่วงเวลาที่มีกิจกรรมการสอนเท่านั้น

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

13. ข้าพเจ้าบอกผลของการประเมินให้นักเรียนทราบทุกคน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

14. ข้าพเจ้าไม่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะประเมินผล

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

15. ข้าพเจ้าตี-ชมนักเรียนในขณะที่ทำการสอน

ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างมาก	ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติเลย
------------------	----------------	------------------------	-------------------------	-----------------	----------------------

ชุดการได้รับความสนับสนุนจากสังคม

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะวัดความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุน ช่วยเหลือในยามที่ท่านมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ท่านได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนมากน้อยเพียงใดจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่าน คือ ผู้บังคับบัญชาในโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนทั่ว ๆ ไป (ที่ไม่ใช่เพื่อนร่วมงาน) ขอความกรุณาให้ท่านอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ตรงช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โปรดตอบทุกข้อ

1. ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้รับฟังที่ดีเมื่อท่านต้องการระบายความในใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ผู้บังคับบัญชาของท่านจะเป็นผู้ที่ช่วยให้ท่านพ้นจากวิกฤตการณ์อย่างเต็มความสามารถของเขา

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ผู้บังคับบัญชาจะให้ความช่วยเหลือแก่ท่านเมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือในแง่วัตถุปัจจัย เช่น เงินจำนวนไม่มากนัก

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ผู้บังคับบัญชาเห็นและซาบซึ้งในคุณค่าของท่านมากอย่างแท้จริง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ผู้บังคับบัญชาปลอบโยนท่านเมื่อท่านมีความกลัดกลุ้มใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ผู้บังคับบัญชามักพูดคุยนอกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกับท่าน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ถ้าท่านเริ่มทำการสิ่งใดก็ตามที่เป็นเรื่องที่ถูกต้องตามหน้าที่ครู ผู้บังคับบัญชาจะให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เพื่อนร่วมงานเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อท่านต้องการระบายความในใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เพื่อนร่วมงานจะเป็นผู้ช่วยให้พ้นจากภาวะวิกฤติอย่างเต็มกำลังความสามารถของเขา

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. เพื่อนร่วมงานจะให้ความช่วยเหลือแก่ท่านเมื่อต้องการความช่วยเหลือในแง่วัตถุปัจจัยต่าง ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. เพื่อนร่วมงานเห็นและซาบซึ้งในคุณค่าของท่านอย่างแท้จริง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. เพื่อนร่วมงานปลอบโยนท่าน เมื่อท่านมีความกลัดกลุ้มใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. เพื่อนร่วมงานมักพูดคุยนอกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกับท่าน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ถ้าท่านเริ่มทำการสิ่งใดก็ตามที่เป็นเรื่องที่ต้องทำตามหน้าที่ครู เพื่อนร่วมงานจะให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานจะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อท่านต้องการระบายความในใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานจะเป็นผู้ช่วยให้พ้นจากภาวะวิกฤติอย่างเต็มกำลังความสามารถของเขา

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานของท่านจะให้ความช่วยเหลือแก่ท่านเมื่อต้องการความช่วยเหลือในแง่ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานเห็นและซาบซึ้งในคุณค่าของท่านอย่างแท้จริง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานปลอบโยนท่าน เมื่อท่านมีความกลุ้มใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. เพื่อนทั่วไปนอกวงงานมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับท่าน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

21. ถ้าท่านเริ่มทำการสิ่งใดก็ตามที่เป็นเรื่องที่ต้องทำตามหน้าที่ครู เพื่อนทั่วไปนอกวงงานจะให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามนี้มุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับความคิดของท่านเพียงใด แล้วเลือกโดยการใช้เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง..... เนื้อข้อความนั้นเพียงข้อเดียว ข้อความมีทั้งหมด 20 ข้อความ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณมาก

1. ข้าพเจ้ามักไม่ชอบทำงาน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนขยัน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนทำงานหนัก

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเตรียมตัวอย่างเต็มที่เพื่อที่จะทำงานสำคัญ ๆ นั้น เป็นสิ่งจำเป็น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะทุ่มเทให้กับงานนั้น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เมื่อยังเรียนหนังสืออยู่นั้น ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการเรียนมาก

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ามักจะทำงานมากกว่าที่ได้ตั้งใจเอาไว้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่อข้าพเจ้ายังไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานใด ข้าพเจ้าก็จะพยายามทำงานนั้นอีกจนกว่าจะสำเร็จ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เมื่อข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามเป็นสิ่งสำคัญ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. เมื่อข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่นั้น ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการทำการบ้านมาก

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ในขณะที่ข้าพเจ้าทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่นั้น ถ้าข้าพเจ้าถูกเรียกให้หันความสนใจไปหาสิ่งอื่นชั่วขณะหนึ่งแล้ว หลังจากนั้นข้าพเจ้าจะกลับไปทำงานที่ค้างอยู่ทันที

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ต้องรับความผิดชอบสูง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้าอยากมีชีวิตอยู่อย่างสบาย ๆ โดยไม่ต้องทำงานใด ๆ เลย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. เมื่อข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่นั้น ข้าพเจ้าคิดว่าการมีตำแหน่งสูง ๆ หรือเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. เมื่อข้าพเจ้าพบงานที่กำลังทำอยู่นั้นยาก ข้าพเจ้าจะเลิกทำโดยเร็ว

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. โดยทั่วไปแล้วข้าพเจ้าเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของอนาคตหรือมุ่งมั่นเพื่ออนาคต

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้ายกย่องคนที่ได้เต้าไปสู่อำนาจสูงในชีวิตได้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้ามักมีงานที่ต้องทำอยู่ตลอดเวลา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้าสามารถทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่าย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใด ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานจนกระทั่งสำเร็จ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของท่าน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามนี้มุ่งหมายที่จะสำรวจเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานข้าราชการครู ขอให้ท่านอ่านข้อความและพิจารณาอย่างละเอียด เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างเหนือข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

1. ข้าพเจ้าไม่ทราบผลที่ข้าพเจ้าจะได้รับจากการที่ข้าพเจ้าช่วยรักษาผลประโยชน์หรือทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและพยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ แต่ข้าพเจ้าไม่อาจบอกได้ว่าวิถีทางในชีวิตราชการของข้าพเจ้าจะเป็นอย่างไร

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ในที่ทำงานของข้าพเจ้า คนที่ได้เงินเดือนขึ้นสองขั้นนั้น เพื่อนร่วมงานมักมองไม่เห็นว่าได้ทำ ความดีความชอบในราชการแค่ไหน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. บ่อยครั้งเมื่อข้าพเจ้าส่งผลงานที่ข้าพเจ้าใช้ความพยายามอย่างมากในการจัดทำแก่ผู้บังคับบัญชา แต่ผู้บังคับบัญชาเพียงแต่รับไว้เท่านั้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ขณะนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำงานราชการให้ผลไม่คุ้มค่า

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ครูที่มาจากรอบครัวที่มาจากชาติตระกูล มักได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นดำรงตำแหน่งสำคัญเสมอ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. การเล่นพวกพ้องและระบบอุปถัมภ์ยังมีอยู่มากในวงราชการที่ข้าพเจ้าเกี่ยวข้อง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. มีครูบางคนในที่ทำงานของข้าพเจ้ามาสายเป็นประจำ ลาป่วย ลากิจ บ่อยครั้งมาก แต่ก็ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนสองขั้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ในหลายกรณีที่ได้รับความคิดเห็นความชอบเป็นพิเศษในหน่วยงานของข้าพเจ้านั้น ไม่ใช่คนที่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคนดี ทำงานดี และมีนิสัยดี

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. บางครั้งข้าพเจ้าทำผิดเพียงเล็กน้อย แต่ถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชาอย่างรุนแรง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. มีบ่อยครั้งที่ข้อเสนอแนะของคน ๆ หนึ่งมักเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้ามองไม่เห็นความเหมาะสม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. คนโปรตของเจ้านายมักจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง ถึงแม้จะทำความผิดร้ายแรงอันมีผลเสียหายต่อราชการ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการทำงานเป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเพราะเหตุนี้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าไม่กระตือรือร้นในการทำงาน เพราะไม่แน่ใจว่าผู้บังคับบัญชาจะใช้ความตั้งใจทำงานและผลงานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่ชอบข้าพเจ้า ก็เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้กลับมาชอบข้าพเจ้าได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูสายปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต
จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งตามเพศ และขนาดโรงเรียน

จังหวัดสมุทรปราการ			จังหวัดปทุมธานี		
โรงเรียน	ชาย	หญิง	โรงเรียน	ชาย	หญิง
<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>			<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
- มัธยมด้านสำโรง	4	7	- คณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี	5	9
- สตรีสมุทรปราการ	6	10	- ปทุมวิไล	4	10
- สมุทรปราการ	5	15	- ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	5	8
- บางเมือง เขียนผ่องอนุสรณ์	2	14	- ัญบุรี	5	11
- บางบ่อวิทยาคม	4	8	- ัญรัตน์	9	10
- บางพลีราษฎร์บำรุง	4	5	- สายปัญญารังสิต	5	10
- วัดทรงธรรม	3	8	<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>		
- วิสุทธิกษัตริย์	4	10	- ปทุมธานี "นันทน์บำรุง"	3	9
- บัณฑิตราชสวัสดิ์ยานนท์	4	8	- หัตถสารเกษตรวิทยาการ	2	3
<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>			- บัวแก้วเกษร	3	6
- หาดอัมราอักษรวิเศษวิทยา	4	7	- ลำลูกกา	3	5
- หลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์	3	3	<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
- บางแก้วประชาสรรค์	4	4	- คลองสิบสามวิทยา	-	2
- บางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล	3	6	- ชัยสิทธิ์वास "นันทน์สายบำรุง"	-	3
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>			- สามโคก	2	2
- เป็ริงวิสุทธิธาธิบดี	3	-	- หนองเสือวิทยาคม	2	2
- สมุทรพิทยาคม	2	3			
- สงขลาสุทธธีราอุปถัมภ์	-	2			
รวม	53	110		48	89

ตาราง 2 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามเพศกับระดับตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ ของครู

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
(1) อายุ			
- อายุน้อย	ชาย	56	28.0
	หญิง	47	23.5
- อายุมาก	ชาย	45	22.5
	หญิง	52	26.5
(2) ระยะเวลาที่ทำการสอน			
- ระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย	ชาย	44	22.0
	หญิง	40	20.0
- ระยะเวลาที่ทำการสอนมาก	ชาย	57	28.5
	หญิง	59	29.5
(3) ขนาดโรงเรียน			
- โรงเรียนขนาดใหญ่	ชาย	68	34.0
	หญิง	68	34.0
- โรงเรียนขนาดกลาง	ชาย	26	13.0
	หญิง	24	12.0
- โรงเรียนขนาดเล็ก	ชาย	7	3.5
	หญิง	7	3.5

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
(4) ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมฯ			
- ปริมาณความรู้ฯ น้อย	ชาย	73	36.5
	หญิง	59	29.5
- ปริมาณความรู้ฯ มาก	ชาย	28	14.0
	หญิง	40	20.0

ตาราง 3 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามอายุกับขนาดโรงเรียน และอายุกับปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
(1) ขนาดโรงเรียน			
- โรงเรียนขนาดใหญ่	อายุน้อย	96	48
	อายุมาก	52	26
- โรงเรียนขนาดกลาง	อายุน้อย	48	24
	อายุมาก	28	14
- โรงเรียนขนาดเล็ก	อายุน้อย	7	3.5
	อายุมาก	7	3.5
(2) ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมฯ			
- ปริมาณความรู้ฯน้อย	อายุน้อย	68	34
	อายุมาก	64	34
- ปริมาณความรู้ฯมาก	อายุน้อย	35	17.5
	อายุมาก	33	16.5

ตาราง 4 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกตามระยะเวลาที่ทำการสอนกับขนาดโรงเรียน และระยะเวลาที่ทำการสอนกับปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
(1) ขนาดโรงเรียน			
- โรงเรียนขนาดใหญ่	ระยะเวลา น้อย	71	39.5
	ระยะเวลา มาก	65	32.5
- โรงเรียนขนาดกลาง	ระยะเวลา น้อย	9	4.5
	ระยะเวลา มาก	41	20.5
- โรงเรียนขนาดเล็ก	ระยะเวลา น้อย	4	2.0
	ระยะเวลา มาก	10	5.0
(2) ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมฯ			
- ปริมาณความรู้ น้อย	ระยะเวลา น้อย	54	27.0
	ระยะเวลา มาก	78	39.0
- ปริมาณความรู้ มาก	ระยะเวลา น้อย	30	15.0
	ระยะเวลา มาก	38	19.0

ตาราง 5 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแยกตามขนาดโรงเรียนกับปริมาณความรู้เกี่ยวกับ
นวัตกรรมทางการสอนฯ

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมฯ - ปริมาณความรู้ฯ น้อย - ปริมาณความรู้ฯ มาก	โรงเรียนขนาดใหญ่	90	45
	โรงเรียนขนาดกลาง	29	14.5
	โรงเรียนขนาดเล็ก	13	6.5
	โรงเรียนขนาดใหญ่	46	23
	โรงเรียนขนาดกลาง	21	10.5
	โรงเรียนขนาดเล็ก	1	0.5

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีนี้ นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม เพศ อายุ ขนาด จำนวน ค่า	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
โรงเรียน	43.00	43.64	43.75	44.00	45.00	45.72	46.50	46.75	47.33	47.38	47.50		
1 ชาย มาก ขนาดใหญ่	24	36.71	6.29	6.93	7.04	7.29	8.29	9.01	9.76	10.04	10.62	10.67	10.79*
2 ชาย น้อย ขนาดใหญ่	44	43.00	-	0.64	0.75	1.00	2.00	2.75	3.50	3.75	4.33	4.38	4.50
3 หญิง มาก ขนาดใหญ่	28	46.64	-	0.11	0.36	1.36	2.08	2.86	3.11	3.69	3.74	3.86	
4 หญิง มาก ขนาดเล็ก	4	43.75	-	-	0.25	1.25	1.97	2.75	3.00	3.58	3.63	3.75	
5 หญิง น้อย ขนาดใหญ่	40	44.00	-	-	-	1.00	1.72	2.50	2.75	3.33	3.38	3.50	
6 ชาย มาก ขนาดเล็ก	3	45.00	-	-	-	0.72	1.50	1.75	2.33	2.38	2.38	2.50	
7 ชาย มาก ขนาดกลาง	18	45.72	-	-	-	-	0.78	1.03	1.61	1.66	1.66	1.78	
8 ชาย มาก ขนาดเล็ก	4	46.50	-	-	-	-	-	0.25	1.61	0.88	1.00		
9 หญิง น้อย ขนาดกลาง	4	46.75	-	-	-	-	-	-	0.58	0.63	0.75		
10 หญิง น้อย ขนาดเล็ก	3	47.33	-	-	-	-	-	-	-	0.05	0.17		
11 ชาย น้อย ขนาดกลาง	18	47.38	-	-	-	-	-	-	-	-	0.12		
12 หญิง มาก ขนาดกลาง	20	47.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี
เน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ และอายุในกลุ่มรวม

กลุ่ม	(เพศ, อายุ)	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
				43.88	44.45	45.13
1	ชาย, อายุมาก	45	40.87	3.01	3.58	4.26*
2	ชาย, อายุน้อย	56	43.88	-	0.57	1.25
3	หญิง, อายุน้อย	47	44.45		-	0.68
4	หญิง, อายุมาก	52	45.13			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และ ขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม เพศ อายุ	ขนาด	จำนวน	ค่า	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
โรงเรียน	คน	เฉลี่ย	56.33	58.83	59.27	60.50	61.50	62.00	62.60	62.93	63.00	68.25	69.88	
1 ชาย มาก	ขนาดใหญ่	24	56.25	0.08	2.58	3.02	4.25	5.25	5.75	6.35	6.68	6.75	12.00	13.63
2 ชาย มาก	ขนาดเล็ก	3	56.33	-	2.50	2.94	4.17	5.17	5.67	6.27	6.60	6.67	11.92	13.55
3 หญิง น้อย	ขนาดใหญ่	40	58.83	-	0.44	1.67	2.67	3.17	3.77	4.10	4.17	9.12	11.05	
4 ชาย น้อย	ขนาดใหญ่	44	59.27	-	1.23	2.23	2.73	3.33	3.33	3.66	3.73	8.98	10.61	
5 หญิง มาก	ขนาดเล็ก	4	60.50	-	1.00	1.50	2.10	2.43	2.50	2.50	6.75	9.38		
6 หญิง น้อย	ขนาดกลาง	4	61.50	-	0.50	1.10	1.43	1.50	1.50	6.75	8.38			
7 หญิง น้อย	ขนาดเล็ก	3	62.00	-	0.60	0.93	1.00	6.25	7.88					
8 หญิง มาก	ขนาดกลาง	20	62.60	-	0.33	0.40	5.65	7.28						
9 หญิง มาก	ขนาดใหญ่	28	62.93	-	0.07	5.32	6.95							
10 ชาย มาก	ขนาดกลาง	8	63.00	-	5.25	6.88								
11 ชาย น้อย	ขนาดเล็ก	4	68.25	-	1.63									
12 ชาย น้อย	ขนาดกลาง	8	69.88	-										

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศและอายุ ในกลุ่มรวม

กลุ่ม	(เพศ, อายุ)	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
				59.26	61.43	62.62
1	ชาย, อายุมาก	45	58.96	0.30	2.43	3.66
2	หญิง, อายุน้อย	47	59.26	-	2.17	3.36
3	ชาย, อายุน้อย	56	61.43		-	1.19
4	หญิง, อายุมาก	52	62.62			-

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทาง
การสอน^๖ เมื่อพิจารณาตามเพศและขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม	เพศ, ขนาดโรงเรียน	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
			60.51	61.14	62.42	63.14	65.12	
1	ชาย, ขนาดใหญ่	68	58.21	2.30	2.93	4.21	4.93	6.91*
2	หญิง, ขนาดใหญ่	68	60.51	-	0.63	1.91	2.63	4.61
3	ชาย, ขนาดเล็ก	7	61.14		-	1.28	2.00	3.98
4	หญิง, ขนาดกลาง	24	62.42			-	0.72	2.70
5	หญิง, ขนาดเล็ก	7	63.14				-	2.77
6	ชาย, ขนาดกลาง	26	65.12					-

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระยะเวลาทำการสอน และขนาดโรงเรียน ในกลุ่ม

กลุ่ม	เพศ	ระยะ	ขนาด	จำนวน	ค่า	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
เวลา	โรงเรียน	คน	เฉลี่ย	40.35	41.21	42.00	42.50	43.35	44.45	46.16	46.43	48.18	50.33	55.83		
1	หญิง	น้อย	ขนาดกลาง	2	38.50	1.85	2.71	3.50	4.00	4.85	5.95	7.66	7.93	10.03	11.83	17.33
2	ชาย	มาก	ขนาดใหญ่	34	40.35	-	0.86	1.65	2.15	3.00	4.10	5.81	6.08	7.83	9.98	15.48*
3	ชาย	น้อย	ขนาดใหญ่	34	41.21	-	-	0.79	1.29	2.14	3.24	4.95	5.22	6.97	9.12	14.62*
4	หญิง	น้อย	ขนาดเล็ก	1	42.00	-	-	-	0.50	1.35	2.45	4.16	4.43	6.18	8.33	13.83
5	ชาย	มาก	ขนาดเล็ก	4	42.50	-	-	-	-	0.85	1.95	3.66	3.93	5.68	7.83	13.33
6	หญิง	น้อย	ขนาดใหญ่	37	43.35	-	-	-	-	-	1.10	2.81	3.08	4.83	6.98	12.48
7	หญิง	มาก	ขนาดใหญ่	31	44.45	-	-	-	-	-	-	1.71	1.90	3.73	5.88	11.38
8	ชาย	มาก	ขนาดกลาง	19	46.16	-	-	-	-	-	-	-	0.27	2.02	4.17	9.67
9	ชาย	น้อย	ขนาดกลาง	7	46.43	-	-	-	-	-	-	-	-	1.75	3.90	9.67
10	หญิง	มาก	ขนาดกลาง	22	48.18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.15	7.65
11	ชาย	น้อย	ขนาดเล็ก	3	50.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.50
12	หญิง	มาก	ขนาดเล็ก	6	55.83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระยะเวลาที่ทำการสอน และขนาดโรงเรียน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม เพศ	ระยะ	ขนาด	จำนวน	ค่า	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	ที่ทำการ	โรงเรียน	คน	เฉลี่ย	58.00	58.57	58.71	59.25	60.00	61.67	62.64	62.84	63.47	68.33	69.57	
สอน																
1	ชาย	มาก	ขนาดใหญ่	34	57.71	0.29	0.86	1.00	1.54	2.29	3.96	4.93	5.13	5.76	10.62	11.86
2	หญิง	น้อย	ขนาดเล็ก	1	58.00	-	0.57	0.71	1.25	2.00	3.67	4.64	4.84	5.47	10.33	11.57
3	หญิง	น้อย	ขนาดใหญ่	37	58.57	-	0.14	0.68	1.43	2.96	4.07	4.27	4.90	9.76	11.00	
4	ชาย	น้อย	ขนาดใหญ่	34	58.71	-	-	0.54	1.29	2.96	3.93	4.13	4.76	9.62	10.86	
5	ชาย	มาก	ขนาดเล็ก	4	59.25	-	-	0.75	2.42	3.39	3.59	4.22	9.08	10.32		
6	หญิง	น้อย	ขนาดกลาง	2	60.00	-	-	1.67	2.64	2.84	3.47	8.33	9.57			
7	หญิง	มาก	ขนาดเล็ก	6	61.67	-	-	0.97	1.17	1.80	6.66	7.90				
8	หญิง	มาก	ขนาดกลาง	22	62.64	-	-	0.20	0.83	5.69	6.93					
9	หญิง	มาก	ขนาดใหญ่	31	62.84	-	-	0.63	5.49	6.73						
10	ชาย	มาก	ขนาดกลาง	19	63.47	-	-	4.86	6.10							
11	ชาย	น้อย	ขนาดเล็ก	3	68.33	-	-	1.24								
12	ชาย	น้อย	ขนาดกลาง	7	69.57	-	-									

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศและระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม	เพศ, ระยะเวลา ที่ทำการสอน	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
				59.74	61.09	62.64
1	หญิง, น้อย	40	58.63	1.11	2.46	4.01
2	ชาย, มาก	57	59.74	-	1.35	2.90
3	ชาย, น้อย	44	61.09		-	1.55
4	หญิง, มาก	59	62.64			-

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี
เน้นนักเรียนฯ เมื่อพิจารณาตามอายุและระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวม

กลุ่ม	อายุ	ระยะเวลา ที่ทำการสอน	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
					43.09	44.75	48.91
1	น้อย	น้อย	80	42.76	0.33	1.99	7.15*
2	มาก	มาก	93	43.09	-	1.66	5.82*
3	มาก	น้อย	4	44.75		-	4.16
4	น้อย	มาก	23	48.91			-

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการส่วนตัววิธีใหม่(นักเรียน) เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อแบ่งตามขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอน

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	เพศ	อายุ	ระยะเวลา ที่ทำการสอน	ปฏิสัมพันธ์	ปฏิสัมพันธ์	ปฏิสัมพันธ์
		(ก)	(ข)	(ค)	กXช	กXค	ชXค	กXค	ชXค
กลุ่มรวม	200	43.66	7.40	6.194*	10.18**	10.496***	< 1	1.125	4.879
โรงเรียนขนาดใหญ่	136	43.32	7.59	9.833*	17.476****	10.682**	1.492	< 1	1.093
โรงเรียนขนาดกลาง	50	46.78	6.42	< 1	1.352	2.255	< 1	1.813	3.049
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	45.57	5.02	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1
ปริมาณความรู้ น้อย	132	43.02	7.51	< 1	4.324*	6.240*	< 1	< 1	< 1
ปริมาณความรู้ มาก	68	44.90	7.08	12.073***	7.896**	3.538	1.328	< 1	14.787***

* **, ***, **** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, .001 และ .0001 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทางการสอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ และระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อแบ่งตามขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	เพช	อายุ	ระยะเวลา ที่ทำการสอน	ปริมาณพันธ	ปริมาณพันธ		
		(ก)	(ข)	(ค)	กXค	กXค	กXค	กXค		
กลุ่มรวม	200	60.67	8.21	< 1	< 1	1.522	1.069	< 1	2.775	< 1
โรงเรียนขนาดใหญ่	136	59.36	8.31	3.232	< 1	1.646	1.015	< 1	2.238	2.010
โรงเรียนขนาดกลาง	50	63.82	7.41	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	-
โรงเรียนขนาดเล็ก	14	62.14	6.99	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	-
ปริมาณความรู้ น้อย	132	59.96	8.80	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.159	< 1
ปริมาณความรู้ มาก	68	62.04	6.77	< 1	2.356	1.893	6.118*	< 1	5.230*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี
 นั้นนักเรียนๆ เมื่อพิจารณาตามอายุและระยะเวลาที่ทำการสอน ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้
 เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนๆ มาก

กลุ่ม	อายุ	ระยะเวลา ที่ทำการสอน	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
					44.11	50.00	53.29
1	มาก	มาก	31	43.39	0.72	6.61	9.90*
2	น้อย	น้อย	28	44.11	-	5.89	9.18*
3	มาก	น้อย	2	50.00		-	3.29
4	น้อย	มาก	7	53.29			-

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการ
 สอนฯ เมื่อพิจารณาตามเพศและอายุ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการ
 สอนฯ มาก

กลุ่ม	เพศ	อายุ	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(2)	(3)	(4)
					60.56	63.32	64.72
1	ชาย	มาก	11	57.73	2.83	5.59	7.03*
2	หญิง	น้อย	18	60.56	-	2.76	4.20
3	หญิง	มาก	22	63.32		-	1.44
4	ชาย	น้อย	17	64.76			-

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน ปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ในกลุ่มรวม

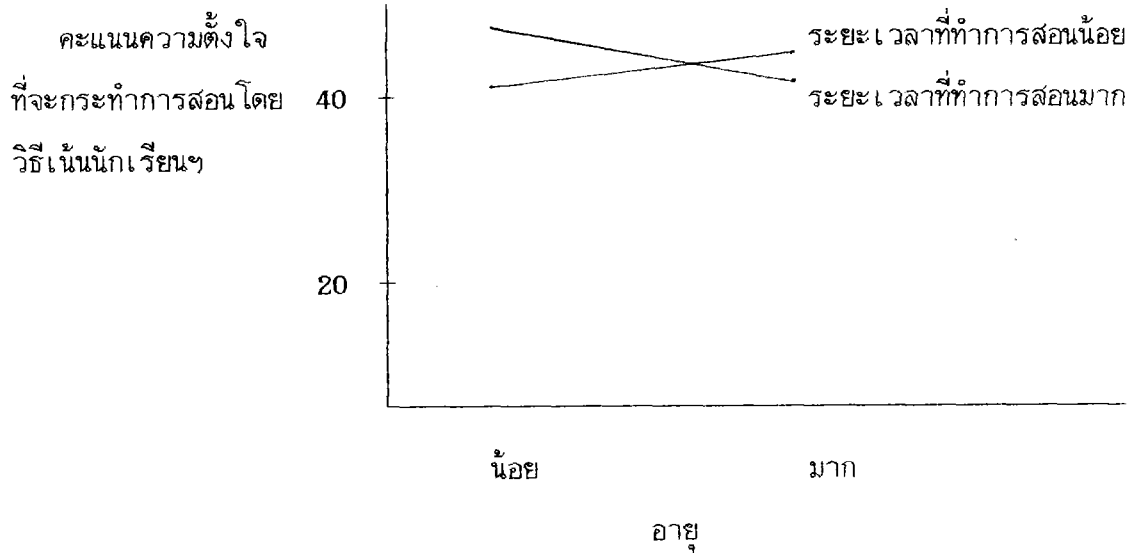
ตัวแปร	ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	การรับรู้ทัศนคติ ทางสังคม	แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	ความเชื่ออำนาจ ภายในตน	การรับรู้การ สนับสนุนฯ	ปริมาณความรู้ เกี่ยวกับ นวัตกรรมฯ
ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	1.00	.15	-.02	0.16	-.15	0.02
การรับรู้ทัศนคติ ทางสังคม	0.15	1.0	0.15	0.26**	.40**	0.22**
แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	-.02	0.15	1.00	0.12	.35**	0.17*
ความเชื่ออำนาจ ภายในตน	0.16	0.26**	0.12	1.00	0.33	0.29**
การรับรู้การ สนับสนุนฯ	0.15	0.40***	0.36**	0.33**	1.00	0.22*

ตัวแปร	ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	การรับรู้ทัศน ทางสังคม	แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	ความเชื่ออำนาจ ภายในตน	การรับรู้การ สนับสนุนฯ	ปริมาณความรู้ เกี่ยวกับ นวัตกรรมฯ
ปริมาณความรู้ เกี่ยวกับ นวัตกรรมฯ	0.02	0.22**	0.17*	0.29**	0.22**	1.00
ความตั้งใจที่จะ กระทำการสอน	.33*	.39*	.46*	.33*	.17*	.31*
ด้วยวิธีใน นักเรียนฯ						
พฤติกรรมการ ยอมรับ นวัตกรรม	-.07	.27*	.36*	.17*	.46*	.18*
ทางการสอน						

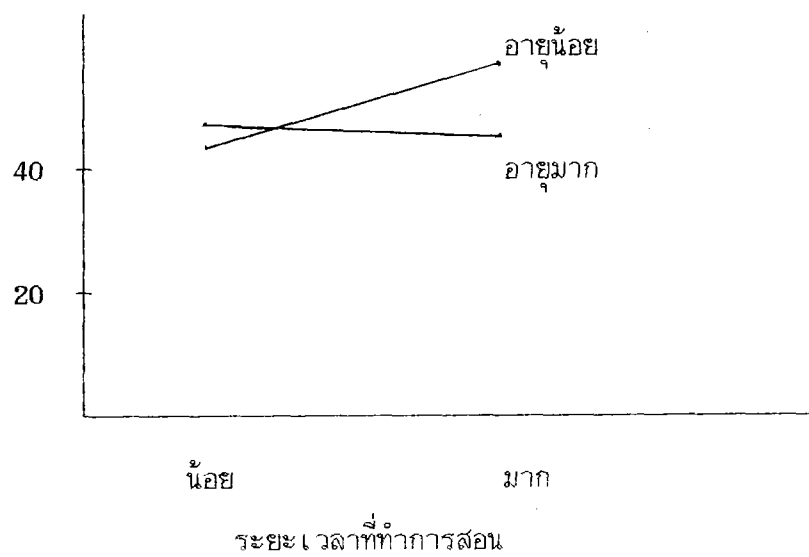
* **, มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ

ภาคผนวก ค
ภาพประกอบ

(ก)

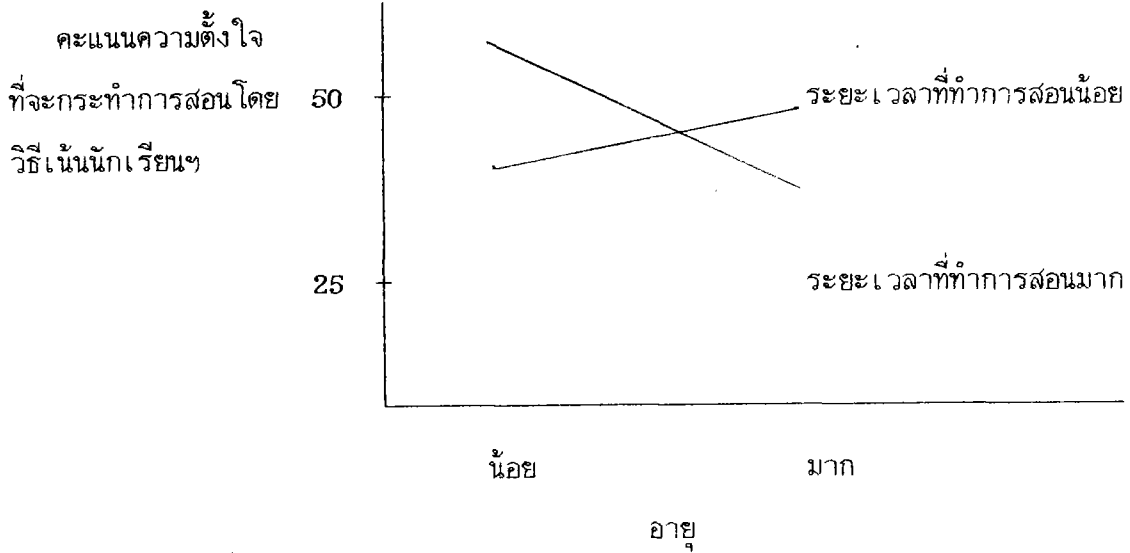

(ข)

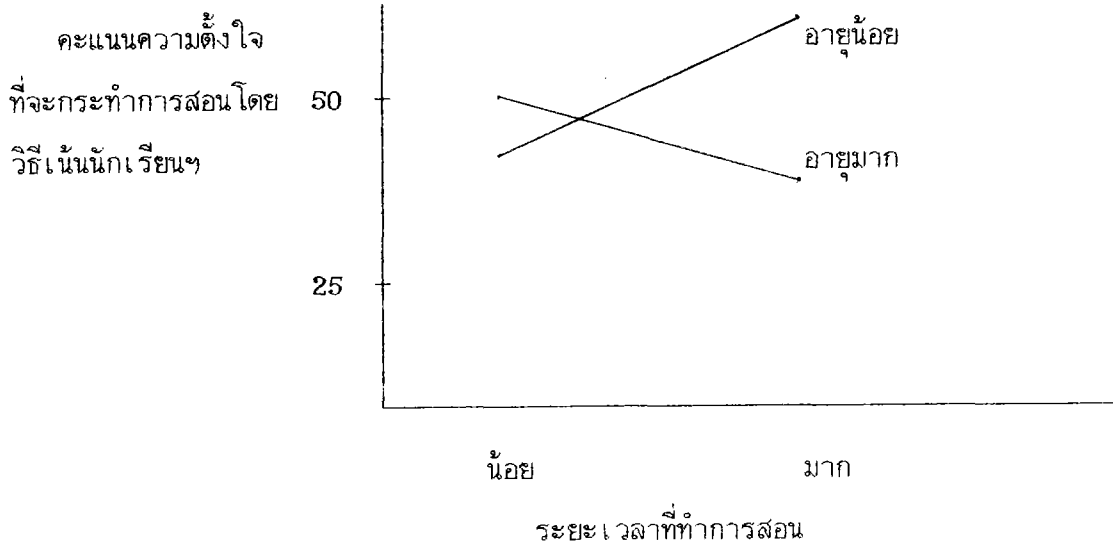

ภาพประกอบ 1 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอนที่มีผลต่อคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนๆ ในกลุ่มรวม

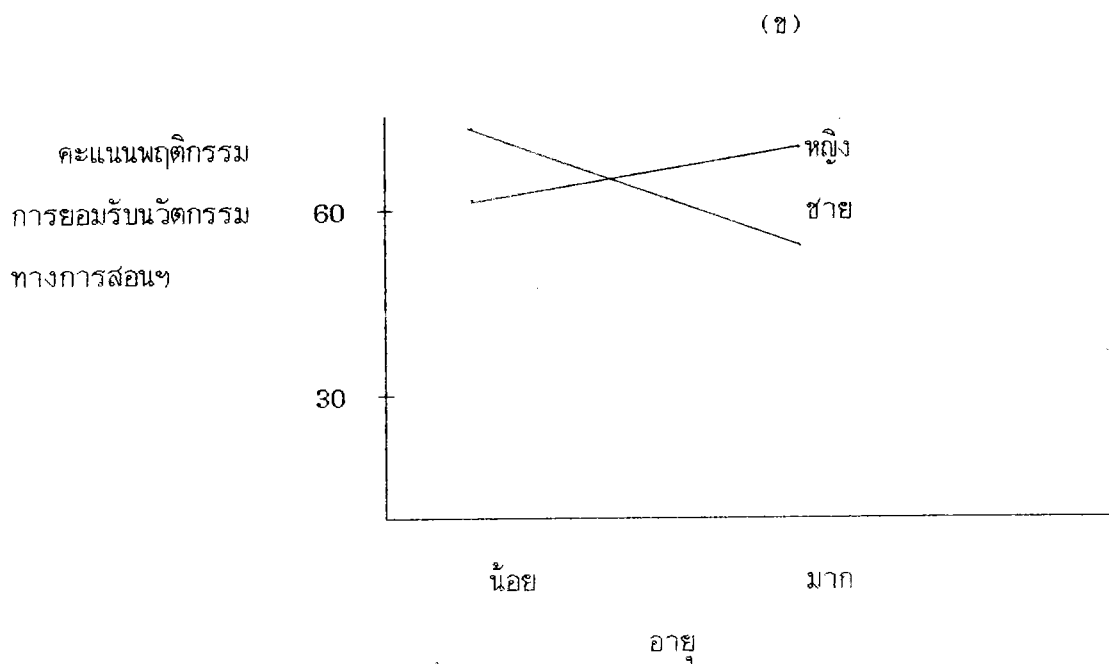
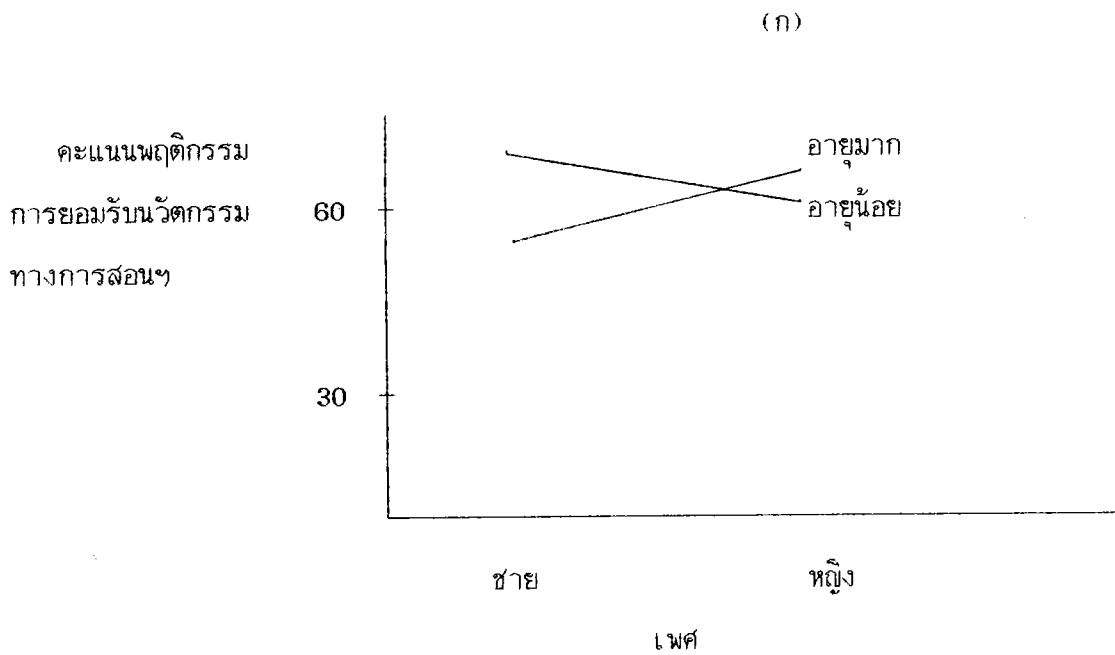
(ก)

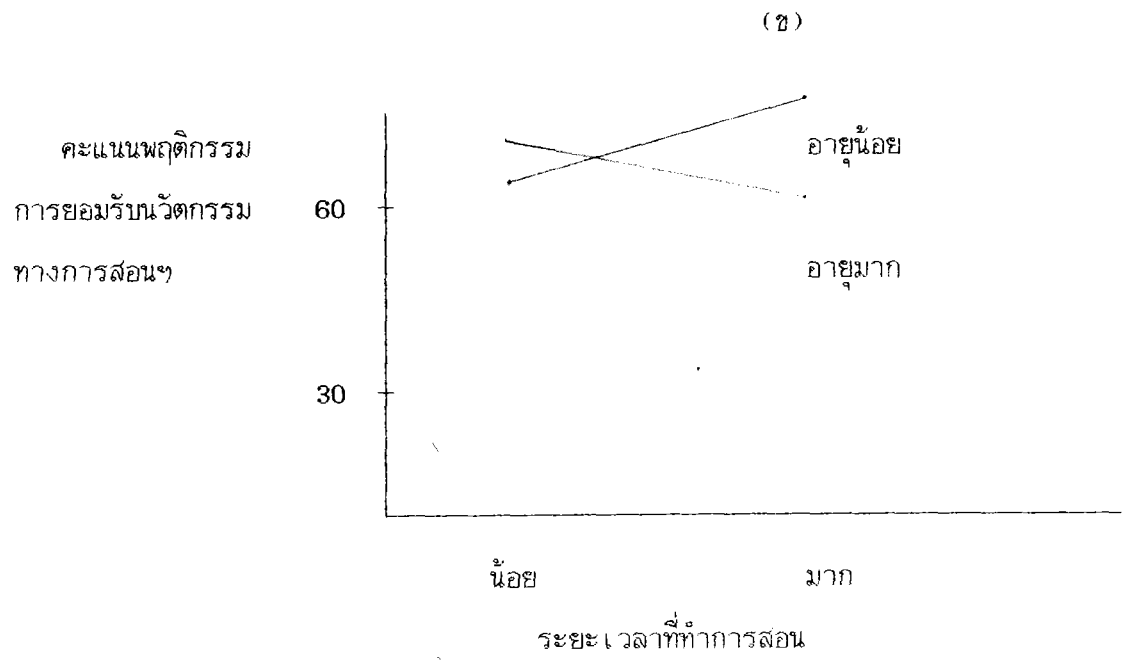
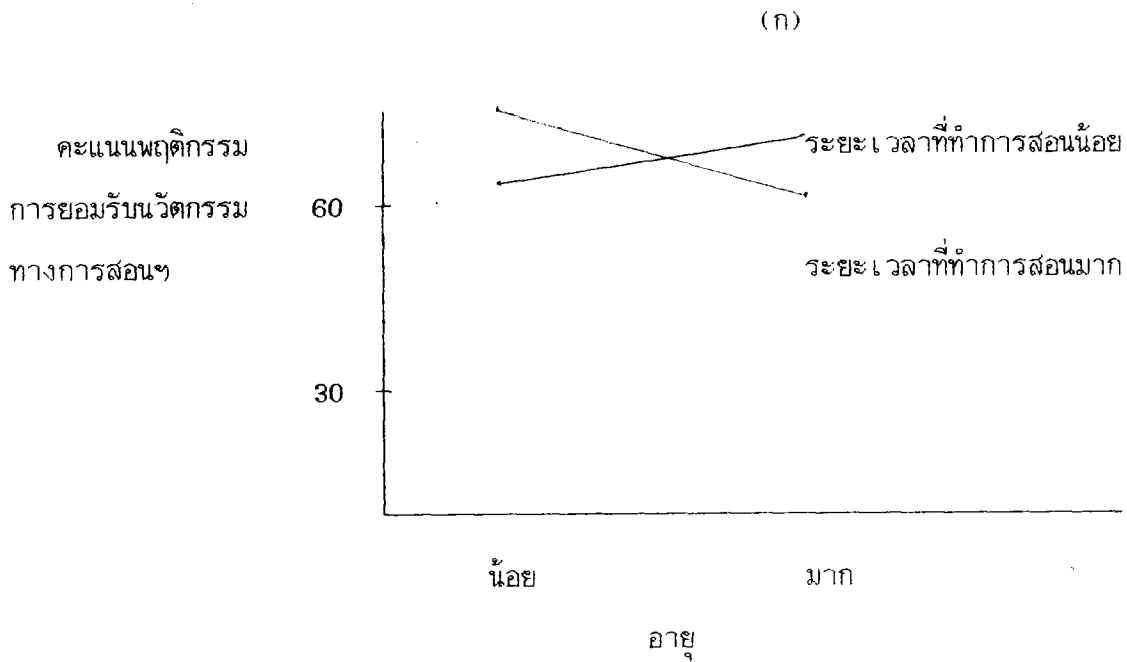
(ข)

ภาพประกอบ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระยะเวลาที่ทำการสอนของครูที่มีผลต่อระดับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนฯ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก

ภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอายุ ที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ มาก

ภาพประกอบ 4 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระยะเวลาที่ทำการสอน ที่มีผลต่อคะแนนพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางการสอน ในกลุ่มครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอน มาก

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางพนาลัย ชื่อสกุล อยู่สำราญ

เกิดวันที่ 22 ธันวาคม พุทธศักราช 2504

สถานที่เกิด 7 หมู่ 3 ตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270

ที่อยู่ปัจจุบัน 151/1 หมู่ 5 ตำบลท่าระหัด อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล อำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ 10130

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2522 จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ
- พ.ศ. 2524 จบประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2526 จบปริญญาตรี กศ.บ. วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พ.ศ. 2535 จบปริญญาโท วท.ม. สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2526-2532 อาจารย์ 1 โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม อำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี
- พ.ศ. 2532-ปัจจุบัน อาจารย์ 1 โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน
ของครูผู้สอนสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1

บทคัดย่อ
ของ
พนาลัย อยู่สำราญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มีนาคม 2535

พณีย์ อุดมกิจ
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

A

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1 โดยมีจุดประสงค์หลัก 2 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนของครูมัธยมศึกษาตอนต้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา (2) เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ สุ่มเลือกจากครูสายงานปฏิบัติการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเขตการศึกษา 1 จากโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานีจำนวน 200 คน เป็นครูชาย 101 คน ครูหญิง 99 คน เป็นครูอายุน้อย (23-37 ปี) จำนวน 103 คน ครูอายุมาก (38-57 ปี) จำนวน 97 คน อายุเฉลี่ยของครูกลุ่มตัวอย่างนี้เท่ากับ 38 ปี เป็นครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 136 คน โรงเรียนขนาดกลาง 50 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 14 คน

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้มี 3 กลุ่มคือ (1) การยอมรับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตใจ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน และการยอมรับนวัตกรรมในระดับพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (2) ตัวแปรด้านจิตลักษณะ ได้แก่ ทักษะติดต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่ม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายใน การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม (3) ตัวแปรด้านชีวสังคม-ภูมิหลังของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดโรงเรียน และปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้กระทำหลายวิธี ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (3) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ครูหญิงอายุมากมีการยอมรับนวัตกรรมในระดับจิตคือมีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูชายอายุมาก ครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีการยอมรับนวัตกรรมในระดับพฤติกรรมคือพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูชายที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่าครูหญิงที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมากมีพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนสูงกว่าครูในกลุ่มอื่น ๆ อีกด้วย

2. พบว่าปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในระดับจิตและระดับพฤติกรรม กล่าวได้ว่าครูที่มีปริมาณความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนฯ สูง จะมีการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้งระดับจิตและระดับพฤติกรรมสูงด้วย

3. พบว่าตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้ 22 % โดยตัวแปรการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมากกว่าตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในการทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน พบว่า การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่ทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้ 9 % นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนในระดับที่เชื่อมั่นได้ ผลการวิจัยสองในสามส่วนสนับสนุนทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล

4. เมื่อใช้ตัวแปรทางจิตลักษณะอีก 3 ตัวแปร คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม ร่วมกับตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ทั้ง 2 ระดับ ปรากฏว่า สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการ

สอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้สูงขึ้นจาก 22 % เป็น 45 % และร่วมกัน
 ทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้สูงจาก 9 % เป็น 26 %
 นอกจากนี้ยังพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรที่เข้าทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอน
 ด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้เป็นอันดับแรกและทำนายได้ 21 % การรับรู้
 การสนับสนุนจากสังคมเข้าทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้
 เป็นอันดับแรก และทำนายได้ 22 %

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยดังกล่าวครูกลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธี
 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนและพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการ
 เรียนน้อยนั้น เป็นกลุ่มที่ควรได้รับความสนใจมากขึ้น และควรจัดให้ครูเหล่านั้นได้รับความรู้เกี่ยวกับ
 นวัตกรรมทางการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนให้มากขึ้น ทั้งโดยทางตรงและ
 ทางอ้อมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อกระตุ้นลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
 ของครูเหล่านั้นให้เข้มแข็ง และสร้างทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมทางการสอนฯ เพื่อให้ครูมีความพร้อม
 ทางจิตใจเพียงพอที่จะเกิดความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการ
 เรียน และในสถานการณ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่ครูให้ความสำคัญก็จะเป็น
 เหตุปัจจัยผลักดันให้ครูยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ ในที่สุด

SOME PSYCHOSOCIAL VARIABLES AS RELATED TO THE ADOPTION OF
TEACHING TECHNIQUE INNOVATION OF SOCIAL STUDIES
TEACHERS IN SECONDARY SCHOOL OF
EDUCATIONAL REGION I

AN ABSTRACT

BY

PANALAI USUMRAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

March 1992

ABSTRACT

This study was aimed at examining the relationships among the psychosocial characteristics and the adoption of student-centered teaching technique of social studies teachers in secondary schools of the educational region I under the General Education Department.

The research had two main objectives : (1) to study the psychosocial variables which related to the teachers' intention to adopt and their adoption of the student-centered teaching technique (2) to study the relationship between the intention to adopt and the adoption of the student-centered teaching technique

The total subjects were 200 teachers of the secondary schools in Samuthprakarn and Pathumthanee provinces. These teachers were the representatives of the social studies teachers in the educational region I. One hundred one teachers were males and ninety-nine were females. Age ranged were between 23-54 with average of 38 years. One hundred thirty-six teachers were from large size schools, fifty teachers from midium size schools and fourteen teachers from small schools.

There were 3 sets of variables investigated : (1) the adoption of teaching innovation which composed of 2 components namely, the intention to adopt and the adoption of the student-centered teaching technique (2) The psychosocial characteristic variables were attitude toward the adoption of student-centered teaching technique, subjective norm, achievement motivation, internal locus of control and perception of social support and (3) the biosocial background

variables of teachers including sex, age, period of teaching employment, school size and amount of the knowledge in teaching innovation which the teachers possessed.

Four main findings were as follows :

Firstly, the older female teachers had the intention to utilize the student-centered teaching technique more than other groups, especially the older male teachers. The male teachers who taught in a medium size school had indeed adopted the teaching technique more than the male teachers who taught in a large size school. In addition, it was found that the female teachers who had longer period of teaching employment were the highest group on the adoption of the teaching technique compared to all counterparts.

Secondly, the teachers' amounts of knowledge in teaching innovation were related to the intention to adopt and the adoption of the teaching innovation. It could be said that the more the teachers had knowledge of teaching innovation, the more they would have intention to adopt and the adoption of the teaching innovation

Thirdly, the finding revealed that the two psychosocial variables namely, the teachers' attitude toward the adoption of teaching innovation together with the subjective norm could explain 22 % of the variance in the intention to adopt the teaching innovation. By the subjective norm carried higher regression weight than the attitude variable. However the result showed that the subjective norm alone could explain 9 % of the variance in adoption of the teaching innovation. It also found that the teachers' intention to adopt the

teaching innovation was related to the adoption of teaching innovation. These findings partially confirmed the theory of reasoned action (Ajzen and Fishbein. 1980)

Finally, in predicting the intention to utilize and adoption of teaching innovation, three psychosocial characteristics (achievement motivation, internal locus of control and perception of social support) significantly increased explained variance from 22 % using the attitude toward the teaching innovation and the subjective norm as predictor to 45 %. The regression weight of achievement motivation was the highest for the prediction of the intention to utilize teaching innovation. The regression weight of perception of social support was the highest for the prediction of the adoption of teaching innovation.

From the findings, it was recommended that more attention should be given to the following types of teachers : the older male teachers, the younger female teachers and the younger teachers with shorter period of teaching employment. These groups of teachers should obtained directly or indirectly more knowledge and information concerning the teaching innovation. A training program should be arranged to stimulate their achievement motives and their attitude toward adoption of teaching innovation. The school administrators and head-staffs should be informed about the necessity of social support they could provide to heighten the teachers' intention and acceptance of teaching innovation.